

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

บทบาทของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด
ในการสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิก

PERFORMANCE ROLES OF SANPATONG AGRICULTURAL
COOPERATIVE LIMITED IN RESPONSE
TO MEMBERS' NEEDS

โดย

นางสาวรสสุคนธ์ เครือวงศ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

พ.ศ.2540

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร

ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา

ภาควิชา

เรื่อง บทบาทของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ในการสนองต่อความต้องการ
 ของสมาชิก

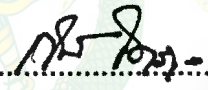
PERFORMANCE ROLES OF SANPATONG AGRICULTURAL COOPERATIVE
 LIMITED IN RESPONSE TO MEMBERS' NEEDS

นามผู้วิจัย นางสาวรสคุณธ์ เครือวงศ์
 ได้พิจารณาเห็นชอบโดย
 ประธานกรรมการ

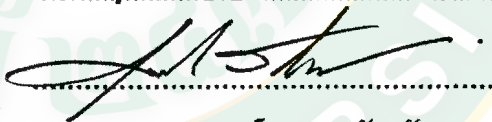
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)
 วันที่ 17 เดือน พย. พ.ศ. 2540

กรรมการ

 (อาจารย์กิตติพงษ์ ไตริพวง)
 วันที่ 17 เดือน ๖-๖ พ.ศ. ๕๐

กรรมการ

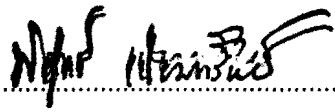
 (อาจารย์นคเรศ รังควิต)
 วันที่ 17 เดือน พย. พ.ศ. 2540

หัวหน้าภาควิชา

 (รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)
 วันที่ 17 เดือน พย. พ.ศ. 2540

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสุทธิ์ เนียมทรัพย์)
 ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
 วันที่ 20 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : บทบาทของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ในการสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิก

โดย : นางสาวรสสุคนธ์ เครือวงศ์

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : ส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)

...../...../.....

การศึกษาดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ในการสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะทั่วไป และความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ของสมาชิก บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ ทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และบทบาทที่สมาชิกคาดหวัง รวมไปถึงความแตกต่างในทรรศนะของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด จำนวน 342 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) และวิเคราะห์ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS)

ผลการศึกษารูปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด นานประมาณ 16 ปี (เฉลี่ย 15.98 ปี) ส่วนใหญ่เข้ามาเป็นสมาชิกโดยได้รับการแนะนำ หรือชักชวนจากเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกอยู่ก่อนแล้ว และเข้ามาเป็นสมาชิกเพราะต้องการกู้เงินเป็นหลักสำคัญ ส่วนการเดินทางมาติดต่อใช้บริการกับสหกรณ์นั้น สมาชิกส่วนใหญ่มีความสะดวกในการเดินทาง

สำหรับความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ในด้านผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ยังเข้าใจผิด โดยคิดว่า รัฐบาล เป็นเจ้าของสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเป็นตัวแทนของรัฐ เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ แต่ในขณะ

เดียวกัน สมาชิกส่วนใหญ่รู้ว่าวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งสหกรณ์นั้น เพื่อประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก โดยสมาชิกสามารถสอบถามถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ และยังให้ความสำคัญต่อตัวผู้จัดการสหกรณ์ว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์มากที่สุด

ในด้านทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า บทบาทที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่ การให้บริการด้านสินเชื่อ และการบริการสวัสดิการสังคม ส่วนบทบาทที่สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือ การบริการรับฝากเงิน และการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย สำหรับบทบาทในการจัดหาปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก สมาชิกระบุว่า สหกรณ์ให้บริการอยู่ในระดับน้อย ยิ่งไปกว่านั้น บทบาทการให้การศึกษาอบรม สมาชิกให้ความเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนด้านความคาดหวังของสมาชิกนั้น พบว่า บทบาทที่สมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ บทบาทการรับฝากเงิน การจัดหาปัจจัยการผลิตและสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย และการบริการสวัสดิการสังคม ส่วนอีก 2 บทบาทคือ บทบาทการให้สินเชื่อ และการให้การศึกษาอบรมนั้นสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่ได้กระทำจริง ในการดำเนินงานของสหกรณ์ 6 ด้าน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ที่ระดับน้อยสำคัญ 0.5 โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจเพื่อให้บริการแก่สมาชิกมากกว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ABSTRACT

Title : Performance Roles of Sanpatong Agricultural Cooperative Limited in
Response to Members' Needs

By : Miss Rosukont Kreuawongse

Degree : Master of Science (Agricultural Extension)

Major Field : Agricultural Extension

Chairman, Thesis Advisory Board :

Wittaya Damrongkiattisak
.....

(Assoc. Prof. Dr. Wittaya Damrongkiattisak)

17 / Nov. / 1997
.....

This study was aimed to investigate general characteristics of the cooperative's members and their understanding of its operation; the cooperative's performance roles, from the past to the present; the cooperative's roles expected by the members; and differences in the members' opinions regarding the expected roles and the actual performance roles of Sanpatong Agricultural Cooperative, Ltd.

The data used in this study was collected by interviewing 342 members of Sanpatong Agricultural Cooperative, Ltd., selected by multistage random sampling, analyzed and interpreted with the use of the Statistical Packages for the Social Sciences (SPSS⁺).

The results of the study showed that most of the respondents have been the cooperative's members for about 16 years (average of 15.98 years); they applied for membership as they were recommended by neighbors and mainly, as they needed to obtain loans. Their trips to the cooperative were convenient.

The respondents were found to have misunderstood the operation of the cooperative; they had the idea that the cooperative is owned by the government, and established by governmental representatives i.e. cooperative extension officers.

Meanwhile, the majority realized that the main objective of the cooperative is to benefit all members: the members can inquire about the results of the cooperative's operation and the manager is credited with great influence upon the success of the cooperative.

As for the members' opinions on the performance roles of the cooperative, it was found that the roles in the provision of credits and social welfares were performed at a high level; saving services and collection of farm products for sale, at a moderate level; management of farm inputs and consumer goods for sale, at a low level; and the provision of knowledge to the members through training, at a lowest level.

It was also found that the members most highly expected the cooperative to perform its roles in savings, in management of farm inputs and consumer goods for sale, in collection and sales of farm products and in provision of social welfare; the roles in provision of credits and training were expected by the members to be highly performed.

In addition, the results of the study showed the members' opinions on the 6 roles actually performed by the cooperative were significantly different from the expected roles at $p < 0.5$; the members expected the cooperative to perform its task to provide more services to its members than it does at present.

คำนิยม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์กิตติพงษ์ ไตรวิภูต และ อาจารย์นคเรศ รั้งควัต คณะกรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา อภิชาติตรากุล ที่กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ศาสตราจารย์พิเศษยรรยง สิทธิชัย ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้คำแนะนำเพิ่มเติมในระหว่างการสอบวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสหกรณ์อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และครู อาจารย์ทุกท่าน ที่เคยอบรมสั่งสอนวิชาความรู้ และผู้ที่เป็นแรงใจ สนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คือ คุณอุดม จิระน้อย และเด็กชายจักรพงษ์ เครือตะมา รวมทั้งพี่น้องจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกท่านที่ให้แรงใจด้วยดีตลอดมา

รสสุคนธ์ เครือวงศ์

ตุลาคม 2540

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
คำนิยม	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท /	10
บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร /	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
ภาคสรุป	33
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	34
สถานที่ในการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
การทดสอบเครื่องมือ	39

สารบัญเรื่อง(ต่อ)

	หน้า
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	42
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	43
ตอน 1 ลักษณะทั่วไป และความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ ของสมาชิก	43
ตอน 2 ทรรศนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรสันป่าตอง จำกัด	50
ตอน 3 ความแตกต่างในทรรศนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร สันป่าตอง จำกัด	78
บทที่ 5 สรุป และข้อเสนอแนะ	107
สรุปผลการวิจัย	107
ข้อเสนอแนะ	109
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	116
เอกสารอ้างอิง	117
ภาคผนวก	122
แบบสัมภาษณ์	123

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม	36
2	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามลักษณะการเป็นสมาชิก และความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการสหกรณ์	45
3	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามความเข้าใจเกี่ยวกับ วิธีการดำเนินงานสหกรณ์และสิทธิหน้าที่ของสมาชิก	49
4	คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านบริการสินเชื่อ	54
5	คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านการรับฝากเงิน	59
6	คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านการจัดหาปัจจัย การผลิตและสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย	64
7	คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านการรวบรวม ผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย	68
8	คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านการบริการ ด้านสวัสดิการสังคม	72
9	คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านการให้การ ศึกษาอบรม	76

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	เปรียบเทียบความแตกต่างในทรรคนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาท ที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ด้านการบริการสินเชื่อ	82
11	เปรียบเทียบความแตกต่างในทรรคนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาท ที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ด้านการบริการรับฝากเงิน	87
12	เปรียบเทียบความแตกต่างในทรรคนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาท ที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย	91
13	เปรียบเทียบความแตกต่างในทรรคนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาท ที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ด้านการรวบรวมผลผลิต เพื่อจัดจำหน่าย	95
14	เปรียบเทียบความแตกต่างในทรรคนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาท ที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ด้านการบริการสวัสดิการสังคม	99
15	เปรียบเทียบความแตกต่างในทรรคนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาท ที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ด้านการบริการให้การศึกษาอบรม	103
16	เปรียบเทียบความแตกต่างในทรรคนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาท การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ทั้ง 6 ด้าน	106

บทที่ 1
บทนำ
(INTRODUCTION)

ปัจจุบันยังถือได้ว่าภาคเกษตรกรรมเป็นรากฐานแห่งการพัฒนาประเทศทั้งนี้ เพราะประชากรส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพหลักทางการเกษตร แต่ในภาวะการพัฒนา เศรษฐกิจในขณะนี้ซึ่งกำลังเคลื่อนย้ายจากเศรษฐกิจการเกษตรสู่เศรษฐกิจอุตสาหกรรมและมี ภาวะการแข่งขันการตลาดทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศที่เข้มข้น และสลับซับซ้อน ยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบต่อรายได้ในชนบทอย่างรุนแรง เกษตรกรต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน เพื่อให้เขาสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่ว่าจะเป็นความช่วยเหลือทางด้านเงินทุน การผลิต การ ตลาดและด้านอื่นๆ

สหกรณ์เป็นการรวมตัวกันของสมาชิก เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการ ช่วยตัวเอง โดยเฉพาะในสังคมซึ่งคนส่วนใหญ่ยากจน มีวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการแก่ สมาชิก ไม่ใช่แสวงหากำไร ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกจะต้องมีอาชีพหลักและปัญหาความ เดือดร้อนในทำนองเดียวกัน ฉะนั้นสหกรณ์จึงน่าจะเป็นรูปแบบการรวมตัวกันของเกษตรกรที่จะ อำนวยประโยชน์แก่สมาชิกได้อย่างเหมาะสมที่สุด

สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์กรธุรกิจรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการ เกษตรโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรและดำเนินธุรกิจช่วยเหลือเกษตรกร ในหลายด้าน เริ่มตั้งแต่การให้สินเชื่อเพื่อการผลิตทางการเกษตรแก่สมาชิก จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ทางทางการเกษตรเครื่องมือหุ่นแรง รวมทั้งเครื่องจักรกลการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคมา จำหน่าย ปรับปรุงบำรุงที่ดิน ส่งเสริมการเกษตรและให้บริการอื่นๆ เพื่อสนองตอบต่อความ ต้องการของสมาชิก (พีรวัฒน์ อังกรวิทย์, 2539:ไม่ระบุหน้า)

สหกรณ์การเกษตรนอกจากจะมีบทบาทในการเอื้อประโยชน์แก่สมาชิกโดยตรง แล้วยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยของประเทศ ในด้านการ พัฒนาเศรษฐกิจสหกรณ์เป็นสถาบันทางการเงินโดยจะทำหน้าที่จัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมใน อัตราดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งจะทำให้สมาชิกสามารถปลดเปลื้องหนี้สินจากนายทุนเงินกู้ในท้องถิ่นได้ อีกทั้งส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักประหยัดคอดออมแล้วนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์ รวมทั้งยังช่วย แก้ไขปัญหาความเลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ เนื่องจากสมาชิกมีสถานภาพเป็นทั้งเจ้าของ และผู้ใช้บริการสหกรณ์ เมื่อมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น จึงตกเป็นของสมาชิก

การจัดหาปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายในราคายุติธรรม ก็เป็นบทบาทหนึ่งของสหกรณ์ เพราะเมื่อสหกรณ์ซื้อสินค้าจำนวนมากๆ จะทำให้ได้ราคาที่ถูกกว่าที่สมาชิกต่างคนต่างซื้อซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่งและที่สำคัญที่สุด สหกรณ์จะเป็นตัวกลางในการจัดหาตลาดที่เหมาะสมในการจำหน่ายผลผลิตในราคาดี โดยไม่ผ่านมือพ่อค้าคนกลาง ซึ่งจะก่อให้เกิดเสถียรภาพด้านราคาของผลผลิตทางการเกษตร อันจะส่ง ผลต่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยส่วนรวมในระยะยาวอีกด้วย ด้วยเหตุผลนี้สหกรณ์จึงเป็น กลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญรุดหน้าขึ้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาให้เกิดความ เจริญทางด้านวัตถุอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ สหกรณ์ยังเป็นแกนหลักในการพัฒนาสังคมโดยมี บทบาทในด้านให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปให้เข้าใจในเรื่องสหกรณ์อย่าง แท้จริง รวมทั้งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนและ แลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารทางการเกษตรและข่าวสารอื่นๆ

ในด้านส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นสถาบันที่ให้ความรู้ความเข้าใจ โดยการสอนให้สำนึก เพื่อพัฒนาให้ประชาชนหยั่งในศักดิ์ศรีของความเป็น มนุษย์ รู้จักใช้สิทธิใช้เสียงในการควบคุมการบริหารงานของสหกรณ์ รู้ว่าสหกรณ์นั้นเป็นการรวม คนเพื่อร่วมกันทำงาน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพให้หมดไป การมอบ หมายอำนาจหน้าที่ การวินิจฉัยปัญหาโดยหมู่คณะ และการเลือกตัวแทนเพื่อบริหารกิจการ สหกรณ์ล้วนแต่ใช้วิธีการปฏิบัติแบบประชาธิปไตยทั้งสิ้น และท้ายสุดสหกรณ์ช่วยสร้างสามัคคี ธรรมในสังคม และส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ เสริมสร้างค่านิยมทางสังคมให้ รู้ถึงคุณค่าของการประหยัด ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นพฤติกรรมเบื้องต้นในการช่วย ตนเองและชาติความยากจนอันจะเป็นแรงจูงใจและสร้างเสริมให้สมาชิกมีความขยันขันแข็ง พากเพียรพยายาม เฝ้าสร้างฐานะให้มั่นคงยิ่งขึ้น ดังนั้น สหกรณ์จึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วย ให้การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยของประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายได้ (สุภคินิช ไวศยารักษ์, 2538:55-65)

ปัญหาการวิจัย (Research Problem)

แม้ว่าระบบสหกรณ์จะได้รับการแนะนำเข้ามาสู่สังคมไทยมานานกว่า 81 ปีแล้วก็ตาม แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสหกรณ์ก็มิอาจเจริญก้าวหน้าจนเป็นที่พึงพาของประชากรและสังคมได้อย่างแท้จริง (เด่น โต๊ะมีนา, 2536:3) ซึ่งรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรโดยมุ่งเน้นให้สหกรณ์สามารถยืนอยู่บนขาของตัวเองได้และดำเนินงานทางธุรกิจต่างๆ ได้ดังเช่นสหกรณ์ในต่างประเทศ ที่มีการดำเนินการทางด้านสหกรณ์การเกษตรที่เข้มแข็ง (อัญชลี เจริญเจริญ, 2531:2) ดังนั้นคณะกรรมการที่ปรึกษาสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ ผู้แทนจากสำนักงาน ก.พ. และกรมส่งเสริมสหกรณ์ (2539:1) จึงได้มีการศึกษาหาข้อเท็จจริงและได้สรุปประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของสหกรณ์ทั้งจากด้านนโยบายปัจจัยจากภายนอกและภายใน สหกรณ์ ดังนี้

1. สมาชิกสหกรณ์ กรรมการ และเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความสามารถในการดำเนินงานและมีไม่น้อยที่ขาดความตระหนักและจงรักภักดีต่อสหกรณ์
2. การจัดสินเชื่อให้แก่สหกรณ์ยังไม่พอ สหกรณ์การเกษตรยังไม่สามารถเป็นที่พึ่งพาของสมาชิกได้อย่างแท้จริง ทั้งทางด้านอาชีพ ต้นทุนการผลิตและการตลาดสหกรณ์ยังไม่มี ความคล่องตัวพอที่จะแข่งขันกับภายนอกได้
3. เกษตรกรที่เป็นสมาชิกมีหนี้สินหลายทางมีการจัดตั้งสถาบันเกษตรกรขึ้นหลากหลายไม่มีเอกภาพ ขาดการเชื่อมโยง
4. เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ยังขาดความรู้ความเข้าใจในงานของกรมฯ และของสหกรณ์ การประสานงานค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำความช่วยเหลือในด้าน การประกอบอาชีพเข้ามาสู่ระบบสหกรณ์
5. โครงสร้างของกรมส่งเสริมสหกรณ์ขาดเอกภาพ นโยบาย และเป้าหมายทางการบริหารยังไม่แน่นอนชัดเจน มีความจำกัดทางด้านบุคลากร ซึ่งมีพื้นฐานหลากหลาย ขาดแนวคิดเชิงธุรกิจและจำนวนไม่เพียงพอในส่วนภูมิภาค มีความจำกัดทางด้านประชาสัมพันธ์ และได้รับงบประมาณไม่ต่อเนื่องไม่แน่นอน

อย่างไรก็ตาม เกษตรกรก็ยังคงมีความเชื่อว่า สถาบันสหกรณ์สามารถช่วยให้เศรษฐกิจของเขาดีขึ้นได้ ถึงแม้จะไม่ดีขึ้นเท่าที่ควรแต่ก็ไม่ตกต่ำลงไป สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ก็เป็นสหกรณ์การเกษตรอีกแห่งหนึ่งซึ่งได้รับการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2477 ถึงขณะนี้ สหกรณ์ได้มีการพัฒนาและขยายธุรกิจเพื่อสนองตอบความต้องการของสมาชิกได้อย่างครบวงจร มีทุนดำเนินงานเป็นจำนวนถึง 374 ล้านบาท (สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด, 2539) แต่ภายใต้การเจริญเติบโตของสหกรณ์ที่ผ่านมาต้องประสบกับปัญหาและมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นมากมาย เช่น เกิดการชุมนุมเรียกร้องความเป็นธรรมในหมู่สมาชิก มีการฟ้องร้องดำเนินคดีกับคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ เกิดข้อบกพร่องสินค้าขาดหายเป็นจำนวนมาก มีการทุจริตทั้งทางด้านการเงินและบัญชีเกิดขึ้น (สำนักงานสหกรณ์อำเภอสันป่าตอง, 2539:1-5) เหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้สร้างความปั่นป่วนสับสนแก่มวลสมาชิก ทำให้สมาชิกขาดความเชื่อมั่นและศรัทธาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์

จากปัญหาที่เกิดขึ้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่า เหตุใดสหกรณ์จึงไม่สามารถทำหน้าที่หรือมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของสมาชิกให้เห็นผลเด่นชัดได้ การวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาถึงบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรว่าในปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรดำเนินงานด้านใดบ้าง สามารถสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิก โดยการเลือกประโยชน์ด้านต่างๆ แก่สมาชิกอย่างไรบ้าง สมาชิกมีความพอใจในการดำเนินงานของสหกรณ์หรือไม่เพียงใด รวมทั้งมีความต้องการและคาดหวังในบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม สหกรณ์มีปัญหาสำคัญๆ ด้านใดบ้างและควรแก้ไขอย่างไรและสามารถนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรให้สอดคล้องกับแนวนโยบายตามหลักการของสหกรณ์การเกษตร และสามารถสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives of the Study)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป และความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

2. ทรรศนะของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริง ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

3. ความแตกต่างในทรรศนะของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

ผลการวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. คณะกรรมการดำเนินการ และพนักงานผู้รับผิดชอบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด สามารถใช้ข้อมูลในการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารระดับสูงของกรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพิจารณาวางนโยบายเพื่อส่งเสริมและพัฒนางานสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์

3. ผู้สนใจในศึกษาด้านนี้สามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย เป็นแนวทางในการขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

(Scope of the Study)

1. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะทำให้ทราบถึงทรรศนะของสมาชิก ที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรว่าสามารถสนองต่อความต้องการของสมาชิกอย่างไรบ้างและสมาชิกมีความคาดหวังในบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ที่จะให้เกิดขึ้นในอนาคตอย่างไร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งข้อมูลในการวิจัยได้มาจากความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะ

2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป และความเข้าใจในวิธีการดำเนินงาน สหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

2.2 บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ในรอบ ปี พ.ศ.2539 (ตั้งแต่ 1 มกราคม 2539 - 31 ธันวาคม 2539) ในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ด้านการบริการสินเชื่อ
- 2) ด้านการบริการรับฝากเงิน
- 3) ด้านการจัดหาสินค้าจำหน่าย
- 4) ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย
- 5) ด้านการบริการสวัสดิการสังคม
- 6) ด้านการให้การศึกษาอบรม

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational definitions)

สมาชิก หมายถึง เกษตรกรที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่สหกรณ์กำหนด กล่าวคือเป็นผู้เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ เป็นผู้ที่มีบรรณนิติภาวะมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตแดนที่สหกรณ์ตั้งอยู่และเป็นผู้มีความเลื่อมใสในวิธีการสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2532:69)

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของสมาชิก หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลบางประการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด เช่น ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิก เหตุผลในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ ความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการกับสหกรณ์

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ หมายถึง ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด เกี่ยวกับผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ผู้จัดตั้งสหกรณ์และความสำคัญของบุคคลต่างๆ ในสหกรณ์

บทบาท หมายถึง ภารกิจ และ/หรือกิจกรรมที่ปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร หมายถึง การผลิตบริการด้านต่างๆ ของสหกรณ์การเกษตรสหกรณ์สหกรณ์ จำกัด เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิกตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือ การให้บริการสินเชื่อหรือธุรกิจสินเชื่อ การรับฝากเงิน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายหรือที่เรียกว่า ธุรกิจซื้อ การรวบรวมผลผลิตการเกษตรเพื่อจัดจำหน่าย หรือธุรกิจขาย การให้บริการสวัสดิการสังคม และการให้การศึกษอบรม

ทรรศนะ หมายถึง ความคิดเห็นหรือข้อคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่อยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริง และเป็นการแสดงออกซึ่งการตัดสินใจที่อาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งนั้นก็ได้

ทรรศนะของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร หมายถึง ความคิดเห็นหรือข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อบทบาทที่ต้องการและคาดหวังจะให้สหกรณ์ปฏิบัติในอนาคตและบทบาทที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสหกรณ์ จำกัด ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการบริการสินเชื่อ
2. ด้านการบริการรับฝากเงิน
3. ด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย
4. ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย
5. ด้านการบริการสวัสดิการสังคม
6. ด้านการให้การศึกษอบรม

การวัดระดับความคิดเห็น จะใช้มาตรวัดแบบประเมินค่าตามวิธีของ Likert ในวิเชียร เกตุสิงห์ อ่างโน สวัสดิ์ กันจันะ (2538: 34) โดยกำหนดให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือกเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ความหมายของแต่ละคะแนนที่กำหนดไว้ มีดังนี้

(ก.) ความคิดเห็นของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวังไว้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดคะแนนเป็น 5 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

เห็นด้วย กำหนดคะแนนเป็น 4 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับมาก

ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ กำหนดคะแนนเป็น 3 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ไม่เห็นด้วย กำหนดคะแนนเป็น 2 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับน้อย

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดคะแนนเป็น 1 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(ข.) ความคิดเห็นของสมาชิกต่อบทบาทที่ได้กระทำจริง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดคะแนนเป็น 5 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

เห็นด้วย กำหนดคะแนนเป็น 4 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับมาก

ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ กำหนดคะแนนเป็น 3 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ไม่เห็นด้วย กำหนดคะแนนเป็น 2 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับน้อย

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดคะแนนเป็น 1 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การบริการด้านสินเชื่อ หมายถึง การจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อนำไปใช้ในการทำการเกษตรในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ ทั้งเงินกู้ระยะสั้น ซึ่งมีกำหนดส่งชำระคืนภายใน 1 ปี และเงินกู้ระยะปานกลางโดยมีกำหนดส่งชำระคืนภายใน 3 ปี

การบริการรับฝากเงิน หมายถึง การส่งเสริมและให้บริการแก่สมาชิกนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ ทั้งประเภทออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ และสัจจะออมทรัพย์ โดยสหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้สมาชิกในแต่ละประเภท ดังนี้

- เงินฝากออมทรัพย์ อัตราร้อยละ 7.50 บาทต่อปี
- เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ อัตราร้อยละ 9.00 บาทต่อปี
- เงินฝากสัจจะออมทรัพย์ อัตราร้อยละ 9.50 บาทต่อปี

การจัดการสินค้ามาจำหน่าย หมายถึง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก โดยสหกรณ์จะสำรวจความต้องการในการซื้อสินค้าที่จำเป็นของสมาชิกและดำเนินการจัดหามาจำหน่ายให้ตรงกับความต้องการในราคายุติธรรม

การรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย หมายถึง การรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิกมาจัดจำหน่ายหรือแปรรูปเพื่อจัดการขาย รวมทั้งให้บริการซื้อขายผลผลิตทางการเกษตรแก่สมาชิกและพ่อค้าอีกด้วย

การบริการสวัสดิการสังคม หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกและบุคคลในครอบครัวที่เจ็บไข้ได้ป่วยและถึงแก่กรรม

การให้การศึกษอบรม หมายถึง การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการอุดมการณ์และวิธีการของสหกรณ์ รวมไปถึงความรู้ด้านการประกอบอาชีพ แก่สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไป

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร และวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง (REVIEW OF RELATED LITERATURES)

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาวรรณคดีและเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความกระจ่าง ซึ่งปัญหาและสามารถดำเนินการวิจัยอย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
2. บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร
3. การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

1.1 ความหมายของคำว่าบทบาท

ได้มีผู้ให้ความหมาย และคำจำกัดความของคำว่า "บทบาท" ไว้มากมาย ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ดังเช่น ทัทยา สายบุญ (2524:76) กล่าวว่า บทบาทคือการกระทำต่างๆ ที่ "บท" กำหนดไว้ให้ผู้แสดงให้ละครเรื่องนั้นๆ เป็นตัว (ละคร) อะไร

ส่วน ขบวนการ พลตรี (2530:77) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า บทบาทคือแบบแผนหรือรูปแบบของพฤติกรรมอันเกี่ยวข้องกับสถานภาพ หรือตำแหน่งทางสังคมที่บุคคลควรปฏิบัติ ซึ่ง อุกฤษ์ หิรัญโต (2524:197) ยังได้อธิบายสนับสนุนไว้อีกว่าบทบาทคือ หน้าที่ (function) หรือพฤติกรรม (behavior) ของบุคคลแต่ละคนในสังคมหนึ่งๆ โดยหน้าที่และพฤติกรรมดังกล่าว เป็นสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้นเอง ฉะนั้นบทบาทจึงเป็นแบบแห่งความประพฤติของบุคคลในสถานะหนึ่งที่พึงมีต่อบุคคลอื่น ในสถานะอีกอย่างหนึ่ง ในสังคมเดียวกัน เช่น แพทย์ย่อมมีบทบาทใน

การรักษาคนไข้ แม้วิธีในการรักษาแก่คนไข้จะแตกต่างกัน แต่แพทย์ก็ต้องทำหน้าที่เป็นแพทย์ คือรักษาคนไข้อยู่นั่นเอง คือ "บทบาท" หรือพฤติกรรมอันสังคมคาดหวังจากแพทย์ ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวคนธ์ สุตสวาสตี (2524:40-41) ได้กล่าวว่าบทบาทคือ สิ่งที่สังคมคาดหวังให้บุคคล ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในระบบสังคมกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

สุพัตรา สุภาพ (2528:30) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า บทบาทคือการปฏิบัติตามสิทธิ และหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาทคือต้องเลี้ยงลูก เป็นครู บทบาทก็คือสั่งสอนอบรมนักเรียนให้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ อมรา พงศ์พิชญ์ (2521: 91-92) กล่าวถึงบทบาทคือสิทธิหน้าที่ในการประพฤติปฏิบัติที่บุคคลหนึ่งมีต่อบุคคลอื่นในสังคมตาม สถานภาพของตน

Levinson (1954) ในกรมส่งเสริมการเกษตร (2529:6) ได้สรุปความหมายของ บทบาทไว้ 3 ประการคือ

1. บทบาท หมายถึง ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ และอื่นๆ ที่มี ลักษณะทำนองเดียวกัน ซึ่งมีความผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตาม ความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการบ่งชี้ถึงหน้าที่อันควรกระทำ
2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง ที่คิดหรือกระทำเมื่อ ดำรงตำแหน่งนั้น
3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับ โครงสร้างของสังคม หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรง ตำแหน่งนั้นๆ นั้นเอง

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น สามารถสรุปความหมายได้ว่าบทบาท หมายถึง การแสดงออกในรูปแบบพฤติกรรมต่างๆ ตามสถานภาพที่ตนดำเนินอยู่ในสังคมนั้นๆ พฤติกรรมดังกล่าวนี้จะมีส่วนผูกพันอยู่กับความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งเองและความ คาดหวังของสังคมที่เห็นว่าบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะกระทำ

1.2 การแสดงบทบาท

นักสังคมวิทยาส่วนมากเห็นพ้องต้องกันว่าบทบาทเป็นข้อกำหนดพฤติกรรมที่ผูกพันกับสถานภาพ นักทฤษฎีบทบาทส่วนใหญ่ถือว่าบทบาทเป็นเพียงขอบเขตและแนวทางสำหรับพฤติกรรมเท่านั้น พฤติกรรมของบุคคลมิได้ถูกกำหนดโดยบทบาทจำเพาะเจาะจงในบางกรณีบุคคลพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับคนอื่น ๆ ซึ่งใช้บทที่แตกต่างออกไป (พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์, 2528:7-8) บทบาทเป็นสิ่งที่บุคคลได้รับจากการคาดหวังว่าจะแสดงไปตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนนอกจากจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งแล้ว บทบาทเป็นการแสดงที่คาดหวังจากพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่มีต่อเราว่าจะเป็นเช่นไรด้วย (จุมพล หนีมพาดนิช, 2526:266)

ไพฑูริย์ เครือแก้ว (2531:29-31) กล่าวว่าบทบาทของบุคคลในสังคมย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะของสถานภาพและลักษณะความคิด ความรู้ความสามารถ มูลเหตุจูงใจ การอบรม ความพึงพอใจ รวมทั้งสถานภาพทางกายและจิตใจของบุคคลที่ดำเนินตามบทบาทนั้น ดังนั้นการแสดงบทบาทของบุคคลที่เหมาะสมกับสถานการณ์จึงต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์วิจารณ์ญาณเป็นเครื่องช่วยกำหนดบทบาท เรื่องของการแสดงบทบาทของบุคคลนี้ Berlo (1966) อ้างในตำราชัย สิทธิโชค (2535:11) ได้จำแนกไว้ 3 ด้านคือ

1. บทบาทตามอุดมคติหรือบทบาทที่กำหนดไว้ (ideal role or role prescriptions) เป็นบทบาทที่สังคมกำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทจะต้องทำอะไรบ้าง
2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (role descriptions) เป็นบทบาทที่บุคคลได้ปฏิบัติจริงเมื่ออยู่ในบทบาทนั้น
3. บทบาทที่ถูกคาดหวัง (role expectations) เป็นบทบาทที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าตนสมควรจะปฏิบัติอย่างไรในบทบาทนั้น

Mead (1950) ในกรมส่งเสริมการเกษตร (2529:8) อธิบายว่าองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริงหรือบทบาทที่เป็นจริงนั้นจะประกอบด้วย

1. การรู้จักตนเอง
2. พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งเหมาะสมกับการส่งเสริมฐานะของตนเอง
3. ภูมิหลังของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นซึ่งใช้เป็นแบบอย่างเพื่อให้การกระทำเฉพาะอย่างเป็นไปตามแนวทางที่ต้องการ
4. การประเมินผลการกระทำตามบทบาทด้วยตนเองและด้วยบุคคลอื่น

Gordon (1963) ในกรมส่งเสริมการเกษตร (2529:8) ให้ความหมายว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงหมายถึง พฤติกรรมที่แต่ละบุคคลกระทำจริงๆ ในการตอบสนองต่อข้อกำหนดต่างๆ ในตำแหน่งที่เขากำลังครอบครองอยู่ โดยปกติจะมีช่องว่างที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือแบบแผนในบทบาทที่ปฏิบัติจริง

นอกจากนี้ สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2527:168-169) ได้กล่าวถึงบทบาทที่ถูกคาดหวังไว้ว่า ตำแหน่งเป็นเพียงระบบการคาดหวังบทบาท พฤติกรรมของคนจริงๆ ที่ปรากฏเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่าง "ตัวเอง" กับ "บทบาท" ทันททีที่บุคคลรู้ว่าจะถูกคาดหวังในบทบาท (role expectation) คือ จะเกิดความคาดหวังในบทบาทของผู้ที่ตนจะมีพฤติกรรมต่อ ซึ่งเรียกว่า การคาดหวังบทบาทปฏิภิกิริยา (reciprocal role expect of self) และกล่าวว่าพฤติกรรมของตนจะเป็นไปถูกต้องหรือไม่มันขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

1. ความถูกต้องแน่นอนในการคาดหวังบทบาท (the validity of role perception) ขึ้นอยู่กับการคาดการณ์ ถ้าเรารู้จักบุคคลที่จะปฏิสัมพันธ์ด้วยหรือรู้จักบทบาทของเขาจะทำให้เราสามารถแสดงบทบาทของตัวเองได้ถูกต้อง
2. ความชำนาญในการดำเนินบทบาท (skill in role enactment) ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับที่กำลังเป็นอยู่ ถ้าบทบาทนั้นๆ เคยแสดงมาแล้วก็สามารถแสดงได้ดีกว่าบทบาทที่ตนไม่เคยแสดง

3. สภาพของตัวของคนๆ นั้น ซึ่งหมายถึงจิตใจ อารมณ์ในขณะที่มีปฏิกริยาสัมพันธ์ อันจะเป็นผลต่อการคาดหวังบทบาทและความสันทัดในการดำเนินบทบาทคือขณะอารมณ์ดีกับขณะอารมณ์ไม่ดี คนเราจะแสดงบทบาทได้แตกต่างกัน

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า บทบาทที่ควรจะเป็นไม่แน่นอนเสมอว่าจะเหมือนกับพฤติกรรมจริงๆ ของคนที่มีฐานะ ตำแหน่งนั้น เพราะพฤติกรรมจริงๆ นั้นเป็นผลของปฏิกริยาของคนที่อยู่ในฐานะตำแหน่งที่มีบทบาทที่ควรจะเป็น บุคลิกภาพของตนเองและบุคลิกภาพของผู้อื่นที่เข้ามาร่วมในพฤติกรรมได้รับการกระตุ้น (stimulus) ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ที่เกิดการติดต่อกันทางสังคม เช่นเดียวกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรได้แสดงตาม'บท' ตามฐานะตำแหน่ง โดยพฤติกรรมจริงๆ หรือบทบาทที่กระทำนั้นบังเกิดผลต่อความคาดหวังของสมาชิก (role expectation) ที่จะสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของบุคคลและชุมชน

2. บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์เป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นโดยความสมัครใจ เพื่อความมุ่งหมายในการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และทั้งจะต้องให้ความสำคัญสูงสุดแก่การส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิก ดังนั้นการที่เกษตรกรรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรก็เพื่อให้สหกรณ์มีหน้าที่ในการส่งเสริมการผลิตเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกอันหมายถึงสหกรณ์จะต้องมีบทบาทในการผลิตบริการด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บรรดาสมาชิกในการประกอบอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีขึ้น(พีรวัฒน์ อังกรรัตน์, 2539:9-10)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2532:78-80) กล่าวถึงบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในการให้บริการแก่สมาชิก โดยดำเนินงานตามกิจกรรมด้านต่างๆ ดังนี้

1. บริการทางด้านการเงิน

1.1 การให้เงินกู้แก่สมาชิก โดยมีการแนะนำและควบคุมการใช้เงินกู้ มีการสอบสวนแผนการเพาะปลูกของสมาชิกและการใช้เงินกู้ตามแผนงาน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) เงินกู้ระยะสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานทางการเกษตร สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ

2) เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ

1.2 การรับฝากเงินจากสมาชิก เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ สหกรณ์จะรับฝากเงินจากสมาชิก 2 ประเภท ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ โดย สหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้สมาชิกในอัตราเท่ากับธนาคารพาณิชย์

2. บริการด้านตลาด

สหกรณ์จะแสวงหาตลาด และพยายามขายผลผลิตผลการเกษตรของสมาชิกให้ได้ราคาที่เป็นธรรมทั้งนี้ สหกรณ์จะดำเนินการให้สอดคล้องกันไปทั้งในการวางแผนการเพาะปลูกและการขาย สำหรับการขายนั้นจะดำเนินงานตั้งแต่การรวบรวม การเก็บรักษา การคัดคุณภาพ การแปรรูปและการตลาด

3. บริการด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

สหกรณ์จะทำหน้าที่จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการเพาะปลูกกับสิ่งของที่จำเป็นสำหรับครอบครัวสมาชิกเช่น ข้าวสาร ฯลฯ มาขายแก่สมาชิกโดยวิธีต่อไปนี้

3.1 การจัดหา สหกรณ์จะจัดหามาขายเฉพาะสิ่งของและจำนวนตามใบสั่งซื้อร่วมกันของสมาชิกเท่านั้น

3.2 การขาย ปกติสหกรณ์จะขายด้วยเงินสด ซึ่งเป็นวิธีที่สหกรณ์ไม่เสี่ยงกับความเสียหายและสมาชิกสามารถซื้อได้ในราคาที่ถูกลงกว่าการซื้อด้วยเงินเชื่อ

4. การบำรุงที่ดิน

สหกรณ์จะติดตั้งเครื่องยนตสูบน้ำตลอดจนจัดระบบการส่งน้ำและการระบายน้ำ เพื่อให้การใช้น้ำเกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกอย่างทั่วถึง

5. การส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตรเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร เพราะจะช่วยให้การเพาะปลูกของสมาชิกได้ผลดีขึ้น โดยจะดำเนินการส่งเสริมเผยแพร่ ความรู้ การเกษตรควบคู่ไปกับการวางแผนการเพาะปลูก

6. การให้การศึกษาอบรม

สหกรณ์ตระหนักอยู่เสมอว่าการให้การศึกษาอบรมอย่างสม่ำเสมอแก่บรรดาสมาชิก กรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่างๆ ของสหกรณ์จะช่วยให้บุคคลเหล่านี้ทราบถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามหลักและวิธีการของสหกรณ์จะช่วยให้การประกอบธุรกิจของสหกรณ์เป็นไปด้วยดีและถูกต้อง

นอกจากนี้ สุภชัย มนัสไพญญ์ (2515) อ่างในอัญชลี เจริญ (2531: 26-28) ได้กล่าวถึงบทบาทของสหกรณ์การเกษตรในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมว่า สหกรณ์หากมีความเข้มแข็งและมีขนาด การดำเนินงานใหญ่พอ สามารถที่จะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของสมาชิก และสังคมเศรษฐกิจโดยจะสามารถทำให้เกิดผลตามเป้าหมายเบื้องต้นทางเศรษฐกิจ 4 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ธุรกิจของสหกรณ์นั้นอาจดำเนินงานให้มีขอบข่ายกว้างขวาง ครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายประเภท ตั้งแต่การผลิตทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรมเกษตร การบรรจุหีบห่อ การจัดจำหน่าย ธุรกิจการบริการและสหกรณ์ร้านค้า เป็นต้น ในประเทศที่ขบวนการสหกรณ์ก้าวหน้า เข้มแข็งและการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เช่น สวีเดน เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ สหกรณ์จะมีกิจกรรมมากมายหลายอย่างและสามารถจ้างพนักงานจำนวนมากดำเนินธุรกิจกับคนที่เป็สมาชิกและไม่เป็นสมาชิก ซึ่งแม้สหกรณ์ในประเทศไทยจะไม่สามารถเอาอย่างประเทศเหล่านี้ได้ แต่ก็สามารถเรียนรู้และนำเอาหลักหรือวิธีการดำเนินงานบางอย่างมาปรับใช้กับสหกรณ์ในเมืองไทยได้ เช่น การช่วยหาเงินทุน การให้ความรู้ทางด้านการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของสมาชิก การจัดวางแผนการผลิต และการตลาด เป็นต้น

2. บทบาทการช่วยรักษาเสถียรภาพของราคา สหกรณ์นั้นโดยหลักการแล้วเป็นหน่วยงานที่เกิดจากการร่วมมือของสมาชิกในการรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันและสมาชิกจะได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานของสหกรณ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การกั๊ยืมโดยเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ การรวมกันขายผลผลิตเพื่อให้มีอำนาจต่อรองราคามากขึ้น การซื้อวัสดุอุปกรณ์จากสหกรณ์รวมกันจำนวนมากเพื่อให้ได้ราคาถูกลงและการแบ่งเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกตามอัตราส่วนแห่งธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์ สหกรณ์ไม่ใช่หน่วยธุรกิจที่ต้องการสร้างสมกำไร

แต่ต้องการที่จะให้บริการกับสมาชิกและสังคมส่วนรวม จึงอาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์เป็นสถาบันของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน ดังนั้นสหกรณ์จึงเป็นสถาบันที่ประชาชนเชื่อถือได้ว่าจะไม่ฉวยโอกาสในการขึ้นราคาสินค้าเพื่อแสวงหากำไรเกินควร ในการผลิตทางการเกษตรนั้น เนื่องจากผู้ผลิตไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้มากนักทั้งในด้านปริมาณและราคาผลผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรรายย่อยนั้นไม่สามารถต่อรองเรื่องราคาได้เลย ดังนั้นในแง่ของเสถียรภาพทางราคาสหกรณ์การเกษตรควรทำหน้าที่ในการต่อรองราคา ในการขายผลผลิตของสมาชิกเพื่อให้สมาชิกสามารถขายสินค้าที่ตนผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม เพราะสหกรณ์รวมผลผลิตจากสมาชิกจำนวนมากทำให้มีอำนาจต่อรองมากกว่าการที่สมาชิกแต่ละคนแยกไปขายผลผลิตของตนและในยามที่ประเทศประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ สหกรณ์จะมีหน้าที่สำรองปริมาณสินค้าอุปโภคบริโภคและตรึงราคาไว้มิให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ถ้าหากประเทศไทยสามารถพัฒนาระบบสหกรณ์ให้เข้มแข็งเป็นปึกแผ่นจนเป็นหลักประกันเรื่องราคาแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกได้แล้วก็จะมีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจชนบทเป็นอย่างมาก

3. สหกรณ์ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยการช่วยให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจความเจริญทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อหน่วยผลิตได้นำทรัพยากรอันมีอยู่อย่างจำกัดไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพหรือผลตอบแทนสูงสุด สหกรณ์สามารถมีบทบาทโดยการเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ผลิตกับผู้ซื้อผลผลิตทำให้เกิดประโยชน์หลายด้านด้วยกันคือประการที่หนึ่งทำให้ผู้ผลิตทราบว่าสินค้าใดมีผู้ต้องการในปริมาณเท่าไร เพื่อหน่วยผลิตจะได้ผลิตตามจำนวนที่ต้องการขจัดความสูญเปล่าในการผลิตเกินความต้องการในสินค้าบางชนิด ในขณะที่สินค้าชนิดอื่นมีไม่พอกับความต้องการ อีกประการหนึ่งการที่สหกรณ์เป็นผู้จัดจำหน่ายสินค้าบริการเองนั้นเป็นการตัดคนกลางออกไปทำให้ผู้ขายผลผลิตผ่านสหกรณ์ได้ราคาที่สูงขึ้น และผู้บริโภคซึ่งซื้อสินค้าจากสหกรณ์สามารถซื้อได้ในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด นอกจากนี้ สหกรณ์ยังช่วยระดมทุนจากสมาชิกรายละเล็กละน้อยมาลงทุนในการประกอบการผลิต หรือดำเนินธุรกิจต่างๆ ซึ่งประชาชนแต่ละคนขาดทุนทรัพย์และความสามารถที่จะดำเนินการโดยลำพัง เงินออมของสมาชิกก็จะถูกใช้ไปในการลงทุน ในชุมชนนั้นแทนที่จะถูกส่งเข้าส่วนกลางดังที่ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติกันอยู่ จึงเห็นได้ว่าสหกรณ์อาจช่วยให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจ ด้วยการทำให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และมีความเป็นอยู่ดีขึ้นได้ หากมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

4. สหกรณ์ช่วยให้เกิดความยุติธรรมทางเศรษฐกิจ เท่าที่ผ่านมามาประเทศไทย ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมพอสมควร ประชาชนมีงานทำมากขึ้น ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมองเห็นได้จาก การเพิ่มของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย ในอัตราที่สูง มีความเจริญทางวัตถุมากมายเช่น ถนนหนทาง บ้านเรือน สิ่งก่อสร้างที่เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย แต่สิ่งที่ไม่สามารถทำได้สำเร็จคือ การสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเสมอภาคกัน มิให้เกิดความสุรุ่ยสุร่าย ฟูมฟักในส่วนหนึ่งของสังคม ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งต้องยังชีพอยู่อย่างแร้นแค้น ความเหลื่อมล้ำกันอย่างมากในสถานะทางเศรษฐกิจ ทำให้สภาพสังคมเกิดความยุ่งยากสับสน ในสังคมที่ประชาชนมีฐานะความเป็นอยู่ไม่แตกต่างกันมากนัก การจีปัดฉิงทรัพย์ ประกอบอาชีพผิดศีลธรรม อาจเกิดขึ้นน้อย แต่ถ้าสังคมนั้นมีความเหลื่อมล้ำอย่างมากมา อาจญากกรรมก็เกิดขึ้นมากเป็นเงาตามตัว เพราะรู้สึกว่าการจีปัดฉิงได้ผลคุ้มค่ากับการเสี่ยงต่อการถูกจับ และติดตาราง หากขบวนการสหกรณ์มีความเข้มแข็ง ประกอบธุรกิจหลายด้าน ย่อมจะช่วยรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกให้ได้ประโยชน์จากการขายผลผลิตในราคาที่สูง เพราะตัดพ่อค้าคนกลางออกไป นอกจากนี้ สหกรณ์ยังนำผลกำไรมาเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกตามส่วนแห่งธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์

3. การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

3.1 ประวัติความเป็นมา

สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511 โดยการควบสหกรณ์หาทุนและสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กต่างๆ ในอำเภอสันป่าตอง เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2518 และได้เริ่มดำเนินงาน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ขณะนี้สหกรณ์ฯ มีบทบาทในการดำเนินงานให้บริการด้านต่างๆ แก่สมาชิก ดังนี้คือ

1. บริการสินเชื่อ
2. บริการรับฝากเงิน
3. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร สินค้าอุปโภคบริโภค และสิ่งของอื่นๆ

มาจำหน่ายแก่สมาชิก

4. การรวบรวมผลผลิต และผลิตภัณฑ์ของสมาชิกเพื่อจัดจำหน่าย
5. ให้บริการสวัสดิการสังคม
6. การให้การศึกษารอบรม

3.2 ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา (1 มกราคม 2539 - 31 ธันวาคม 2539) สรุปได้ดังนี้ (สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด, 2539:1-16)

3.2.1 สมาชิกและกลุ่มสมาชิก

เมื่อสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2538 สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 8,186 คน ในระหว่างปีเพิ่มขึ้น 252 คน ในวันสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2539 จึงมีสมาชิก 8,438 คน แบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ 103 กลุ่ม

3.2.2 ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2538 สหกรณ์มีจำนวนหุ้นที่ออกแล้วทั้งสิ้น 6,109,845 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท เป็นเงิน 61,098,450 บาท ระหว่างปีสหกรณ์ออกหุ้นเพิ่มอีก จำนวน 416,591 หุ้น เป็นเงิน 4,165,910 บาท เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2539 จึงมีหุ้นที่สหกรณ์ออกแล้วทั้งสิ้น 6,526,436 หุ้นคิดเป็นเงิน 65,264,360 บาท

3.2.3 เงินสำรอง

เมื่อสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2539 สหกรณ์มีเงินสำรองทั้งสิ้น 20,606,891 บาท

3.2.4 ทุนอื่นๆ

เมื่อสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2539 สหกรณ์มีทุนอื่นๆ จำนวน 5,445,039 บาท แยกเป็น

- ทุนรักษาสถาบันเงินปันผล	600,000 บาท
- ทุนรับโอนหุ้น	477,919 บาท
- ทุนศึกษาอบรม	577,537 บาท
- ทุนสะสมเพื่อพัฒนากิจการสหกรณ์	1,738,545 บาท
- ทุนสวัสดิการสังคม	2,051,037 บาท

3.2.5 เงินรับฝาก จำนวน 139,816,572 บาท แยกเป็น

- เงินฝากออมทรัพย์	21,258,074 บาท
- เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	103,920,529 บาท
- เงินฝากสัจจะออมทรัพย์	14,637,968 บาท

3.2.6 แหล่งเงินทุนของสหกรณ์

1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์ได้ทำสัญญากู้ยืมเครดิตเงินสดจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อใช้เป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืม ณ วันที่ 1 มกราคม 2540 สหกรณ์มีหนี้คงค้างกับธนาคารฯ จำนวน 89,110,000 บาท รวมทั้งได้ทำสัญญากู้ยืมเพิ่มเป็นทุนในการสร้างบ่อน้ำมันและฉางข้าว ขณะนี้คงเหลือหนี้คงค้างกับธนาคารอีกจำนวน 3,838,000 บาท

2) เงินกู้กรมส่งเสริมสหกรณ์

สหกรณ์ได้กู้เงินจากกรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อนำมาดำเนินการตามโครงการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือและให้บริการแก่สมาชิก เช่น โครงการเชื่อมโยงสินค้าเพื่อการผลิตและบริการตลาดข้าวเปลือก โครงการจัดซื้อเตาอบลำไย โครงการรับจำหน่ายฝากกระเทียม โครงการแทรกแซงตลาดถั่วเหลือง เป็นต้น ณ วันที่ 1 มกราคม 2540 สหกรณ์ยังมีหนี้คงค้างชำระต่อกรมฯ อีกจำนวน 4,679,324 บาท

3) เงินกู้ธนาคารอาคารสงเคราะห์

สหกรณ์ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากธนาคารอาคารสงเคราะห์เพื่อนำมาเป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อนำไปก่อสร้างและซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ณ วันที่ 1 มกราคม 2540 สหกรณ์ยังมีหนี้คงชำระกับธนาคารฯ อีกจำนวน 10,925,461 บาท

3.2.7 การให้เงินกู้กับสมาชิก

ในระหว่างปีสหกรณ์ได้จ่ายเงินกู้แก่สมาชิกทั้งสิ้น 125,349,730 บาท โดยเป็นเงินกู้ระยะสั้น 59,678,630 บาท เงินกู้ระยะปานกลาง 65,671,200 บาท

3.2.8 การรับชำระหนี้คืนจากสมาชิก

ในระหว่างปีสหกรณ์รับชำระหนี้เงินกู้คืนจากสมาชิก ทั้งเงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลางและเงินกู้ระยะยาว เป็นจำนวน 155,344,621 บาท ณ วันที่ 1 มกราคม 2540 ยังมีเงินกู้คงเหลือในมือสมาชิกอีกจำนวน 298,315,112 บาท คิดเป็นเงินกู้ระยะสั้น 56,703,608 บาท เงินกู้ระยะปานกลาง 232,710,009 บาทและเงินกู้ระยะยาว (กู้พิเศษเพื่อการเกษตร)จำนวน 8,901,495 บาท และมีดอกเบียค้างคงเหลือในมือสมาชิก จำนวน 11,826,037 บาท

3.2.9 การรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อจัดจำหน่าย

ในระหว่างปีสหกรณ์ได้รวบรวมผลผลิตจากสมาชิก เพื่อจัดจำหน่าย เป็นเงินทั้งสิ้น 16,779,214.75 บาท แยกเป็น

- รวบรวมข้าวเปลือก 10,799,440.70 บาท
- รวบรวมถั่วเหลือง 5,979,774.25 บาท

3.2.10 การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ในระหว่างปี สหกรณ์จัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิกมียอดจำหน่ายทั้งสิ้น 62,801,041 บาท แยกรายละเอียดได้ดังนี้

- ปุ๋ย ยา และอื่นๆ 19,094,318 บาท
- เครื่องจักรกลการเกษตร,
วัสดุการเกษตรและวัสดุก่อสร้าง 2,969,961 บาท
- เมล็ดพันธุ์ 30,175 บาท
- น้ำมันหล่อลื่น 35,598 บาท
- น้ำมันเชื้อเพลิง 19,126,262 บาท
- สินค้าอุปโภคบริโภค 21,541,726 บาท

3.2.11 การให้บริการสวัสดิการสังคม

ในระหว่างปีสหกรณ์ได้บริจาคเงินช่วยเหลือแก่สมาชิกที่เจ็บไข้ได้ป่วย และถึงแก่กรรม เป็นเงินทั้งสิ้น 18,553,892 บาท

3.3 บทบาทและวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

3.3.1 บทบาทการบริการจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมหรือที่เรียกว่า อุดมกิจสินเชื่อ

ประเภทของเงินกู้แยกเป็น

- 1) เงินกู้ระยะสั้น
- 2) เงินกู้ระยะปานกลาง
- 3) เงินกู้พิเศษเพื่อการเกษตร

สมาชิกผู้ประสงค์จะใช้บริการกู้ยืมเงินจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและระเบียบว่าด้วยการกู้ยืมที่สหกรณ์กำหนดไว้ ดังนี้คือ

ก. ระเบียบว่าด้วยเงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ (สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด, 2538:ไม่ระบุหน้า) มีข้อกำหนดที่สำคัญดังนี้

- 1.1 สหกรณ์ให้เงินกู้ได้เฉพาะสมาชิกเท่านั้น
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการกู้เงินสมาชิกอาจกู้เงินจากสหกรณ์ได้แต่โดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1) เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูผลิตหนึ่งๆ เช่น

ก. ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขาย และค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

ข. ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูปและขายผลผลิตการเกษตรซึ่งผู้ผลิตขึ้น

- ค. ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด
- ง. ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร
- จ. ค่าบริการต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- ฉ. ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น

2) เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงิน
ทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น

ก. บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือ ซื่อที่ดินการเกษตร
ข. สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกั้นน้ำ และงานปรับปรุง
ที่ดินอย่างอื่น

ค. ทำสวน
ง. วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น
จ. ซื่อสัตว์ใช้งาน ซื่อหรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่
เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร
ฉ. ซื่อหรือสร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรียน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ
เกี่ยวกับการเกษตร
ช. ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนใน
กิจกรรมอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเกษตร

ซ. ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร
สมาชิกผู้กู้ต้องใช้เงินกู้ให้ตรงวัตถุประสงค์ที่ได้สัญญาไว้ ทั้งนี้ให้คณะกรรมการ
ดำเนินการ ประธานกลุ่ม ผู้จัดการ และพนักงานของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้เป็นธุระทวงคืนให้
สมาชิกผู้กู้ส่งชำระหนี้รายปีต่อสหกรณ์ให้ครบจำนวนตามสัญญา

1.3 จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ แต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกผู้กู้คนหนึ่งๆ นั้นสุดแต่
คณะกรรมการดำเนินการกำหนดตามที่เห็นสมควรโดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงาน
ผลิตและการชำระหนี้เงินกู้รายก่อนๆ ของผู้กู้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละหกสิบแห่งราคาประเมินของ
ผลผลิตเฉพาะส่วนเพื่อขาย ซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้น

อย่างไรก็ตาม จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางรวมทุกรายของ
สมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่งต้องไม่เกิน 300,000 บาท

1.4 สมาชิกต้องชำระคืนเงินกู้ทั้งเงินต้น และดอกเบี้ยให้เสร็จสิ้นตาม
กำหนดสัญญา โดยปกติต้องไม่เกินหนึ่งปี เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษให้กำหนดชำระได้ไม่เกิน
สิบแปดเดือน นับแต่วันทำสัญญาเงินกู้

1.5 สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราไม่เกินร้อยละ 11.5 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้ จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

คณะกรรมการอาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ก็ได้ โดยจะประกาศให้ทราบเป็นคราวๆ ไป

ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้เสร็จสิ้นตามกำหนดสัญญา สหกรณ์จะเรียกค่าปรับสำหรับเงินกู้ ส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้นในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

1.6 ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเนื่องจากประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรง จนเป็นเหตุให้สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนเงินต้นได้ตามกำหนด สมาชิกสามารถขอผ่อนผันในการชำระคืนได้ โดยสหกรณ์จะพิจารณาผ่อนเวลาชำระคืนให้ได้ตามเห็นสมควร คราวละไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาเกินสามคราวไม่ได้

ข. ระเบียบว่าด้วยเงินกู้พิเศษเพื่อการเกษตร (สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด, 2538:ไม่ระบุหน้า) มีข้อกำหนดที่สำคัญดังนี้

1. เงินกู้พิเศษเพื่อการเกษตร มีวัตถุประสงค์ให้กู้เพื่อ
 - 1.1 ชื่อที่ดินพร้อมอาคารเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง
 - 1.2 ปลูกสร้างอาคารเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยในที่ดินของตน และ/หรือคู่สมรส หรือบิดา มารดา
 - 1.3 ขยายต่อเติมปรับปรุงหรือซ่อมแซมอาคารซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของ ตนเอง และ/หรือคู่สมรส
 - 1.4 ใ้ถ่ถอนการจำนองหรือขายฝากที่ดินหรืออาคารพร้อมที่ดินของ ตนเอง และ/ หรือคู่สมรส
 - 1.5 ชื่อที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง
 - 1.6 เพื่อชำระหนี้สินเกี่ยวกับการเกษตร
2. สมาชิกผู้ประสงค์จะขอกู้เงินดังกล่าวในข้อ 1 ต้องยื่นคำขอกู้ต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดพร้อมทั้งรายละเอียดและหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แบบรูปและรายการก่อสร้างหรือต่อเติมหรือปรับปรุงอาคารรายละเอียดและหลักฐานแห่งที่ดินหรือ อาคารที่จะเข้าชื่อ รายละเอียดและหลักฐานแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นหลักประกัน

3. จำนวนเงินกู้ซึ่งให้แก่สมาชิกรายหนึ่งๆ สุดแต่คณะกรรมการเห็นสมควรแต่ต้องไม่เกิน 500,000 บาท

4. ให้มีหลักประกันเงินกู้ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

4.1 มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองกับเจ้าหนี้อื่นมาจำนองเป็นประกันเงินได้ไม่เกินร้อยละห้าสิบ แห่งค่าอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ

4.2 มีเงินฝากประเภทต่างๆ ที่ฝากไว้กับสหกรณ์ โดยสามารถนำมาประกันได้ไม่เกินร้อยละแปดสิบของมูลค่าเงินฝากและจะเบิกถอนเงินจำนวนนี้ไม่ได้

5. สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละ 13 ต่อปี และอาจเปลี่ยนแปลงได้โดยจะประกาศให้ทราบเป็นคราวๆ

6. ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้ไม่อาจชำระหนี้คืนได้ตามกำหนดสัญญา จะต้องเสียค่าปรับในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

7. ระยะเวลาในการชำระหนี้เงินกู้ ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยภายใน 15 ปี

3.3.2 บทบาทการบริการรับฝากเงินหรือธุรกิจการรับฝากเงิน

เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการประหยัดออม สหกรณ์จึงเปิด บริการรับฝากเงิน โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ และเงินฝากสัจจะออมทรัพย์ โดยได้กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการรับฝากเงินแต่ละประเภทขึ้นถือใช้ดังนี้

ก. ระเบียบว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับเงินฝากออมทรัพย์ (สหกรณ์การเกษตร สันป่าตอง จำกัด, 2532:ไม่ระบุหน้า) มีข้อกำหนดที่สำคัญ ดังนี้

1. ในการเปิดบัญชีเงินฝากต้องฝากเงินครั้งแรกไม่ต่ำกว่าสิบบาท ส่วนการฝากครั้งต่อไปจะฝากเมื่อใด จำนวนเท่าใดก็ได้

2. การส่งเงินฝากเข้าบัญชี ผู้ฝากหรือผู้อื่นจะเป็นผู้ส่งก็ได้

3. ในการส่งเงินฝากออมทรัพย์เข้าบัญชีทุกครั้งให้ส่งตามแบบพิมพ์ที่สหกรณ์กำหนด ยื่นพร้อมด้วยสมุดคู่ฝาก และจำนวนเงินฝากต่อพนักงานสหกรณ์ ณ สำนักงานของสหกรณ์

4. ลายมือชื่อทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับเงินฝากออมทรัพย์ให้ใช้อักษรไทยและเขียนด้วยหมึก

5. สหกรณ์คิดอัตราดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากออมทรัพย์ร้อยละ 7.50 ต่อปี และคณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม และจะประกาศให้ทราบเป็นคราวๆ ไป

6. สหกรณ์จะนำดอกเบี้ยทบต้นเป็นเงินในบัญชีของผู้ฝากทุกงวดหนึ่งปีคือเมื่อสิ้นปีวันที่ 31 ธันวาคม

7. ในวันหนึ่งๆ ผู้ฝากจะถอนเงินฝากออมทรัพย์ในบัญชีของตนได้ไม่เกิน 3 ครั้ง

ข. ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินสัจจะออมทรัพย์ (สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด, 2534:ไม่ระบุหน้า) มีข้อกำหนดที่สำคัญ ดังนี้

1. การเปิดบัญชีเงินฝากสัจจะออมทรัพย์ สมาชิกจะฝากเงินเป็นจำนวนเงินเท่าใดก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าวันละหนึ่งบาท

2. สมาชิกผู้ฝากเงินสัจจะออมทรัพย์สามารถกู้เงินฝากของตนได้ โดย สหกรณ์จะคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละสิบต่อปี

3. สมาชิกจะสามารถถอนเงินฝากสัจจะออมทรัพย์ของตนได้ก็ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้ว

4. สหกรณ์ให้ดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากสัจจะออมทรัพย์ในอัตราร้อยละสิบ ต่อปี

5. สหกรณ์จะนำดอกเบี้ยทบต้นเป็นเงินฝากในบัญชีของผู้ฝากทุกงวดหนึ่งปี คือเมื่อสิ้นปีวันที่ 31 ธันวาคม

ค. ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินออมทรัพย์พิเศษ (สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด, 2538:ไม่ระบุหน้า) มีข้อกำหนดที่สำคัญดังนี้

1. ผู้ฝากคนหนึ่งสามารถเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษได้เพียงบัญชีเดียว โดยจำนวนเงินฝากครั้งแรกต้องไม่น้อยกว่า 1,000 บาท ส่วนการฝากครั้งต่อๆ ไปจะฝากเมื่อใดและจำนวนเท่าใดก็ได้

2. การถอนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษให้ถอนได้เดือนละหนึ่งครั้งโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม หากเดือนใดมีการถอนมากกว่าหนึ่งครั้งสหกรณ์จะคิดค่าธรรมเนียมการถอนครั้งที่สองและครั้งต่อไป ครั้งละ 100 บาท

3. ในกรณีที่จำนวนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษคงเหลือในบัญชีต่ำกว่า 1,000 บาท สหกรณ์จะไม่คิดดอกเบี้ยให้

4. สหกรณ์จะให้ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี โดยจะประกาศอัตราดอกเบี้ยให้ทราบเป็นคราวๆ ไป และคำนวณดอกเบี้ยให้เป็นรายวันตามจำนวนต้นเงินฝากคงเหลือ

5. สหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยทบต้นเป็นเงินต้นเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ให้ทุกวันที่ 30 มิถุนายน และ 31 ธันวาคม

3.3.3 บทบาทการดำเนินงานด้านธุรกิจการซื้อ

การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรตลอดจนถึงสิ่งของอื่นๆ มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกหรือที่เรียกว่า การรวมกันซื้อ มีวิธีการปฏิบัติดังนี้ (สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ, 2527:15)

1. การขายสินค้าให้แก่สมาชิกนั้นสหกรณ์ทำได้ 3 วิธีคือ

1.1 การขายเป็นเงินสด

1.2 การขายเป็นเงินเชื่อ

1.3 หักค่าสินค้าจากเงินกู้ของสมาชิก

2. วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับงานการรวมกันซื้อ มีขั้นตอน คือ

2.1 สำรวจความต้องการประเภท ชนิด จำนวน ตามแบบใบสั่งซื้อ

แล้วส่งสินค้าตามที่สมาชิกต้องการ

2.2 กรณีซื้อเชื่อจะต้องให้สมาชิกเสนอผู้ค้าประกันด้วย

2.3 ทำใบสั่งซื้อ และการค้าประกัน เสนอที่ประชุมคณะกรรมการ

ดำเนินการหรืออนุกรรมการเงินกู้พิจารณาอนุมัติในกรณีที่ขายสินค้า

2.4 สมาชิกรับสินค้า สหกรณ์บันทึกการขายการลูกหนี้คำสั่งของเงินเชื่อ

ในแผ่นบัญชีลูกหนี้และลงรายการในสมุดบัญชีเงินกู้ของสมาชิกด้วย

3.3.4 บทบาทการดำเนินงานด้านธุรกิจการขาย

สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการรวบรวมผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกเพื่อจัดจำหน่ายไว้ดังต่อไปนี้(สหกรณ์การเกษตรสันป่าตองจำกัด, 2532:ไม่ระบุหน้า)

การรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากสมาชิกสหกรณ์กระทำได้ ดังนี้

1. การซื้อขายจากสมาชิกตามราคาท้องตลาดหรือราคาท้องถิ่นทั่วไป
2. การเป็นตัวแทนจำหน่าย โดยสหกรณ์จะคิดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการขายและค่าบริการในอัตราร้อยละ 2 ของราคาขาย จำนวนเงินที่เหลือจะจ่ายคืนแก่สมาชิกเป็นรายๆ ไป
3. การรวบรวมเข้ากองกลาง โดยจะรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกเพื่อรวมกันขายเป็นคราวๆ ไปตามประเภท ชนิด และคุณภาพของผลิตภัณฑ์เมื่อสหกรณ์หักค่าใช้จ่ายในการขายแล้ว จำนวนเงินที่เหลือจะจ่ายคืนแก่สมาชิกตามราคาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบ
4. การรวบรวมผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ตามข้อ 2 และข้อ 3 หากสมาชิกต้องการเงินสด สหกรณ์อาจจ่ายเงินสำรองให้แก่สมาชิกผู้ส่งมอบ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 80 ของราคาผลผลิตที่ส่งมอบ
5. ในการรวบรวมผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกให้ปฏิบัติดังนี้
 - 5.1 มีสมุดกำหนดราคารับซื้อผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก แต่ละชนิดไว้เป็นหลักฐานทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงราคาใหม่ โดยให้ผู้จัดการลงลายมือชื่อรับรองไว้เป็นหลักฐานเพื่อถือเป็นหลักในการรับซื้อสินค้าในวันนั้น ๆ และให้ประกาศราคานั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของสหกรณ์
 - 5.2 กำหนดพนักงานผู้ชั่ง และผู้รับ ตลอดจนคนตัวผู้รับผิดชอบในผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ที่รับมอบ
 - 5.3 เก็บผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกที่ส่งมอบ แยกตามประเภท ชนิด และคุณภาพ และลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน
 - 5.4 ในการรับมอบผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ให้ตรวจสอบปริมาณ คุณภาพ และชนิดของผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ต่อหน้าผู้ส่งมอบและให้สหกรณ์ออกใบรับให้ผู้ส่งมอบ 1 ฉบับ สำเนาส่งคลังสินค้า 1 ฉบับ และจัดทำรายงานยอดสินค้าคงเหลือเป็นประจำทุกวันสิ้นเดือน

3.3.5 บทบาทด้านบริการสวัสดิการสังคม

สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ได้กำหนดระเบียบเกี่ยวกับด้านบริการสวัสดิการสังคมไว้ถือใช้ ดังต่อไปนี้

ก. ระเบียบสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ว่าด้วยเงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือครอบครัวสมาชิกที่ถึงแก่กรรม (สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด, 2539: ไม่ระบุหน้า) มีข้อกำหนดที่สำคัญดังนี้

1. บุคคลที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกแผนกสวัสดิการสังคมได้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้
 - 1.1 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด หรือ คู่สมรส
 - 1.2 เป็นพนักงานสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด หรือ คู่สมรส
 - 1.3 บรรลุนิติภาวะและมีอายุไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ในวันสมัครเข้าเป็นสมาชิก
 - 1.4 มีสุขภาพสมบูรณ์ในวันสมัคร ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือเรื้อรังจนรักษาไม่หาย
2. ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสวัสดิการสังคมจะต้องบริจาคเงินสมทบทุนสวัสดิการสังคมแรกเข้าเป็นจำนวน 70 บาท หากมีสมาชิกถึงแก่กรรมมากหรือน้อยกว่า 5 ราย ต้องบริจาคเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามความเป็นจริง
3. ผู้สมัครจะเป็นสมาชิกสวัสดิการสังคมโดยสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีมติรับเข้าเป็นสมาชิกและมีสิทธิรับเงินช่วยเหลือกรณีเมื่อถึงแก่กรรมได้ เมื่อมีสภาพการเป็นสมาชิกครบ 60 วันขึ้นไป
4. เมื่อเพื่อนสมาชิกสวัสดิการฯ ถึงแก่กรรม สมาชิกสวัสดิการฯ ทุกคนต้องบริจาคเงินช่วยเหลือครอบครัวผู้ถึงแก่กรรมนั้นรายละ 7 บาท
5. เมื่อสมาชิกถึงแก่กรรมให้ทายาทแจ้งต่อประธานกลุ่มหรือเลขานุภาพกลุ่มพร้อมทั้งนำหลักฐานในสำเนากรมบัตรสำเนาทะเบียนบ้านที่มีตราประทับคำว่า "ตาย"

รวมทั้งสมุดคู่มือสมาชิก และบัตรประจำตัวสมาชิกแผนกสวัสดิการฯ มายื่นรับเงินช่วยเหลือได้ที่สำนักงานสหกรณ์

ข. ระเบียบสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ว่าด้วยเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล (สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด, 2539:ไม่ระบุหน้า) มีข้อกำหนดที่สำคัญดังนี้

1. สมาชิกที่มีสิทธิรับเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลต้องเป็นสมาชิกสวัสดิการสังคมและเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด หรือเป็นสมาชิกแผนกซูปเปอร์มาเก็ตของสหกรณ์สันป่าตอง จำกัด

2. สหกรณ์จะจ่ายเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลให้สมาชิกไม่เกิน 1,000 บาท/คน/ปี โดยจ่ายให้เฉพาะสมาชิกที่นอนรักษาพยาบาล ณ โรงพยาบาลเท่านั้น

ค. ระเบียบสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ว่าด้วยสวัสดิการสังคม (สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด, 2532:ไม่ระบุหน้า) มีข้อกำหนดที่สำคัญดังนี้

1. สหกรณ์จัดให้มีเงินกองทุนสวัสดิการสังคมขึ้น ซึ่งได้มาจาก

1.1 เงินที่สหกรณ์จัดสรรในที่ประชุมใหญ่

1.2 เงินอุดหนุน เงินบริจาค เงินช่วยเหลือหรือเงินอื่นใด ที่ได้รับจากองค์

การหรือสถาบันทั้งในและนอกประเทศ

1.3 เงินรายได้อื่นๆ

2. ทุนนี้จะใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมสวัสดิการสังคมในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิกในด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 จัดบริการสาธารณประโยชน์ สร้างบ่อน้ำ และซ่อมแซมอาคารต่างๆ

2.2 จัดสรรเพื่อดำเนินการตามเงื่อนไขและเจตนารมณ์ของผู้อุดหนุนหรือผู้

บริโภค

2.3 ส่งเสริมสุขภาพอนามัย การกีฬา

2.4 ช่วยเหลือสมาชิกและครอบครัวที่ประสบภัยธรรมชาติ อัคคีภัยและภัย

อื่นๆ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ให้สหกรณ์

3.3.6 บทบาทด้านการให้การศึกษาอบรม

สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ได้มีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเพื่อเป็นทุนในการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการและพนักงานสหกรณ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ วิธีการสหกรณ์ ตลอดจนสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบในหน้าที่รวมไปถึงการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร โดยการให้คำแนะนำส่งเสริมความรู้การเกษตรแก่สมาชิกและการวางแผนการผลิต รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้จะเป็นพื้นฐานและแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในการสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิกศึกษาจากทฤษฎีของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ลือชา ธรรมวินัยสถิต (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการพัฒนาชุมชนที่เป็นจริงและที่คาดหวังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าจะพิจารณาทั้งในทัศนะของกรรมการและสมาชิกโดยส่วนรวม และยังพบอีกว่ากรรมการและสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นยังพบปัญหาและอุปสรรคอีกมากมาย อาทิเช่น ความสม่ำเสมอในการสะสมเงิน ปริมาณเงินสำหรับให้สมาชิกกู้ การส่งคืนเงินกู้ตามเวลา ประสิทธิภาพในการทำงานของกรรมการ และความเข้าใจของสมาชิกในหลักการของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

เดือนจิต สารีบุตร (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมของสมาชิก : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครราชสีมา จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในหลักและวิธีการสหกรณ์ บทบาท

ของสหกรณ์ในการส่งเสริมการออม พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจปานกลางในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของสหกรณ์ วัตถุประสงค์และหลักการลงคะแนนเสียง ส่วนความเข้าใจในเรื่องการจัดสรรกำไร สมาชิกมีความเข้าใจน้อยที่สุดในด้านการออมของสมาชิกปรากฏว่าสมาชิกส่วนใหญ่ส่งเงินสะสมตามที่กำหนด สหกรณ์ควรมีการส่งเสริมการออมมากขึ้น วิธีการส่งเสริมการออมที่สมาชิกต้องการมากที่สุด คือการแจกเอกสารเผยแพร่

สมเดช สิทธิพงษ์พิทยา (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของสำนักงานพัฒนาชุมชนในการสนับสนุนงานพัฒนาชนบทของจังหวัดและอำเภอจากทัศนะของพัฒนาการจังหวัดและพัฒนาการอำเภอ พบว่า พัฒนาการจังหวัดและพัฒนาการอำเภอ มีความคาดหวังต่อบทบาทของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขตสูงกว่าบทบาทที่สำนักงานพัฒนาชุมชนเขตได้ปฏิบัติจริง และพบว่าบทบาททั้งสองนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เยาวนุช เพ็ชรบุญศรี (2520 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุมชนในรูปการจัดสหกรณ์นิคม โดยศึกษาจากการดำเนินงานของสหกรณ์นิคม และบทบาทความสัมพันธ์ของบุคคลกลุ่มต่างๆ ภายในโครงสร้างของสหกรณ์นิคม สันถรายพบว่าการพัฒนาชุมชนยังไม่เจริญเท่าที่ควร เนื่องจากสมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการขาดความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานในรูปของการจัดสหกรณ์ที่ถูกต้อง ตลอดทั้งประสบการณ์ในการบริหารงานยังน้อย จึงจำเป็นต้องพึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอยู่ตลอดเวลา เป็นผลให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาสหกรณ์เอง

ภาคสรุป (OVERVIEW)

จากปัจจัยทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า สหกรณ์เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์การเกษตรซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาบันของเกษตรกร ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมการผลิตเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก ซึ่งสหกรณ์การเกษตรจะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์หรือไม่ขึ้นอยู่กับบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ในด้านต่างๆ ว่าจะสามารถสนองตอบและเอื้อประโยชน์ต่อความต้องการของสมาชิกได้มากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นบทบาทการจัดการจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุน ประกอบอาชีพและใช้จ่ายในครอบครัว การส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งของอื่นๆ ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคายุติธรรม การรวบรวมผลผลิตของสมาชิกไปจำหน่ายให้ได้ราคาดี การให้บริการสวัสดิการสังคมแก่สมาชิก และครอบครัวรวมถึงการให้การศึกษาอบรมเกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ ตลอดจนเผยแพร่วิชาการเกษตรแผนใหม่แก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกสามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น หากบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ดังกล่าว เป็นไปตามความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกแล้วจะพบว่างานสหกรณ์นั้น นอกจากจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจชนบทได้อย่างมากแล้ว ยังช่วยส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักวิธีการแบบประชาธิปไตยและช่วยให้ประชาชนสามารถรวมกันเพื่อช่วยตนเองและช่วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

บทที่ 3
วิธีการดำเนินงานวิจัย
(RESEARCH METHODOLOGY)

การศึกษาบทบาทของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ในการสนองตอบต่อ
ความต้องการของสมาชิก ได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

สถานที่ในการวิจัย
(Locale of The Study)

สถานที่ในการวิจัยครั้งนี้คือ สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 238
หมู่ที่ 10 ตำบลยู่หว้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
(The Population and Sampling Procedures)

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร
สันป่าตอง จำกัด ซึ่งอาศัยและประกอบอาชีพในท้องที่ตำบลต่างๆ ในอำเภอสันป่าตอง และ
อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็น 103 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 8,438 คน เนื่องจากจำนวน
ประชากรมีเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยไม่สามารถรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดได้ ดังนั้นจึงใช้
วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เพื่อให้
เป็นตัวแทนประชากรทั้งหมด ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มกลุ่มสมาชิก โดยวิธีจับสลากมาตำบลละ 2 กลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจาก
ลักษณะของสมาชิกในแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสุ่มมาได้จำนวน 32 กลุ่มมีจำนวน
สมาชิก 2,372 คน

ขั้นตอนที่ 2 หาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sampling size) โดยคิดคำนวณทางสถิติ ตามแบบของ Pagoso sarcia and leon ใน Chua (1984) อ้างในนำชัย ทนุผล (2531:54) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

ซึ่ง n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด

โดยที่ $N = 2,372$

$e = 0.05$

$$n = \frac{2,372}{1 + 2,372(0.05)^2}$$

ผลการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการนี้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 342 คน เนื่องจากประชากรในแต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่เท่ากัน ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม จึงมีการคิดคำนวณหาสัดส่วนที่เหมาะสมตามจำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มโดยใช้สูตร Nagtalon ใน Chua (1984) อ้างใน นำชัย ทนุผล (2531:54) ดังนี้

$$n_1 = \frac{nN_1}{N}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n_1 = จำนวนตัวอย่างที่สุ่มจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

N_1 = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

ผลการคำนวณขนาดตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่างปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

ตำบล	ชื่อกลุ่ม	จำนวนประชากร (N ₁)	จำนวนประชากรตัวอย่าง (n ₁)
ยู่หว่า	สันป่าตอง	72	10
	บ้านใหม่	54	8
บ้านแม่	บ้านแม่	139	20
	เจดีย์งาม	86	12
แม่ก๊า	แม่ซ่อง	87	12
	สันคอกช้าง	86	12
มะขามหลวง	หนองแทน	78	11
	ต้นแก้ว	48	7
มะขุนหวาน	ดงป่าจิว	99	14
	ม่วงพี่น้อง	62	9
ท่าวังพร้าว	ท่าวังพร้าว	53	8
	ทุ่งหลุก	122	18
บ้านกลาง	ต้นกอก	111	16
	พระเจ้าทองทิพย์	67	10
สันกลาง	วัดมนา	70	10
	ทุ่งซ้อ	87	12
ทุ่งสะโตก	ป่าจี้	86	12
	ป่าซ้อย	105	15

ตาราง 1 (ต่อ)

ตำบล	ชื่อกลุ่ม	จำนวนประชากร (N ₁)	จำนวนประชากรตัวอย่าง (n ₁)
ทุ่งต้อม	แม่ทุ่งหลวง	81	12
	ศรีก่อเกี้ยว	39	6
น้ำบ่อหลวง	ศรีอุดม	93	13
	จอมแจ้ง	46	7
ทุ่งบี	ท่าช้าง	56	8
	หนองบอน	61	9
ทุ่งรวงทอง	ภูลายเสือ	65	9
	ม่วงเขียว	47	7
แม่วิน	ขุนวาง	54	8
	แม่วิน	67	10
บ้านกาด	เกษตรสามัคคี	27	4
	บ้านกาดพัฒนา	94	14
ดอนเปา	ทุ่งศาลา	63	9
	สันโป่งพัฒนา	67	10
รวม		2,372	342

ขั้นตอนที่ 3 คัดเลือกตัวอย่างโดยอาศัยการสุ่ม ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic random sampling) (นำชัย ทนุผล, 2531:48) ซึ่งจำเป็นต้องหาช่วงการคัดเลือกตัวอย่างโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ช่วงการคัดเลือกตัวอย่าง} = \frac{n}{N}$$

ซึ่ง n = จำนวนประชากรตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

$$\text{แทนค่าในสูตร} = \frac{342}{2,372} = \frac{1}{6.936} = \frac{1}{7}$$

ผลการคำนวณได้ช่วงการเลือกตัวอย่าง (sampling interval) เท่ากับ 7 โดยจะเรียงลำดับตามเลขทะเบียนของสมาชิกแต่ละกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล (The Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (open-ended interview) และคำถามแบบปลายปิด (close-ended interview) จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป และความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ซึ่งได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิก เหตุผลในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก ความสะดวกในการเดินทางมาติดต่อกับสหกรณ์ ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ การจัดตั้งสหกรณ์ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ผู้จัดตั้งสหกรณ์และความสำคัญของบุคคลต่างๆ ในสหกรณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาใช้วัดทัศนคติหรือความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert scale) โดยนำบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ในแต่ละด้านมาพิจารณาแยกออกเป็นเรื่องย่อยๆ เพื่อสัมภาษณ์หาระดับทัศนคติของสมาชิก ซึ่งมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยกำหนดน้ำหนักคำตอบด้วยการให้คะแนนแต่ละตัวเลือกเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

การทดสอบเครื่องมือ (Pre-Testing of the Instruments)

เพื่อให้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดและยืนยันผลได้อย่างเดียวกัน ผู้วิจัยจึงทดสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ในด้านความเที่ยงตรง (validity) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อให้สามารถใช้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านความเที่ยงตรง (validity) ได้สร้างแบบสัมภาษณ์จากแนวทางการตรวจเอกสาร จากนั้นได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อให้ตรงประเด็นและเนื้อหา (content validity) ที่ต้องการจะวัด

สำหรับการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ (reliability) ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบกับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ที่มีชื่อกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha) ของ cronbach ปรากฏผลความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

- (1) ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทที่ได้กระทำจริง ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83
- (2) ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90

จากนั้น ได้นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทดสอบแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ในบางตอนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำออกใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่างต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection Procedures)

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประสานงานโดยตรงกับผู้เกี่ยวข้องทั้งสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด เช่น ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และสมาชิกสหกรณ์ เพื่อแจ้งกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
2. ชี้แจง แนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้ร่วมสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์เพื่อให้ทุกคนเข้าใจและมีแนวความคิดในการสัมภาษณ์แบบเดียวกัน
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ออกปฏิบัติงานเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 342 คน ภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วนำไปวิเคราะห์ ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาถอดรหัสจัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใชโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะทั่วไปและความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ของสมาชิกสถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วัดการกระจายของข้อมูล

2. คำนวณน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (weight mean-score) ให้เปรียบเทียบระดับทักษะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์

สำหรับการคิดคำนวณหาน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (weight mean-score) ของตัวแปรต่างๆ ที่วัดโดยระบบการให้คะแนน ซึ่งได้แก่ ทักษะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของสหกรณ์ฯ ได้มีการคิดคำนวณตามสูตรน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ยใน ประคองกรรมสูตร (2525:80) ดังนี้

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

โดย WMS = น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย

f_1 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง

f_2 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่าเห็นด้วย

f_3 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่าไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ

f_4 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่าไม่เห็นด้วย

f_5 = จำนวนความถี่ที่ระบุว่าไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

TNR = จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

เมื่อได้คะแนนเฉลี่ยแล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ย โดยอาศัยหลักของ Millers (1970) ในวิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (2531:20) ซึ่งได้กำหนดขนาดของขั้นจากระดับความคิดเห็นที่มีค่าวัด 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าระหว่าง 4.21-5.00
เห็นด้วย	มีค่าระหว่าง 3.41-4.20
ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	มีค่าระหว่าง 2.61-3.40
ไม่เห็นด้วย	มีค่าระหว่าง 1.81-2.60
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าระหว่าง 1.00-1.80

3. ความแตกต่างในทรรคนะของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ใช้สถิติ t-test ในการวิเคราะห์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

(Research Duration)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ.2539 ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2540 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปี 2 เดือน

บทที่ 4
ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์
(RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งผลการศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอน 1 เป็นการศึกษาลักษณะทั่วไป และความเข้าใจในวิธีการดำเนินงาน สหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

ตอน 2 เป็นการศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

ตอน 3 เป็นการศึกษาความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิก ที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

ตอน 1 ลักษณะทั่วไปและความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปและความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด จำนวน 342 คน จากกลุ่มสมาชิกตัวอย่าง รวม 32 กลุ่ม ในเขตท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

1.1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิก ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ลักษณะการเข้ามาเป็นสมาชิก เหตุผลหลักในการสมัครเป็นสมาชิก และความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการกับสหกรณ์

ผลการวิจัยตามตาราง 2 พบว่า สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีอายุการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 15.98 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10 ปี โดยสมาชิกส่วนใหญ่มีจำนวนถึงร้อยละ 25.73 (88 คน) เป็นสมาชิกมานานกว่า 20 ปี รองลงมาคือสมาชิกที่มีอายุการเป็นสมาชิกอยู่ระหว่าง 16 - 20 ปี , 1 - 5 ปี และ 11 - 15 ปี มีจำนวนร้อยละ 22.51(77 คน), 21.35(73 คน) และ 19.88(68 คน) ตามลำดับ ที่เหลือร้อยละ 10.53(36 คน) เป็นสมาชิกมาเป็นเวลา 6 - 10 ปี โดยสมาชิกที่ให้สัมภาษณ์มีอายุการเป็นสมาชิกต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 42 ปี

จะเห็นว่าสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรแห่งนี้มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกยาวนานพอสมควร อาจเนื่องมาจากสหกรณ์ได้สร้างความมั่นใจแก่สมาชิก ในฐานะเจ้าของสหกรณ์ นับว่าเป็นจุดเด่นของสหกรณ์อีกประการหนึ่ง

ในด้านการสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์นั้น พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นจำนวนถึงร้อยละ 43.56 (149 คน) เข้ามาสมัครเป็นสมาชิกโดยการชักชวนจากเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกอยู่ก่อนแล้ว รองลงมาร้อยละ 31.29(107 คน) ระบุว่าญาติเป็นผู้ชักชวนและร้อยละ 21.15 (86 คน) แจ้งว่าเข้ามาเป็นสมาชิกด้วยตนเอง จะเห็นได้ว่าสมาชิกกลุ่มใหญ่ที่เข้ามาเป็นสมาชิกนั้น เกิดจากการแนะนำ หรือชักชวนจากเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกอยู่ก่อนแล้ว โดยอาจจะได้รับการยืนยันถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์จากเพื่อนบ้านนั่นเอง

ส่วนเหตุผลหลักในการสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์นั้น จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า สมาชิกจำนวนมากถึงร้อยละ 52.63(180 คน) สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกเพราะต้องการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ รองลงมาร้อยละ 28.37 (97 คน) ระบุว่าต้องการเงินปันผล และร้อยละ 19.00 (65 คน) เข้ามาเป็นสมาชิกเพราะต้องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ไม่มีสมาชิกคนไหนเลยที่สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกเพราะต้องการฝากเงินไว้กับสหกรณ์

ตัวเลขดังกล่าว สะท้อนภาพเกี่ยวกับสมาชิกหลายประการ กล่าวคือ ประการที่หนึ่ง สมาชิกซึ่งเป็นเกษตรกรชนบทอยู่ในภาวะขาดแคลนเงินทุน ประการที่สอง เกษตรกรส่วนใหญ่สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกเพราะหวังผลประโยชน์ในเรื่องการให้บริการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ เพราะเป็นแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ โดยสมาชิกบางส่วนได้อาศัยเงินกู้จากสหกรณ์เพื่อนำไปใช้หนี้อื่นที่ดอกเบี้ยสูง หรือหันมากู้จากสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ แทนที่จะต้องเสียดอกเบี้ยสูงในการกู้ยืมจาก พ่อค้า เอกชน หรือเพื่อนบ้าน

ในการที่สมาชิกส่วนใหญ่สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ โดยหวังผลประโยชน์ในการกู้เงินเป็นประการสำคัญ อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สหกรณ์ประสบปัญหาในด้านขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการดำเนินงาน ประกอบกับสมาชิกมักจะขาดความสนใจในด้านการให้ความร่วมมือกับกิจกรรมสหกรณ์ด้านอื่น ๆ หรือไม่อยู่ในฐานะที่จะให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ได้ เช่น การฝากเงิน จะเห็นได้ว่า เหตุผลหลักที่สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์นั้น ไม่มีสมาชิกผู้ใดต้องการเข้ามาเป็นสมาชิก เพราะต้องการฝากเงินไว้กับสหกรณ์เลย

สำหรับความสะดวกในการเดินทางมาทำธุรกิจกับสหกรณ์ พบว่า มีสมาชิกเป็นจำนวนถึงร้อยละ 60.53 (207 คน) ระบุว่า มีความสะดวกในการเดินทางมาติดต่อกับสหกรณ์ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 39.47(135 คน) แจ้งว่า ไม่ได้รับความสะดวก เนื่องจากว่า ระยะทางไกล และมีสมาชิกบางส่วนให้เหตุผลว่า ไม่มียานพาหนะที่จะใช้เดินทางมาสหกรณ์ ตลอดจนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามลักษณะการเป็นสมาชิกและความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการสหกรณ์

ลักษณะการเป็นสมาชิก	จำนวน (n =342)	ร้อยละ
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1/		
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	88	25.73
16-20 ปี	77	22.51
1-5 ปี	73	21.35
11-15 ปี	68	19.88
6-10 ปี	36	10.53
ลักษณะการเข้ามาเป็นสมาชิก		
เพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกอยู่ ก่อนแนะนำหรือชักชวน	149	43.56
ญาติแนะนำ หรือชักชวน	107	31.29
สมัครด้วยตนเอง	86	25.15
เหตุผลหลักในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก		
ต้องการกู้ยืมเงิน	180	52.63
ต้องการเงินปันผล	97	28.37
ต้องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	65	19.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะการเป็นสมาชิก	จำนวน (n =342)	ร้อยละ
ความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการสหกรณ์		
สะดวก	207	60.53
ไม่สะดวก	135	39.47

หมายเหตุ 1/ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 15.98 ปี , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.07 ปี
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่ำสุด 1 ปี , สูงสุด 42 ปี

1.2 ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานสหกรณ์

ความรู้ความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง สำหรับสมาชิกสหกรณ์ เพราะถ้าสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องแล้ว ก็จะสามารถพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นได้ ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ นั้น ผลการศึกษาตามตาราง 3 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่จำนวนถึงร้อยละ 66.88 (239 คน) ยังเข้าใจผิดเกี่ยวกับผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์โดยแท้จริง โดยจำนวนร้อยละ 33.92 (116 คน) เข้าใจว่า สหกรณ์เป็นของรัฐบาล ร้อยละ 26.31 (90 คน) เข้าใจว่าสหกรณ์เป็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และอีกร้อยละ 9.65 (33 คน) เข้าใจว่าเป็นของผู้จัดการสหกรณ์ มีสมาชิกเพียงจำนวนร้อยละ 30.12 (103 คน) เท่านั้น ที่เข้าใจถูกต้องว่า ผู้ที่เป็นเจ้าของสหกรณ์ก็คือตัวสมาชิกเอง

การที่ผู้ให้ข้อมูลจำนวนมากถึงร้อยละ 33.92 เข้าใจว่าสหกรณ์เป็นของรัฐบาล อาจเนื่องมาจากในความเป็นจริงแล้ว มีแนวโน้มว่าจะเป็นเช่นนั้น กล่าวคือ นับจากอดีตรัฐบาลเป็นฝ่ายริเริ่มนำระบบสหกรณ์มาสู่ประชาชน ทั้งๆ ที่ประชาชนยังไม่มีความรู้ในหลัก และวิธีปฏิบัติทางสหกรณ์ เป็นผลให้กรรมการและสมาชิกสหกรณ์ไม่สามารถดำเนินงาน และตรวจตราสหกรณ์ได้ด้วยตนเอง ถึงปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเป็นตัวแทนของรัฐ ยังเป็นผู้ที่มี

บทบาทสำคัญในการดำเนินงานภายในสหกรณ์ จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมาชิกขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และขาดความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมสหกรณ์

ส่วนการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิก ถึงวัตถุประสงค์หลัก ในการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์นั้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวัดความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ไปในทิศทางที่ถูกต้อง กล่าวคือ มีสมาชิกจำนวนร้อยละ 44.74 (153 คน) เข้าใจว่าวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งสหกรณ์คือ เพื่อประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก แต่มีสมาชิกอีกจำนวนร้อยละ 23.68 (81 คน) ยังระบุว่า สหกรณ์จัดตั้งขึ้นมาเพื่อจัดหาเงินทุน ส่วนที่เหลืออีกจำนวนร้อยละ 31.58 (108 คน) ไม่ทราบว่า สหกรณ์มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งอย่างไร

ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับผู้จัดตั้งสหกรณ์นั้น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่เข้าใจหลักการของสหกรณ์ได้อย่างถูกต้อง คือสมาชิกเป็นผู้จัดตั้งนั้น มีเพียงร้อยละ 27.49 (94 คน) เท่านั้น โดยสมาชิกส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจในหลักการดังกล่าวไม่ถูกต้อง กล่าวคือ มีสมาชิกจำนวนถึงร้อยละ 40.35 (138 คน) เข้าใจว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้จัดตั้งสหกรณ์ และอีกร้อยละ 21.93 (75 คน) ระบุว่าผู้นำหมู่บ้านเป็นผู้จัดตั้ง ส่วนที่เหลือร้อยละ 10.23 (35 คน) เข้าใจว่าผู้จัดการ และคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้จัดตั้ง

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ยังเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้ว น่าจะเป็นบทบาทของประชาชนรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นมา ปรากฏการณ์ดังกล่าว อาจก่อให้เกิดการขาดความสำนึกในการเป็นเจ้าของ ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาการสหกรณ์ให้เข้มแข็ง จนเป็นที่พึงพาของสมาชิกได้

ในด้านความคิดเห็นของสมาชิก เกี่ยวกับบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์มากที่สุด นั้น ปรากฏว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 40.06 (137 คน) ตอบว่า ผู้จัดการสหกรณ์เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์มากที่สุด รองลงมาร้อยละ 35.38 (121 คน) ตอบว่า สหกรณ์อำเภอ อีกร้อยละ 21.34 (73 คน) เข้าใจว่า สมาชิก และที่เหลือ ร้อยละ 3.22 (11 คน) ตอบว่าพนักงานสหกรณ์คือบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์มากที่สุด

ตัวเลขดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าสมาชิกให้ความสำคัญกับตัวผู้จัดการมาก ซึ่งผู้จัดการจะเป็นบุคคลที่จะดำเนินการต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของสหกรณ์ และมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นงานประจำ อาจถือได้ว่าผู้จัดการเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งคนหนึ่งในการดำเนินงานของสหกรณ์

ต่อคำถามที่ว่า สมาชิกมีสิทธิสอบถามถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ได้หรือไม่ นั้น สมาชิกร้อยละ 50.58 (173 คน) ตอบว่า ตนมีสิทธิในการสอบถามถึงการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ ร้อยละ 24.27 (83 คน) ตอบว่า สมาชิกไม่มีสิทธิ ในการติดตามสอบถามการดำเนินงานสหกรณ์ ที่เหลืออีกร้อยละ 25.15 (86 คน) ไม่ทราบว่าตนเองมีสิทธิดังกล่าวหรือไม่

จากผลที่ปรากฏ นับว่าเป็นความก้าวหน้าในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสหกรณ์อีกก้าวหนึ่งที่สมาชิกเข้าใจว่า ตนเอง สามารถสอบถามถึงการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ในจำนวนที่สูง แต่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ใช้สิทธินี้ จึงสมควรมีการส่งเสริมการใช้สิทธิ ดังกล่าวให้มากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความสนใจต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ตลอดจนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิก กับฝ่ายจัดการของสหกรณ์มากขึ้นด้วย ซึ่งเป็นผลดีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อไป

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของสมาชิก จำแนกตามความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงาน สหกรณ์และสิทธิหน้าที่ของสมาชิก

วิธีการสหกรณ์	จำนวน (n = 342)	ร้อยละ
ผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์		
รัฐบาล	116	33.92
สมาชิกทุกคน	103	30.12
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์	90	26.31
ผู้จัดการสหกรณ์	33	9.65
วัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งสหกรณ์		
เพื่อประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก	153	44.74
ไม่ทราบ	108	31.58
เพื่อจัดหาเงินทุน	81	23.68
ผู้จัดตั้งสหกรณ์		
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	138	40.35
สมาชิก	94	27.49
ผู้นำหมู่บ้าน	75	21.93
ผู้จัดการและคณะกรรมการดำเนินการ	35	10.23
ผู้มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์		
ผู้จัดการ	137	40.06
สหกรณ์อำเภอ	121	35.38
สมาชิก	73	21.34
พนักงานสหกรณ์	11	3.22

ตาราง 3 (ต่อ)

วิธีการสหกรณ์	จำนวน (n = 342)	ร้อยละ
สิทธิในการสอบถามผลการดำเนินงาน		
มีสิทธิ์	173	50.58
ไม่ทราบ	86	25.15
ไม่มีสิทธิ์	83	24.27

ตอน 2 ทรรศนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร สันป่าตอง จำกัด

การวิเคราะห์ทรรศนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการบริการของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และบทบาทที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต รวม 6 บทบาท จากกลุ่มประชากรตัวอย่างในการวิจัยที่เคยใช้บริการของสหกรณ์ ทั้งสิ้น 342 คน ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับภารกิจและการปฏิบัติงานในบทบาทการให้บริการของสหกรณ์ 42 รายการ ผลสรุปจากการศึกษาแต่ละบทบาทปรากฏดังนี้

2.1 ด้านการบริการสินเชื่อ

บทบาทของสหกรณ์ในการให้บริการสินเชื่อหรือการบริการเงินทุนแก่สมาชิกนั้นแทบจะกล่าวได้ว่า เป็นบริการที่สมาชิกมีความต้องการมากที่สุด และดูเหมือนว่า จะเป็นวัตถุประสงค์หลักของสมาชิกในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ ดังนั้น การให้บริการสินเชื่อจึงเป็นงานหลักที่สหกรณ์จะได้แสดงบทบาทในการช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาทางการเงินแก่สมาชิกได้อีกทางหนึ่ง โดยสหกรณ์ได้แบ่งประเภทการให้เงินทุนออกเป็น 2 ประเภท คือ เงินกู้ระยะสั้น และเงินกู้ระยะปานกลาง

ผลการศึกษาตามตาราง 4 พบว่า ในภาพรวม สมาชิกสหกรณ์การเกษตร สันป่าตอง จำกัด มีความเห็นว่า สหกรณ์ได้ให้บริการด้านสินเชื่ออยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.75)

ส่วนรายละเอียดในการแสดงความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจในบทบาทการบริการด้านสินเชื่อ นั้น จากการพิจารณาแต้มคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยเป็นรายชื่อ พบว่าสมาชิกเห็นด้วย หรือมีความเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติมากในภารกิจนั้น คือ

1) สหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงิน คือ เมื่อสมาชิกรับเงินกู้จากสหกรณ์ จะต้องถือหุ้นไว้กับสหกรณ์เป็นจำนวนเงินไม่น้อยร้อยละ 5 ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย 3.99)

2) สหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงิน คือ สมาชิกต้องนำเงินที่ได้กู้ตามสัญญาเดิมมาชำระให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะสามารถทำสัญญากู้ยืมใหม่ได้ (คะแนนเฉลี่ย 3.65)

3) จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้สมาชิกกู้เพื่อนำไปทำการเกษตรในรอบปี หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะสั้น นั้น เป็นจำนวนเงินที่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย 3.54)

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการเงินกู้ เพื่อให้สมาชิกนำไปลงทุนในสินทรัพย์เกษตร หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะปานกลาง สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.25)

ในด้านการให้บริการของพนักงานแผนกสินเชื่อ นั้น พบว่า สมาชิกมีความเห็นด้วย หรือมีความเห็นว่าพนักงานปฏิบัติมากในภารกิจนั้น และเมื่อพิจารณาแต้มคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นรายชื่อ ปรากฏผลดังนี้

1) พนักงานให้บริการอย่างรวดเร็วและมีความกระตือรือร้นในการทำงาน (คะแนนเฉลี่ย 3.89)

2) พนักงานให้บริการอย่างอบอุ่นยิ้มแย้มแจ่มใส (คะแนนเฉลี่ย 3.71)

3) พนักงานมีความเที่ยงธรรม และให้บริการอย่างถูกต้องตามขั้นตอน (คะแนนเฉลี่ย 3.63)

4) พนักงานอยู่ในที่ทำงานเพื่อให้บริการตลอดเวลาในช่วงทำงาน (คะแนนเฉลี่ย 3.50)

5) พนักงานไม่เคยเรียกร้อง รับสินบน และ/หรือ จกจ่ายผลประโยชน์ใด ๆ ใ้ตน (คะแนนเฉลี่ย 3.46)

6) พนักงานทำงานด้วยความละเอียด รอบคอบ จึงไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น (คะแนนเฉลี่ย 3.43)

ส่วนผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังของสมาชิกผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริการด้านสินเชื่อ นั้น พบว่า ในภาพรวมสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจทางด้านนี้ อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.01) แต่เมื่อพิจารณาแถมคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อแล้ว พบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจอยู่ในระดับมาก มี 2 ข้อย่อย เวียงแถมคะแนนจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้สมาชิกกู้เพื่อนำไปทำการเกษตรในรอบปี หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะสั้นนั้น เป็นจำนวนเงินที่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย 4.18)
- 2) จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้สมาชิกกู้เพื่อนำไปลงทุนในสินทรัพย์เกษตร หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะปานกลางเป็นจำนวนเงินที่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย 4.17)

ส่วนความคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการด้านสินเชื่ออยู่ในระดับน้อย หรือสมาชิกไม่เห็นด้วยที่สหกรณ์ปฏิบัติเช่นนั้น มี 2 ข้อย่อย คือ

- 1) สหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงิน คือ สมาชิกต้องนำเงินที่ได้กู้ตามสัญญาเดิมมาชำระให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะสามารถทำสัญญากู้ยืมใหม่ได้ (คะแนนเฉลี่ย 2.39)
- 2) สหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงิน คือ เมื่อสมาชิกรับเงินกู้จากสหกรณ์ จะต้องถือหุ้นให้กับสหกรณ์เป็นจำนวนเงินไม่น้อยร้อยละ 5 ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด (คะแนนเฉลี่ย 2.17)

ในด้านการให้บริการของพนักงานแผนกสินเชื่อ นั้น พบว่า สมาชิกมีความคาดหวังต่อการบริการของพนักงานอยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมาก ดังนี้

บทบาทการบริการด้านสินเชื่อที่สมาชิกต้องการให้พนักงานปฏิบัติมากที่สุด คือ

- 1) พนักงานมีความเที่ยงธรรม และให้บริการอย่างถูกต้องตามขั้นตอน (คะแนนเฉลี่ย 4.63)

- 2) พนักงานอยู่ในที่ทำงานเพื่อให้บริการตลอดเวลาในช่วงทำงาน(คะแนนเฉลี่ย 4.37)
- 3) พนักงานให้บริการอย่างรวดเร็วและมีความกระตือรือร้นในการทำงาน(คะแนนเฉลี่ย 4.34)
- 4) พนักงานให้บริการอย่างอบอุ่นยิ้มแย้มแจ่มใส (คะแนนเฉลี่ย 4.24)

ส่วนความคาดหวังของสมาชิกที่อยากให้พนักงานปฏิบัติมาก คือ

- 1) พนักงานไม่เคยเรียกร้อง รับสินบน และ/หรือ จกจ่ายผลประโยชน์ใดๆ ใ้ตน (คะแนนเฉลี่ย 4.05)
- 2) พนักงานทำงานด้วยความละเอียด รอบคอบ จึงไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น (คะแนนเฉลี่ย 3.98)

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการบริการสินเชื่อ (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสินเชื่อ	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. การกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับเงินกู้ กล่าวคือ ในกรณี ที่สมาชิกขอรับเป็นเงินสด จะต้องนำเงินมาถือหุ้นไว้กับ สหกรณ์เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของเงินกู้ที่ได้รับ	3.99	มาก	2.17	น้อย
2. การกำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงิน กล่าวคือ สมาชิกจะต้อง นำเงินกู้ตามสัญญาเดิมมาชำระคืนให้เสร็จสิ้นก่อน จึงจะ สามารถทำสัญญากู้ยืมใหม่ได้	3.65	มาก	2.39	น้อย
3. จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้สมาชิกกู้เพื่อนำไปทำการเกษตรใน รอบปี หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะสั้น เป็นจำนวนเงินที่เพียง พอกับความต้องการของสมาชิก	3.54	มาก	4.18	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสินเชื่อ	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4. จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้สมาชิกเพื่อนำไปลงทุนในสินทรัพย์เกษตร หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะปานกลาง เป็นจำนวนเงินที่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก	3.25	ปานกลาง	4.17	มาก
5. การให้บริการของพนักงานแผนกสินเชื่อ				
1) พนักงานให้บริการอย่างรวดเร็ว มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.89	มาก	4.43	มากที่สุด
2) พนักงานให้บริการอย่างอบอุ่นยิ้มแย้มแจ่มใส	3.71	มาก	4.24	มากที่สุด
3) พนักงานให้บริการอย่างเที่ยงธรรม ถูกต้องตามขั้นตอน	3.63	มาก	4.63	มากที่สุด
4) พนักงานอยู่ประจำในที่ทำงานเพื่อให้บริการตลอดเวลาทำงาน	3.50	มาก	4.37	มากที่สุด
5) พนักงานไม่เคยเรียกร้อง รับสินบน และ/หรือฉกฉวยผลประโยชน์ใดๆ ใส่ตน	3.46	มาก	4.18	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสินเชื่อ	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
6) พนักงานทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ จึงไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้น	3.43	มาก	4.05	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.75	มาก	4.01	มาก

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สทกรณได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สทกรณได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สทกรณได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สทกรณได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สทกรณได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

2.2 บทบาทการให้บริการรับฝากเงิน

สหกรณ์เป็นสถาบันการเงิน นอกจากจะทำหน้าที่จัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปประกอบอาชีพแล้ว ยังมีบทบาทในการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักประหยัดอดออม ซึ่งเป็นพฤติกรรมเบื้องต้นในการช่วยตนเอง และขจัดความยากจนของสมาชิก รวมทั้งเป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าทางธุรกิจให้แก่สหกรณ์อีกด้วย การให้บริการเงินฝากของสหกรณ์การเกษตร สันป่าตอง จำกัด ได้แบ่งประเภทของเงินฝากออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ และเงินฝากสัจจะออมทรัพย์ การสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมทางด้านนี้ของสหกรณ์ เพื่ออยากทราบว่า สมาชิกคิด และต้องการอย่างไร ต่อบทบาทการบริการของสหกรณ์ทางด้านนี้

ผลการศึกษาตามตาราง 5 พบว่าในภาพรวมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีความเห็นว่า สหกรณ์ได้ให้บริการทางด้านบริการรับฝากเงินอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.40)

ส่วนรายละเอียดในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจในบทบาทการบริการด้านการรับฝากเงินนั้น พบว่า สมาชิกที่ความเห็นแตกต่างกัน จากการพิจารณาตามคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยเป็นรายชื่อ พบว่าสมาชิกเห็นด้วย หรือมีความเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติมากในภาระกิจนั้น คือ

- 1) ความสะดวกรวดเร็วในการบริการฝาก-ถอนเงิน (คะแนนเฉลี่ย 3.74)
- 2) การให้การต้อนรับที่อบอุ่นเมื่อมาใช้บริการ (คะแนนเฉลี่ย 3.67)
- 3) การบริการข่าวสารเกี่ยวกับการฝากเงินได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง (คะแนนเฉลี่ย 3.65)
- 4) ความละเอียดรอบคอบ ถูกต้องตามขั้นตอน และไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้นในการทำงาน (คะแนนเฉลี่ย 3.54)

ส่วนความคิดเห็นของสมาชิกที่เห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติภาระกิจนี้อยู่ในระดับปานกลาง คือ

1) สหกรณ์ได้มีการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม โดยให้นำเงินมาฝากไว้กับ สหกรณ์ตามโครงการสัจจะออมทรัพย์ โดยมีเงื่อนไขห้ามถอนจนกว่าจะออกจากการเป็นสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย 3.23)

2) สหกรณ์เปิดบริการรับฝากเงินทั้งประเภทฝากออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษและ สัจจะออมทรัพย์ โดยให้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ (คะแนนเฉลี่ย 2.85)

ส่วนผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังของสมาชิกผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการ บริการด้านการรับฝากเงิน นั้น พบว่า ในภาพรวมสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจทาง ด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.26) แต่เมื่อพิจารณาแต้มคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ แล้ว พบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจอยู่ในระดับ มากที่สุด มี 3 ข้อย่อย เรียงแต้มคะแนนจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) การให้การต้อนรับที่อบอุ่นเมื่อมาใช้บริการ (คะแนนเฉลี่ย 4.60)
- 2) ความสะดวกรวดเร็วในการบริการฝาก-ถอนเงิน (คะแนนเฉลี่ย 4.46)
- 3) สหกรณ์เปิดบริการรับฝากเงินทั้งประเภทฝากออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ และ สัจจะออมทรัพย์ โดยให้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ (คะแนนเฉลี่ย 4.41)

ส่วนความละเอียดรอบคอบ ถูกต้องตามขั้นตอน และไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้น ในการทำงานสมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.87)

และความคาดหวังที่จะให้สหกรณ์ปฏิบัติงานด้านการให้บริการรับฝากเงินอยู่ใน ระดับปานกลาง มีดังนี้

- 1) การบริการข่าวสารเกี่ยวกับการฝากเงินได้อย่างชัดเจน และทั่วถึง (คะแนน เฉลี่ย 3.37)
- 2) สหกรณ์ได้มีการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม โดยให้นำเงินมาฝากไว้กับ สหกรณ์ตามโครงการสัจจะออมทรัพย์ โดยมีเงื่อนไขห้ามถอนจนกว่าจะออกจากการเป็นสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย 2.84)

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านการบริการรับฝากเงิน (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการรับฝากเงิน	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. ความสะดวกรวดเร็วเมื่อมาใช้บริการฝาก-ถอนเงิน	3.43	มาก	4.46	มากที่สุด
2. การต้อนรับอย่างอบอุ่นเมื่อมาใช้บริการฝาก-ถอนเงิน	3.67	มาก	4.60	มากที่สุด
3. การให้บริการข่าวสารเกี่ยวกับการฝากเงินได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง	3.65	มาก	3.37	ปานกลาง
4. ความละเอียดรอบคอบ ถูกต้องตามขั้นตอน และไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้นในการทำงาน	3.54	มาก	3.87	มาก
5. การส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม โดยนำเงินมาฝากไว้ตามโครงการสัจจะออมทรัพย์ โดยมีเงื่อนไขห้ามถอนจนกว่าจะออกจากการเป็นสมาชิก	3.23	ปานกลาง	2.84	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการรับฝากเงิน	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
6. สหกรณ์เปิดบริการรับฝากเงิน ทั้งประเภทฝากออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ และสัจจะออมทรัพย์ โดยให้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารพาณิชย์อื่นๆ	2.85	ปานกลาง	4.41	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.40	ปานกลาง	4.26	มากที่สุด

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

2.3 บทบาทด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย

การจัดการปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก เป็นบทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร เนื่องจากการที่สมาชิกสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาถูกกว่าท้องตลาด เป็นวิธีหนึ่งที่เขาจะสามารถมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ในการนี้ ได้สำรวจความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมทางด้านนี้ของสหกรณ์ ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

ผลการศึกษาตามตาราง 6 พบว่าในภาพรวมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ต้องจำกัด ไม่เห็นด้วย หรือ มีความเห็นว่า สหกรณ์ได้จัดหาปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก อยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.54)

ส่วนรายละเอียดในการแสดงความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจในบทบาทการจัดหาปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย นั้น พบว่า สมาชิกที่ความเห็นแตกต่างกัน จากการพิจารณาเต็มคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยเป็นรายชื่อ พบว่าสมาชิกมีความเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติปานกลาง ในภารกิจนั้นมีเพียง 4 ข้อย่อย คือ

- 1) การจัดวางสินค้าในร้านของสหกรณ์มีรูปแบบน่าสนใจ และง่ายต่อการเลือกซื้อ (คะแนนเฉลี่ย 3.08)
- 2) สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายนั้น มีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐาน(คะแนนเฉลี่ย 3.05)
- 3) สินค้ามีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย 2.95)
- 4) สหกรณ์ให้การต้อนรับ และให้บริการแก่สมาชิกที่มาซื้อสินค้าอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว (คะแนนเฉลี่ย 2.79)

ส่วนภารกิจอีก 4 ข้อย่อยในด้านการบริการทางด้านนี้ของสหกรณ์ สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติระดับน้อย คือ

- 1) สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย มีราคาถูกกว่าท้องตลาด (คะแนนเฉลี่ย 2.58)
- 2) การควบคุม ดูแล จัดเก็บสต็อกสินค้าของสหกรณ์ มีความถูกต้อง รัดกุม (คะแนนเฉลี่ย 2.45)

3) สหกรณ์เผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าให้สมาชิกทราบตลอดเวลา (คะแนนเฉลี่ย 2.25)

4) สหกรณ์ได้สำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนที่จะซื้อสินค้ามาจำหน่าย (คะแนนเฉลี่ย 2.24)

เหตุผลที่สมาชิกส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสหกรณ์ให้บริการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการกำหนดราคาสินค้า การควบคุมดูแลจัดเก็บสต็อกสินค้า การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการจำหน่ายสินค้าและที่สำคัญ การสำรวจความต้องการซื้อสินค้าของสมาชิก เหล่านี้ สมาชิกระบุว่าสหกรณ์ยังปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประเภทของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายไม่ตรงตามความต้องการของสมาชิก อาจเป็นเพราะไม่ได้มีการสำรวจความต้องการซื้อสินค้าของสมาชิกอย่างทั่วถึง ประการสำคัญ ความชัดเจนในการบริหารงานทางด้านนี้ของสหกรณ์ยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง จึงทำให้สมาชิกขาดความมั่นใจในบทบาทด้านนี้ของสหกรณ์

ส่วนผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังของสมาชิกผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริการด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต และเครื่องอุปโภค บริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกนั้น พบว่าในภาพรวมสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจทางด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.70) แต่เมื่อพิจารณาแต้มคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อแล้ว พบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจอยู่ในระดับมากที่สุด มีถึง 5 ข้อย่อย เพียงแต้มคะแนนจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย มีราคาถูกกว่าท้องตลาด (คะแนนเฉลี่ย 4.74)
- 2) การควบคุม ดูแล จัดเก็บสต็อกสินค้าของสหกรณ์ มีความถูกต้อง รัดกุม (คะแนนเฉลี่ย 4.62)
- 3) การจัดวางสินค้าในร้านของสหกรณ์มีรูปแบบน่าสนใจ และง่ายต่อการเลือกซื้อ (คะแนนเฉลี่ย 4.47)
- 4) สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายนั้น มีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐาน(คะแนนเฉลี่ย 4.30)

5) สหกรณ์เผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าให้สมาชิกทราบตลอดเวลา (คะแนนเฉลี่ย 4.27)

ส่วนความคิดเห็นของสมาชิก ที่เห็นว่าสหกรณ์ควรปฏิบัติภารกิจทางด้านนี้อยู่ในระดับมาก คือ

- 1) สหกรณ์ให้การต้อนรับ และให้บริการแก่สมาชิกที่มาซื้อสินค้าอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว (คะแนนเฉลี่ย 4.07)
- 2) สินค้ามีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย 3.85)
- 3) สหกรณ์ได้สำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนที่จะซื้อสินค้ามาจำหน่าย (คะแนนเฉลี่ย 3.76)

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทรงชนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและ สินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. การจัดวางสินค้าในร้านของสหกรณ์มีรูปแบบน่าสนใจ และ ง่ายต่อการเลือกซื้อ	3.08	ปานกลาง	4.47	มากที่สุด
2. สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐาน	3.05	ปานกลาง	4.30	มากที่สุด
3. สินค้ามีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของสมาชิก	2.95	ปานกลาง	3.85	มาก
4. การให้การต้อนรับ และให้บริการที่รวดเร็วและทั่วถึง	2.79	ปานกลาง	4.07	มาก
5. สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย มีราคาถูกกว่าท้องตลาด	2.58	น้อย	4.74	มากที่สุด
6. การควบคุมดูแล จัดเก็บสต็อกสินค้าของสหกรณ์มีความ ถูกต้องรัดกุม	2.45	น้อย	4.62	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและ สินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
7. สหกรณ์ฯ เผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์การจำหน่าย สินค้าให้แก่สมาชิกทราบดีตลอดเวลา	2.25	น้อย	4.27	มากที่สุด
8. สหกรณ์สำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนที่จะซื้อสินค้า มาจำหน่าย	2.24	น้อย	3.75	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.54	น้อย	4.70	มากที่สุด

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

2.4 บทบาทด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย

หน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร คือ เป็นตัวกลางในการรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรจากสมาชิก และจัดหาตลาดในการจำหน่ายให้ได้ราคายุติธรรม จากการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมทางด้านนี้ของสหกรณ์ ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษาตามตาราง 7 พบว่าในภาพรวมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ต้องจำกัด เห็นว่าสหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อจัดจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.79)

ส่วนรายละเอียดในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจในบทบาทการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่ายของสหกรณ์ นั้น จากการพิจารณาต่อมคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยเป็นรายชื่อ พบว่าสมาชิกเห็นด้วย หรือ มีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทการกำหนดราคาซื้อขายผลผลิตของสหกรณ์ ว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.44) ส่วนมาตรฐานของอุปกรณ์(เครื่องจักร)ในการรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์นั้น สมาชิกเห็นว่า มีมาตรฐานในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.16) เช่นเดียวกับความยุติธรรมในการรับซื้อผลผลิตของกรรมการ และพนักงาน สมาชิกก็เห็นว่ามีความยุติธรรมอยู่ใน ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.10) สำหรับบทบาททางการอำนวยความสะดวกโดยจัดรถยนต์มารับซื้อผลผลิตถึงบ้านสมาชิก รวมไปถึง ความพร้อมทางด้านเงินทุนที่สามารถรับซื้อผลผลิตของสมาชิกได้ทันฤดูกาล นั้น สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.57 และ 2.44 ตามลำดับ)

เหตุผลที่สมาชิกเห็นว่าบทบาทด้านการอำนวยความสะดวกโดยจัดรถยนต์มารับซื้อผลผลิตถึงบ้านสมาชิก รวมไปถึงความพร้อมทางด้านเงินทุนที่สามารถรับซื้อผลผลิตของสมาชิกได้ทันฤดูกาล สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากสมาชิกไม่มีรถยนต์ส่วนตัว และต้องเสียค่าใช้จ่ายในด้านการขนส่งเป็นจำนวนมากหากต้องจ้างเหมารถยนต์รับจ้าง ส่วนความพร้อมทางด้านเงินทุนที่สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยนั้น เนื่องจากว่าสหกรณ์มักรับซื้อผลผลิตล่าช้า โดยอ้างว่ายังไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อ ทำให้สมาชิก

จำเป็นต้องนำผลผลิตจำหน่ายแก่พ่อค้า โดยต้องยอมถูกเอาเปรียบ เพียงเพื่อต้องการเงินทุน ในการทำการเกษตรให้ทันการณ์ต่อไป

ส่วนผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังของสมาชิกผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการบริการ ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่ายของสหกรณ์ พบว่า ในภาพรวมสมาชิกคาดหวังให้ สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจทางด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.23) แต่เมื่อพิจารณา แด้มคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ภารกิจที่สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ การรับซื้อผลผลิตให้ทันฤดูกาล โดยมีความพร้อมทั้งทางด้านเงินทุน (คะแนน เฉลี่ย 4.50) และบทบาทในการกำหนดราคาซื้อผลผลิตให้สูงกว่า หรือเท่ากับพ่อค้า (คะแนนเฉลี่ย 4.32)

ในขณะเดียวกัน ภารกิจที่สมาชิกต้องการจะให้สหกรณ์ปฏิบัติในระดับมากเกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านรวบรวมผลผลิตมาจัดจำหน่าย คือ ความยุติธรรมของกรรมการและ พนักงานที่ทำหน้าที่รับซื้อผลผลิต (คะแนนเฉลี่ย 4.14) และความมาตรฐานของเครื่องชั่งที่ใช้ในการรับซื้อ(คะแนนเฉลี่ย 3.98) การอำนวยความสะดวกโดยจัดรถยนต์มารับซื้อผลผลิตถึง บ้านสมาชิก(คะแนนเฉลี่ย 3.63)

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัด จำหน่าย	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. การกำหนดราคาซื้อขายผลผลิตจากสมาชิกที่สูงกว่า หรือ เท่ากับพ่อค้าคนกลาง	3.44	มาก	4.32	มากที่สุด
2. มาตรฐานของเครื่องจักรที่ใช้ในการรับซื้อผลผลิต	3.16	ปานกลาง	3.98	มาก
3. กรรมการที่ทำหน้าที่รับซื้อผลผลิต และพนักงานการตลาด ของสหกรณ์มีความยุติธรรมในการรับซื้อผลผลิตจาก สมาชิก	3.10	ปานกลาง	4.14	มาก
4. การอำนวยความสะดวกโดยการจัดรถยนต์มารับซื้อผล ผลิตถึงบ้านสมาชิก	2.57	น้อย	3.63	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
5. ความพร้อมทางด้านเงินทุนที่จะสามารถรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกได้ทันฤดูกาล	2.44	น้อย	4.50	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.79	ปานกลาง	4.23	มากที่สุด

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สทกรณได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สทกรณได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สทกรณได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สทกรณได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สทกรณได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

2.4. บทบาทการบริการด้านสวัสดิการสังคม

กิจกรรมสวัสดิการสังคมของสหกรณ์ เป็นอีกบริการหนึ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่มวลสมาชิก และครอบครัวเป็นอย่างมาก สมาชิกจะมีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์ได้เป็นอย่างดีอีกวิธีหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นหลักประกันที่ดีให้แก่ครอบครัวของสมาชิก ในกรณีที่สมาชิกเจ็บไข้ได้ป่วย ประสบภัยพิบัติ หรือถึงแก่กรรม จากการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมทางด้านนี้ของสหกรณ์ ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษาตามตาราง 8 พบว่าในภาพรวม สมาชิกสหกรณ์การเกษตร สันป่าตอง จำกัด เห็นว่า สหกรณ์ได้ให้บริการทางด้านสวัสดิการสังคมแก่สมาชิก อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.43)

ส่วนรายละเอียดในการแสดงความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจในบทบาทการให้บริการสวัสดิการสังคม นั้น จากการพิจารณาแต้มคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยเป็นรายชื่อ พบว่าสมาชิกเห็นด้วย หรือ มีความเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับ การต้อนรับ และการอำนวยความสะดวกของสหกรณ์ เมื่อสมาชิกมาติดต่อ (คะแนนเฉลี่ย 3.81) รวมไปถึงขั้นตอนการขอรับเงินช่วยเหลือเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรมมีความสะดวก รวดเร็ว (คะแนนเฉลี่ย 3.57) รวมทั้งข้อกำหนดที่สหกรณ์ได้กำหนดไว้ว่าสมาชิกสามารถรับเงินช่วยเหลือกรณีเมื่อถึงแก่กรรมได้ต้องเป็นสมาชิกครบ 60 วันขึ้นไป สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน (คะแนนเฉลี่ย 3.56)

ส่วนภารกิจทางด้านนี้ที่สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ วิธีการที่สหกรณ์เรียกเก็บเงินจากสมาชิกเมื่อมีเพื่อนสมาชิกถึงแก่กรรม โดยมีวิธีการเก็บเป็นงวดและมอบหมายให้ประธานกลุ่มของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการเก็บ รวบรวม (คะแนนเฉลี่ย 3.38) บทบาทการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิก เมื่อสมาชิกประสบภัยพิบัติ สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน (คะแนนเฉลี่ย 3.30) รวมทั้งข้อกำหนดที่สหกรณ์กำหนดไว้ว่า สหกรณ์เปิดโอกาสให้คู่สมรส รวมทั้งผู้ที่เคยเป็นสมาชิกมานานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ซึ่งขณะนี้ได้ออกจากการเป็นสมาชิกแล้ว สมัครเข้ามาใช้บริการทางด้านสวัสดิการสังคมของสหกรณ์ได้ นั้น สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง (คะแนน เฉลี่ย 3.10) ซึ่งเหมือนกับ

การให้ความช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลโดยจ่ายให้ไม่เกิน 1,000.-บาท/คน/ปี เมื่อสมาชิกเข้ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชน (คะแนนเฉลี่ย 3.09)

ทางด้านผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังของสมาชิกผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อการให้บริการสวัสดิการสังคม พบว่า ในภาพรวมสมาชิกเห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือ มีความคาดหวังว่า สหกรณ์ควรปฏิบัติภารกิจทางด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.44)

ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับความคาดหวังในการปฏิบัติภารกิจ ในบทบาทการให้บริการสวัสดิการสังคม นั้น จากการพิจารณาตามคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยเป็นรายข้อพบว่า สมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์เปิดโอกาสให้คู่สมรส รวมทั้งผู้ที่เคยเป็นสมาชิกมานาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ซึ่งขณะนี้ ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกแล้ว สมัครเข้ามาใช้บริการทางด้านสวัสดิการสังคมของสหกรณ์ได้โดยคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.67) รวมทั้งวิธีการที่สหกรณ์เรียกเก็บเงินจากสมาชิกเมื่อมีเพื่อน สมาชิกถึงแก่กรรม โดยมีวิธีการเก็บเป็นงวด และมอบหมายให้ประธานกลุ่มของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวม นั้น สมาชิกต้องการที่จะให้สหกรณ์ปฏิบัติมากที่สุดด้วย (คะแนนเฉลี่ย 4.45) เช่นเดียวกับบทบาทในการต้อนรับ และการอำนวยความสะดวกของสหกรณ์เมื่อสมาชิกมาติดต่อสมาชิกก็คาดหวังว่าสหกรณ์ควรจะทำปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.29)

อย่างไรก็ตาม ยังมีภารกิจทางด้านนี้ที่สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอนการขอรับเงินช่วยเหลือเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม มีความสะดวก รวดเร็ว (คะแนนเฉลี่ย 4.20) และการให้ความช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล โดยจ่ายให้ไม่เกิน 1,000.-บาท/คน/ปี เมื่อสมาชิกเข้ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชน (คะแนนเฉลี่ย 4.09) บทบาทการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกเมื่อสมาชิกประสบภัยพิบัติ สมาชิกก็ต้องการให้สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน (คะแนนเฉลี่ย 3.81) รวมทั้งข้อกำหนดที่สหกรณ์ได้กำหนดไว้ว่าสมาชิกสามารถรับเงินช่วยเหลือกรณีเมื่อถึงแก่กรรมได้ ต้องเป็นสมาชิกครบ 60 วันขึ้นไป สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน (คะแนนเฉลี่ย 3.68)

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการบริการสวัสดิการสังคม (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการสังคม	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. พนักงานของแผนกสวัสดิการสังคมให้การต้อนรับ และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีเมื่อท่านมาติดต่อ	3.81	มาก	4.29	มากที่สุด
2. ขั้นตอนการขอรับเงินช่วยเหลือเมื่อถึงแก่กรรมมีความสะดวกรวดเร็ว	3.57	มาก	4.20	มาก
3. การที่สมาชิกจะสามารถรับเงินช่วยเหลือกรณีเมื่อถึงแก่กรรมได้ ต้องเป็นสมาชิกครบ 60 วัน ขึ้นไป	3.56	มาก	3.68	มาก
4. สหกรณ์เรียกเก็บเงินจากสมาชิกเมื่อมีเพื่อนสมาชิกถึงแก่กรรม โดยเรียกเก็บเป็นงวด และมอบหมายให้ประธานกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการเก็บเงินดังกล่าว	3.38	ปานกลาง	4.45	มากที่สุด
5. การให้ความช่วยเหลือทั้งด้านเงินทุน และทรัพย์สินอื่นๆ เมื่อสมาชิกเกิดภัยพิบัติ	3.30	ปานกลาง	3.81	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการสังคม	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	
6. สหกรณ์เปิดโอกาสให้สมาชิกและคู่สมรส รวมทั้งผู้ที่เคยเป็นสมาชิกของสหกรณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งขณะนี้ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกแล้ว สมัครเข้าเป็นสมาชิกของแผนกสวัสดิการสังคมได้	3.10	ปานกลาง	4.67	มากที่สุด	
7. การช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลแก่สมาชิกในอัตราไม่เกิน 1,000.-บาทต่อคนต่อปี โดยจ่ายให้เฉพาะสมาชิกที่นอนพักรักษา ณ โรงพยาบาลเท่านั้น	3.09	ปานกลาง	4.09	มาก	
	คะแนนเฉลี่ยรวม	3.43	มาก	4.44	มากที่สุด
หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย		
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด		
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก		
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง		
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย		
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด		

2.6 บทบาทการบริการด้านการให้การศึกษาอบรม

การให้การศึกษาอบรมถือว่าเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของสหกรณ์ ซึ่งอาจจะเป็นการให้การศึกษาอบรมเฉพาะด้าน หรืออบรมในหลักและวิธีการเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ สำหรับสหกรณ์การเกษตร นั้น กิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการให้การส่งเสริมในการเพาะปลูก การวางแผนการผลิตทางการเกษตร ทั้งนี้ เพื่อให้เชื่อมโยงกับการใช้เงินกู้ที่สมาชิกกู้จากสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมทางด้านนี้ของสหกรณ์ ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

ผลการศึกษาตามตาราง 9 พบว่าในภาพรวมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ต่างเห็นว่าการให้การศึกษาอบรม สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 1.48)

ส่วนรายละเอียดในการแสดงความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจในบทบาทการให้การศึกษาอบรม นั้น จากการพิจารณาเต็มคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยเป็นรายชื่อพบว่าในความคิดของสมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจทางด้านนี้ อยู่ 2 ระดับ คือ ปฏิบัติน้อยและปฏิบัติน้อยที่สุด ซึ่งได้แก่ บทบาทในการให้การศึกษาอบรมเกี่ยวกับหลักการอุดมการณ์สหกรณ์ ก่อนที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.58) เช่นเดียวกับการพบปะเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้คำแนะนำในการวางแผนการผลิตทางการเกษตร อย่างสม่ำเสมอ สหกรณ์ก็ปฏิบัติอยู่ในระดับเดียวกัน (คะแนนเฉลี่ย 2.06)

ส่วนบทบาทที่สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติน้อยที่สุด คือ

- 1) ความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้สมาชิก วางแผนการผลิต และการตลาด (คะแนนเฉลี่ย 1.72)
- 2) ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สหกรณ์ได้แนะนำส่งเสริมแก่สมาชิก สมาชิกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (คะแนนเฉลี่ย 1.28)

3) การจัดทำแปลงสาธิตในการปลูกพืชพันธุ์ใหม่ เพื่อเป็นตัวอย่างในการให้ความรู้ และได้ฝึกปฏิบัติ (คะแนนเฉลี่ย 1.28)

4) การแนะนำส่งเสริมให้ไปทัศนศึกษาในฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ (คะแนนเฉลี่ย 1.27)

ส่วนผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังของสมาชิกผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อบทบาทการให้การศึกษาอบรม พบว่า ในภาพรวมสมาชิกเห็นด้วย หรือ มีความคาดหวังว่าสหกรณ์ควรปฏิบัติภารกิจทางด้านนี้อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.00)

เมื่อพิจารณา ระดับความเห็นของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการให้การศึกษาอบรม เป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ควรปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทนี้อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เวียงตามแต่มีคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

1) การพบปะเยี่ยมเยือนของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้คำแนะนำในการวางแผนการผลิตทางการเกษตร อย่างสม่ำเสมอ (คะแนนเฉลี่ย 4.20)

2) ความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้สมาชิก วางแผนการผลิต และการตลาด (คะแนนเฉลี่ย 3.96)

3) ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สหกรณ์ได้แนะนำส่งเสริมแก่สมาชิก สมาชิกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (คะแนนเฉลี่ย 3.78)

4) การให้การศึกษาอบรมเกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์สหกรณ์ ก่อนที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย 3.63)

5) การแนะนำส่งเสริมให้ไปทัศนศึกษาในฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ (คะแนนเฉลี่ย 3.49)

6) การจัดทำแปลงสาธิตในการปลูกพืชพันธุ์ใหม่ เพื่อเป็นตัวอย่างในการให้ความรู้ และได้ฝึกปฏิบัติ (คะแนนเฉลี่ย 3.48)

ตาราง 9 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับทรงชนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านการให้การศึกษารอบรม (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการให้การศึกษารอบรม	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. สหกรณ์ได้ให้การศึกษารอบรมเกี่ยวกับหลักการวิธีการอุดมการณ์สหกรณ์แก่ท่านก่อนที่จะสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์	2.58	น้อย	3.63	มาก
2. การพบปะเยี่ยมเยือนของเจ้าหน้าที่และให้คำแนะนำการวางแผนการผลิตทางการเกษตรสม่ำเสมอ	2.06	น้อย	4.20	มาก
3. การร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อส่งเสริม และสนับสนุน ให้สมาชิกวางแผนการผลิต และการตลาด	1.72	น้อยที่สุด	3.96	มาก
4. ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ที่สหกรณ์ได้แนะนำส่งเสริมแก่ท่าน ท่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	1.28	น้อยที่สุด	3.78	มาก
5. การจัดทำแปลงสาธิตในการปลูกพืชพันธุ์ใหม่กับสมาชิก เพื่อเป็นตัวอย่างในการให้ความรู้และได้ฝึกปฏิบัติ	1.28	น้อยที่สุด	3.48	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการให้การศึกษาอบรม	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
6. การแนะนำส่งเสริมให้ไปทัศนศึกษาในฟาร์มเกษตรที่ประสบความสำเร็จ	1.27	น้อยที่สุด	3.49	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	1.48	น้อยที่สุด	4.00	มาก

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอน 3 ความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาท ที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

การวิเคราะห์ถึงความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิก โดยนำค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบันและบทบาทที่สมาชิกคาดหวังว่าจะให้เป็นมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างในทุกด้านโดยใช้ t-test ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการบริการสินเชื่อ

ผลการศึกษาตามตาราง 10 พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีความเห็นว่าสหกรณ์ได้ให้บริการด้านสินเชื่ออยู่ในระดับที่มาก (คะแนนเฉลี่ย 3.75) และมีความคาดหวังให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านนี้อยู่ในระดับเดียวกัน (คะแนนเฉลี่ย 4.01) ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้ เกี่ยวกับบทบาทการบริการด้านสินเชื่อที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันและบทบาทที่สมาชิกคาดหวังจะให้ปฏิบัติ โดยใช้ t-test ปรากฏว่าในภาพรวมมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 8.33 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจด้านการบริการสินเชื่อนี้มากกว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

และเมื่อนำค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการบริการด้านสินเชื่อทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและบทบาทที่สมาชิกคาดหวังว่าจะให้เป็นมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกัน ดังรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ภารกิจในการกำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงิน คือ เมื่อสมาชิกรับเงินกู้จากสหกรณ์จะต้องถือหุ้นไว้กับสหกรณ์เป็นจำนวนเงินไม่น้อยร้อยละ 5 ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด พบว่า บทบาทที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่าง ไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = -26.04 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังที่จะให้สหกรณ์

ปฏิบัติตามตามภารกิจดังกล่าวน้อยกว่าที่ทำอยู่ในปัจจุบัน หรือ สมาชิกไม่ต้องการให้สหกรณ์ กำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงินดังกล่าวถือใช้เป็นข้อปฏิบัติของสหกรณ์

จากผลการศึกษาในข้อนี้ อาจกล่าวได้ว่า สมาชิกไม่ให้ความสำคัญต่อการระดม ทุนของสหกรณ์เท่าที่ควร ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการ ดำเนินธุรกิจ ในทางกลับกัน สมาชิกอาจจะอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถที่จะระดมทุนในช่วงเวลา ดังกล่าวได้ โดยสมาชิกผู้ให้ข้อมูลบางส่วนให้เหตุผลว่า จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ หากต้องมาหัก ค่าหุ้นให้สหกรณ์ตามเงื่อนไขที่กำหนดแล้ว ก็จะไม่เพียงพอต่อความจำเป็นที่ต้องใช้ ต้องไปกู้ยืม จากพ่อค้านายทุนอื่นเพิ่ม ซึ่งเป็นการก่อภาระหนี้สินให้กับตนเองเพิ่มขึ้นด้วย

3.1.2. ภารกิจในการกำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงิน คือ สมาชิกต้องนำเงินที่ได้กู้ ตามสัญญาเดิมมาชำระให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะสามารถทำสัญญากู้ยืมใหม่ได้ พบว่าบทบาทที่ สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (t-value = -18.7 : $p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังที่จะให้สหกรณ์ปฏิบัติตามภารกิจ ดังกล่าวน้อยกว่าที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

ผลการศึกษาในข้อนี้แสดงให้เห็นว่า การที่สมาชิกไม่ต้องการให้สหกรณ์กำหนด เงื่อนไขในการกู้ยืมเงินดังกล่าวถือใช้เป็นข้อปฏิบัติของสหกรณ์ อาจเนื่องมาจากสมาชิกไม่ สามารถจะนำเงินมาชำระตามเงื่อนไขที่กำหนดได้ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลบางส่วนระบุว่า ต้องไปกู้ยืมเงิน จากบุคคลภายนอก หรือพ่อค้านายทุนท้องถิ่น เพื่อนำเงินมาชำระตามเงื่อนไขที่สหกรณ์กำหนด เพียงเพื่อต้องการทำสัญญากู้ใหม่ นอกจากนั้น ผู้ให้ข้อมูลบางคนแจ้งว่า ได้กู้เงินจากพนักงาน ของสหกรณ์เองในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 - 5 ต่อครั้ง(ครั้งละประมาณ 7 วัน) เพื่อต้องการเงินมา ชำระตามเงื่อนไขดังกล่าว

จึงอาจกล่าวได้ว่าการที่สหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงินโดยสมาชิกต้อง นำเงินกู้ตามสัญญาเดิมมาชำระให้เสร็จสิ้นก่อน จึงจะสามารถทำสัญญากู้ใหม่ได้ นั้น อาจจะ ส่งผลถึงตัวสมาชิก และสหกรณ์หลายประการ ประการแรก อาจจะเป็นการเพิ่มภาระหนี้สินแก่ สมาชิกมากขึ้น ประการที่สอง เป็นการเปิดช่องทางให้พนักงานสหกรณ์อาศัยอำนาจหน้าที่หา ผลประโยชน์ใส่ตน ประการที่สาม แสดงให้เห็นถึงการบริหารงานด้านธุรกิจสินเชื่อบริการ

ประสิทธิภาพ ขาดการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ รวมไปถึงความหละหลวมในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ เหล่านี้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสหกรณ์ในโอกาสต่อไป

3.1.3 ภารกิจในการจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม เพื่อไปใช้จ่ายในการทำการเกษตรในรอบปี หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะสั้นเป็นจำนวนเงินที่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก นั้น พบว่าบทบาทที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันแตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 11.42 : p < 0.05$) โดยสมาชิกต้องการให้สหกรณ์จัดหาเงินทุนให้กู้ในระยะสั้นนี้ เป็นจำนวนที่มากกว่าที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.1.4 ภารกิจในการจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนในสินทรัพย์เกษตร หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะปานกลาง เป็นจำนวนเงินที่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก พบว่า บทบาทที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 17.93 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์จัดหาเงินทุนให้กู้ระยะปานกลางเป็นจำนวนที่มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.1.5 การให้บริการของพนักงานแผนกสินเชื่อ

1) ความรวดเร็ว และความกระตือรือร้นในการทำงาน สมาชิกเห็นว่า การบริการทางด้านนี้ของพนักงานจัดอยู่ในขั้นดี แต่ยังคงอยากจะทำให้ดีกว่านี้ ($t\text{-value} = 7.95 : p < 0.05$)

2) ด้านการต้อนรับที่อบอุ่น ยิ้มแย้มแจ่มใส พบว่าในความเห็นของสมาชิก เห็นด้วยที่พนักงานให้การต้อนรับในระดับนี้ แต่ก็ยังคาดหวังที่ยากให้ปฏิบัติให้ดีกว่านี้ ($t\text{-value} = 12.23 : p < 0.05$)

3) ในด้านการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามขั้นตอนและเที่ยงธรรมพบว่า พนักงานปฏิบัติอยู่ในระดับดี เช่นกัน แต่สมาชิกก็ยังหวังว่าควรจะมีปฏิบัติให้ดีกว่านี้ ($t\text{-value} = 20.22 : p < 0.05$)

4) ส่วนความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ในช่วงเวลาทำงาน คือ อยู่ปฏิบัติงานเพื่อให้บริการตลอดเวลาในช่วงเวลางาน สมาชิกให้ความเห็นว่า พนักงานปฏิบัติอยู่ในขั้นดี แต่คาดหวังที่จะให้ปฏิบัติดีกว่านี้ ($t\text{-value} = 14.53 : p < 0.05$)

5) ส่วนพฤติกรรมของพนักงานที่ไม่เคยเรียกร้องรับสินบน และ/หรือจกจวยผลประโยชน์ใด ๆ ใตนั้น นั้น สมาชิกให้ความเห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วพนักงานประพฤติตนอยู่ในขั้นดี เหมือนดังที่คาดหวังไว้ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ยระดับพรรคณะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่พนักงานได้ปฏิบัติอยู่ และบทบาทที่สมาชิกคาดหวัง ในด้านดังกล่าวโดยใช้ t-test แล้ว ปรากฏว่ามีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 10.51 : p < 0.05$)

6) ทางด้านความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน นั้น สมาชิกให้ข้อคิดเห็นว่าพนักงานทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบอยู่ในขั้นดี เช่นเดียวกับที่ได้คาดหวังไว้ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ยระดับพรรคณะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทที่พนักงานได้ปฏิบัติอยู่ และบทบาทที่สมาชิกคาดหวัง ในด้านดังกล่าวโดยใช้ t - test แล้ว ปรากฏว่า มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 9.79 : p < 0.05$)

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการบริการสินเชื่อ (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสินเชื่อ	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
1. การกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับเงินกู้ กล่าวคือ ในกรณี ที่สมาชิกขอรับเป็นเงินสด จะต้องนำเงินมาถือหุ้นไว้กับ สหกรณ์เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของเงินกู้ที่ได้รับ	3.99	มาก	2.17	น้อย	25.04	0.00
2. การกำหนดเงินไขในการกู้ยืมเงิน กล่าวคือ สมาชิกจะต้อง นำเงินกู้ตามสัญญาเดิมมาชำระคืนให้เสร็จสิ้นก่อน จึงจะ สามารถทำสัญญากู้ยืมใหม่ได้	3.65	มาก	2.39	น้อย	-18.70	0.00
3. จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้สมาชิกเพื่อนำไปทำการเกษตรใน รอบปี หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะสั้น เป็นจำนวนเงินที่เพียง พอกับความต้องการของสมาชิก	3.54	มาก	4.18	มาก	11.42	0.00

ตาราง 10 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสินเชื่อ	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
4. จำนวนเงินที่สหกรณ์ให้สมาชิกเพื่อนำไปลงทุนในสินทรัพย์เกษตร หรือที่เรียกว่า เงินกู้ระยะปานกลาง เป็นจำนวนเงินที่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก	3.25	ปานกลาง	4.17	มาก	17.93	0.00
5. การให้บริการของพนักงานแผนกสินเชื่อ						
1) พนักงานให้บริการอย่างรวดเร็ว มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.89	มาก	4.43	มากที่สุด	7.95	0.00
2) พนักงานให้บริการอย่างอบอุ่นยิ้มแย้มแจ่มใส	3.71	มาก	4.24	มากที่สุด	12.23	0.00
3) พนักงานให้บริการอย่างเที่ยงธรรม ถูกต้องตามขั้นตอน	3.63	มาก	4.63	มากที่สุด	20.22	0.00
4) พนักงานอยู่ประจำในที่ทำงานเพื่อให้บริการตลอดเวลาทำงาน	3.50	มาก	4.37	มากที่สุด	14.53	0.00
5) พนักงานไม่เคยเรียกร้อง รับสินบน และ/หรือจกจกขวยผลประโยชน์ใดๆ ใส่ตน	3.46	มาก	4.18	มาก	10.51	0.00

ตาราง 10 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสินเชื่อ	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
6) พนักงานทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ จึงไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้น	3.43	มาก	4.05	มาก	9.97	0.00
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.75	มาก	4.01	มาก	8.33	0.00

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สภกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2 ด้านการบริการรับฝากเงิน

ผลการศึกษาตามตาราง 11 พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีความเห็นว่า สหกรณ์ได้ให้บริการทางด้านการรับฝากเงินอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.40) และมีความคาดหวังให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านนี้อยู่ในระดับที่มากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.26) ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบหาความแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยตามบทบาทที่สหกรณ์ได้กระทำจริง และบทบาทที่สมาชิกได้คาดหวังไว้ โดยใช้ t - test ปรากฏว่า บทบาทการบริการรับฝากเงินที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันแตกต่างจากบทบาทที่สมาชิกอยากให้เป็น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (t-value = 21.93 : p < 0.05) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านการรับฝากเงินดีกว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่

และเมื่อนำค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการบริการด้านการรับฝากเงิน ตามที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน และบทบาทที่สมาชิกคาดหวังว่าจะให้ปฏิบัติ มาเปรียบเทียบหาความแตกต่างเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกัน ดังรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ความสะดวกรวดเร็วในการบริการฝาก-ถอนเงิน ในปัจจุบันพบว่าบทบาทที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (t-value = 16.51 : p < 0.05) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่

3.2.2 การให้การต้อนรับที่อบอุ่นเมื่อมาใช้บริการ พบว่าสมาชิกมีความเห็นด้วยหรือเห็นว่าในปัจจุบันสหกรณ์ได้ให้บริการต้อนรับที่อบอุ่นเมื่อสมาชิกมาฝาก - ถอนเงิน จัดอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงมีความคาดหวังที่จะได้รับการบริการทางด้านนี้ดีกว่าที่เป็นอยู่ (t-value = 16.32 : p < 0.05)

3.2.3 การบริการข่าวสารเกี่ยวกับฝากเงินได้อย่างชัดเจน และทั่วถึง สมาชิกเห็นว่าการกิจด้านนี้ที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันแตกต่างจากการบริการที่สมาชิกคาดหวังว่าจะได้รับ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (t-value = 4.41 : p < 0.05) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่

3.2.4 ความละเอียดรอบคอบ ถูกต้องตามขั้นตอน และไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้นในการทำงานนั้น สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ก็ยังคาดหวังที่จะให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจด้านนี้ดีกว่าที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ($t\text{-value} = 5.63 : p < 0.05$)

3.2.5 สหกรณ์ได้มีการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม โดยให้นำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์ตามโครงการสัจจะออมทรัพย์ โดยมีเงื่อนไขห้ามถอนจนกว่าจะออกจากการเป็นสมาชิกนั้น พบว่าบทบาทที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = -3.86 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้ต่ำกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

จากผลการศึกษาในข้อนี้ ชี้ให้เห็นว่าสมาชิกขาดความพร้อมทางด้าน การออม อาจเนื่องมาจาก เงื่อนไขที่สหกรณ์กำหนดรุนแรงเกินกว่าที่สมาชิกจะปฏิบัติได้ ซึ่งสมาชิกผู้ให้ข้อมูลบางส่วนให้ข้อเสนอแนะว่าสหกรณ์ควรจะปรับเปลี่ยนในข้อกำหนดดังกล่าวโดยอนุญาตให้สมาชิกมีสิทธิถอนเงินฝากตามโครงการดังกล่าวได้ ซึ่งอาจจะกำหนดระยะเวลาให้ถอนปีละ 1-2 ครั้ง เพื่อเป็นการจูงใจให้สมาชิกนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์ และยังมีมั่นใจว่าหากถึงคราวเดือดร้อนก็สามารถถอนเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้ได้

3.2.6 สหกรณ์เปิดบริการรับฝากเงินทั้งประเภทฝากออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ และสัจจะออมทรัพย์ โดยให้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารพาณิชย์อื่นๆ พบว่าบทบาทที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 20.72 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบริการของสหกรณ์ในด้านการรับฝากเงินนี้ อาจกล่าวได้ว่า ภารกิจที่สมาชิกคาดหวังที่จะให้สหกรณ์ปฏิบัติให้มากกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบัน คือ การเพิ่มดอกเบี้ยเงินฝาก การต้อนรับบริการที่สะดวกรวดเร็ว รวมไปถึงการต้อนรับที่อบอุ่น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การให้บริการทางด้านนี้ของสหกรณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการต้อนรับและความรวดเร็วในการให้บริการ ฝาก-ถอน ยังดี้อยกว่าการบริการของธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการบริการรับฝากเงิน (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการรับฝากเงิน	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
1. ความสะดวกรวดเร็วเมื่อมาใช้บริการฝาก-ถอนเงิน	3.43	มาก	4.46	มากที่สุด	16.51	0.00
2. การต้อนรับอย่างอบอุ่นเมื่อมาใช้บริการฝาก-ถอนเงิน	3.67	มาก	4.60	มากที่สุด	16.32	0.00
3. การให้บริการข่าวสารเกี่ยวกับการฝากเงินได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง	3.65	มาก	3.37	ปานกลาง	4.41	0.00
4. ความละเอียดรอบคอบ ถูกต้องตามขั้นตอน และไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้นในการทำงาน	3.54	มาก	3.87	มาก	5.63	0.00
5. การส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม โดยนำเงินมาฝากได้ตามโครงการสัจจะออมทรัพย์ โดยมีเงื่อนไขห้ามถอนกว่าจะออกจากการเป็นสมาชิก	3.23	ปานกลาง	2.84	ปานกลาง	-3.86	0.00

ตาราง 11 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการรับฝากเงิน	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
6. สหกรณ์เปิดบริการรับฝากเงิน ทั้งประเภทฝากออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ และสัจจะออมทรัพย์ โดยให้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารพาณิชย์อื่นๆ	2.85	ปานกลาง	4.41	มากที่สุด	20.72	0.00
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.40	ปานกลาง	4.26	มากที่สุด	21.93	0.00

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

3.3 ด้านการจัดการปัจจัยการผลิตและสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย

ผลการศึกษาตามตาราง 12 พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีความเห็นว่า สหกรณ์ได้ให้บริการทางด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิก จัดอยู่ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.54) และมีความคาดหวังให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านนี้อยู่ในระดับที่มากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.70) ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบหาค่าความแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยตามบทบาทที่สหกรณ์ได้กระทำจริง และบทบาทที่สมาชิกได้คาดหวังไว้ โดยใช้ t-test ปรากฏว่าบทบาทการจัดการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิก ที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันแตกต่างจาก บทบาทที่สมาชิกอยากให้เป็น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 28.84 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย อยู่ในระดับมากกว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

และเมื่อนำค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความคิดเห็น ที่มีต่อบทบาทการบริการด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต และเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย ตามที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน และบทบาทที่สมาชิกคาดหวังว่าจะให้ปฏิบัติมาเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่างเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกัน ดังรายละเอียดดังนี้

3.3.1 ด้านการจัดวางสินค้าในร้านให้มีรูปแบบที่น่าสนใจ ง่ายต่อการเลือกซื้อ นั้น สมาชิกเห็นว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 26.94 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.3.2 สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายแก่สมาชิก มีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐาน พบว่าสหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 19.42 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.3.3 ความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับจำนวนสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของสมาชิก พบว่าสหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 13.97 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.3.4 ส่วนบทบาทการให้บริการที่รวดเร็ว ทั้งถึง เมื่อมาซื้อสินค้า นั้น พบว่า ความเห็นของสมาชิกเห็นว่าที่สหกรณ์กรณปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (t-value =21.37 : p < 0.05) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.3.5 ทางด้านราคาสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายแก่สมาชิก นั้นสมาชิกให้ความเห็นว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (t-value =26.19 : p < 0.05) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.3.6 ส่วนการควบคุมดูแล ตลอดจนการจัดเก็บสต็อกสินค้า ของสหกรณ์ นั้นสมาชิกให้ความเห็นว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (t-value =34.79 : p < 0.05) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.3.7 สำหรับบทบาทในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้า นั้นสมาชิกให้ความเห็นว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (t-value =24.22 : p < 0.05) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.3.8 สหกรณ์สำรวจความต้องการของสมาชิก ก่อนที่จะซื้อสินค้ามาจำหน่าย พบว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันแตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (t-value =16.76 : p < 0.05) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและ สินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
1. การจัดวางสินค้าในร้านของสหกรณ์มีรูปแบบน่าสนใจ และ ง่ายต่อการเลือกซื้อ	3.08	ปานกลาง	4.47	มากที่สุด	20.94	0.00
2. สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐาน	3.05	ปานกลาง	4.30	มากที่สุด	19.42	0.00
3. สินค้ามีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของสมาชิก	2.95	ปานกลาง	3.85	มาก	13.97	0.00
4. การให้บริการต้อนรับ และให้บริการที่รวดเร็วและทั่วถึง	2.79	ปานกลาง	4.07	มาก	21.37	0.00
5. สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย มีราคาถูกกว่าท้องตลาด	2.58	น้อย	4.74	มากที่สุด	26.19	0.00
6. การควบคุมดูแล จัดเก็บสต็อกสินค้าของสหกรณ์มีความ ถูกต้องรัดกุม	2.45	น้อย	4.62	มากที่สุด	34.79	0.00

ตาราง 12 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและ สินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
7. สหกรณ์ฯ เผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์การจำหน่าย สินค้าให้แก่สมาชิกทราบดีตลอดเวลา	2.25	น้อย	4.27	มากที่สุด	24.22	0.00
8. สหกรณ์สำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนที่จะซื้อสินค้า มาจำหน่าย	2.24	น้อย	3.75	มาก	16.76	0.00
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.54	น้อย	4.70	มากที่สุด	20.94	0.00

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

3.4 ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย

ผลการศึกษาตามตาราง 13 พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีความเห็นว่า สหกรณ์ได้ดำเนินงานทางด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย จัดอยู่ใน ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.79) และมีความคาดหวังให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านนี้ อยู่ในระดับที่มากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.23) ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบหาความแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยตามบทบาทที่สหกรณ์ได้กระทำจริง และบทบาทที่สมาชิกได้คาดหวังไว้ โดยใช้ t - test ปรากฏว่า บทบาทการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย ที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันแตกต่างจากบทบาทที่สมาชิกอยากให้เป็น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 28.84 : p < 0.05$) โดยสมาชิก คาดหวังให้สหกรณ์ให้ดำเนินงานด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่ายอยู่ในระดับมากกว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

และเมื่อนำค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย ตามที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน และบทบาทที่สมาชิกคาดหวังว่าจะให้ปฏิบัติ มาเปรียบเทียบหาความแตกต่างเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกัน ดังรายละเอียด ดังนี้

3.4.1 ความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับบทบาทในการกำหนดราคารับซื้อผลผลิต ได้สูงกว่า หรือเท่ากับพ้อยค่า พบว่าสหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 14.43 : p < 0.05$) โดยสมาชิก คาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.4.2 สำหรับความมาตรฐานของเครื่องจักรที่ใช้ในการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกนั้น พบว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 11.88 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.4.3 ส่วนทางด้านความยุติธรรมของกรรมการ และพนักงานที่ทำหน้าที่รับซื้อผลผลิต พบว่าสหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 13.75 : p < 0.05$) โดยสมาชิก คาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.4.4 ด้านการจำหน่ายความสะดวก โดยจัดรถยนต์มารับซื้อผลผลิตถึงบ้านสมาชิก พบว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 12.28 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.4.5 การรับซื้อผลผลิตให้ทันฤดูกาล โดยมีความพร้อมทั้งทางด้านเงินทุน พบว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 30.62 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัด จำหน่าย	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
1. การกำหนดราคารับซื้อผลผลิตจากสมาชิกที่สูงกว่า หรือ เท่ากับพ่อค้าคนกลาง	3.44	มาก	4.32	มากที่สุด	14.43	0.00
2. มาตรฐานของเครื่องชั่ง ที่ใช้ในการรับซื้อผลผลิต	3.16	ปานกลาง	3.98	มาก	11.88	0.00
3. กรรมการที่ทำหน้าที่รับซื้อผลผลิต และพนักงานการตลาด ของสหกรณ์มีความยุติธรรมในการรับซื้อผลผลิตจาก สมาชิก	3.10	ปานกลาง	4.14	มาก	13.75	0.00
4. การอำนวยความสะดวกโดยการจัดรถยนต์มารับซื้อผล ผลิตถึงบ้านสมาชิก	2.57	น้อย	3.63	มาก	12.28	0.00

ตาราง 13 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
5. ความพร้อมทางด้านเงินทุนที่จะสามารถรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกได้ทันฤดูกาล	2.44	น้อย	4.50	มากที่สุด	30.62	0.00
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.79	ปานกลาง	4.23	มากที่สุด	28.84	0.00

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

3.5 ด้านการบริการสวัสดิการสังคม

ผลการศึกษาตามตาราง 14 พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีความเห็นว่า สหกรณ์ได้ดำเนินงานทางด้านการให้บริการสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.43) แต่ก็ยังคาดหวังให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านนี้อยู่ในระดับที่มากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.44) ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบหาความแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยตามบทบาทที่สหกรณ์ได้กระทำจริง และบทบาทที่สมาชิกได้คาดหวังไว้ โดยใช้ t-test ปรากฏว่าบทบาทการบริการสวัสดิการสังคม ที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันแตกต่างจากบทบาทที่สมาชิกอยากให้เป็น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 21.68 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ดำเนินงานด้านบริการสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมากกว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

และเมื่อนำค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการให้บริการสวัสดิการสังคมตามที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน และบทบาทที่สมาชิกคาดหวังว่าจะให้ปฏิบัติ มาเปรียบเทียบหาความแตกต่างเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test ปรากฏรายละเอียดดังนี้

3.5.1 ทางด้านบทบาทในการต้อนรับ และการอำนวยความสะดวกของสหกรณ์ เมื่อสมาชิกมาติดต่อ สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 7.72 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.5.2 ส่วนขั้นตอนการขอรับเงินช่วยเหลือเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม มีความสะดวกรวดเร็วสมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 8.49 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.5.3 สำหรับบทบาทเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขว่าสมาชิกสามารถรับเงินช่วยเหลือกรณีเมื่อถึงแก่กรรมได้ต้องเป็นสมาชิกครบ 60 วันขึ้นไป สมาชิกเห็นว่าที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันไม่แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้แต่ประการใดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 1.86 : p > 0.05$)

3.5.4 วิธีการที่สหกรณ์เรียกเก็บเงินจากสมาชิกเมื่อมีเพื่อนสมาชิกถึงแก่กรรม โดยมีวิธีการเก็บเป็นงวด และมอบหมายให้ประธานกลุ่มของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวม สมาชิกเห็นว่าที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่าง ไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 16.18 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.5.5 ด้านบทบาทการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิก เมื่อสมาชิกประสบภัยพิบัติ นั้น พบว่าบทบาทที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 6.04 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.5.6 สหกรณ์เปิดโอกาสให้คู่สมรส รวมทั้งผู้ที่เคยเป็นสมาชิกมานานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ซึ่งขณะนี้ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกแล้ว สมัครเข้ามาใช้บริการทางด้านสวัสดิการสังคมของสหกรณ์ได้ สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 22.58 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.5.7 การให้ความช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลโดยจ่ายให้ไม่เกิน 1,000บาท/คน/ปี เมื่อสมาชิกเข้ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชน พบว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันแตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 14.81 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการบริการสวัสดิการสังคม (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการสังคม	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
1. พนักงานของแผนกสวัสดิการสังคมให้การต้อนรับ และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีเมื่อท่านมาติดต่อ	3.81	มาก	4.29	มากที่สุด	7.72	0.00
2. ขั้นตอนการขอรับเงินช่วยเหลือเมื่อถึงแก่กรรมมีความสะดวกรวดเร็ว	3.57	มาก	4.20	มาก	8.49	0.00
3. การที่สมาชิกจะสามารถรับเงินช่วยเหลือกรณีเมื่อถึงแก่กรรมได้ ต้องเป็นสมาชิกครบ 60 วัน ขึ้นไป	3.56	มาก	3.68	มาก	1.86	0.06
4. สหกรณ์เรียกเก็บเงินจากสมาชิกเมื่อมีเพื่อนสมาชิกถึงแก่กรรม โดยเรียกเก็บเป็นงวด และมอบหมายให้ประธานกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการเก็บเงินดังกล่าว	3.38	ปานกลาง	4.45	มากที่สุด	16.18	0.00
5. การให้ความช่วยเหลือทั้งด้านเงินทุน และทรัพย์สินอื่นๆ เมื่อสมาชิกเกิดภัยพิบัติ	3.30	ปานกลาง	3.81	มาก	6.04	0.00

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการสังคม	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p	
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น			
6. สหกรณ์เปิดโอกาสให้สมาชิกและคู่สมรส รวมทั้งผู้ที่เคยเป็นสมาชิกของสหกรณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งขณะนี้ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกแล้ว สมัครเข้าเป็นสมาชิกของแผนกสวัสดิการสังคมได้	3.10	ปานกลาง	4.67	มากที่สุด	22.58	0.00	
7. การช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลแก่สมาชิกในอัตราไม่เกิน 1,000.-บาทต่อคนต่อปี โดยจ่ายให้เฉพาะสมาชิกที่นอนพักรักษา ณ โรงพยาบาลเท่านั้น	3.09	ปานกลาง	4.09	มาก	14.81	0.00	
	คะแนนเฉลี่ยรวม	3.43	มาก	4.44	มากที่สุด	21.68	0.00

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

3.6 ด้านการให้การศึกษอบรม

ผลการศึกษาตามตาราง 15 พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีความเห็นว่า บทบาทของสหกรณ์ด้านการให้การศึกษอบรม สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 1.48) และมีความความคาดหวังให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านนี้ อยู่ในระดับที่มาก (คะแนนเฉลี่ย 4.00) ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยตามบทบาทที่สหกรณ์ได้กระทำจริง และบทบาทที่สมาชิกได้คาดหวังไว้ โดยใช้ t-test ปรากฏว่า บทบาทการให้การศึกษอบรมที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันแตกต่างจากบทบาทที่สมาชิกอยากให้เป็น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 72.82 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ให้การศึกษอบรมทั้งทางด้านหลักการ อุดมการณ์สหกรณ์ รวมไปถึงความรู้เฉพาะด้านทางการเกษตรอื่น ๆ อยู่ในระดับมากกว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

และเมื่อนำค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการให้การศึกษอบรมตามที่สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน และบทบาทที่สมาชิกคาดหวังว่าจะให้ปฏิบัติมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test พบว่ามีความแตกต่างกันดังรายละเอียดดังนี้

3.6.1 บทบาทในการให้การศึกษอบรมเกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์สหกรณ์ ก่อนที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกเห็นว่าภารกิจที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 12.96 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.6.2 การพบปะเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้คำแนะนำในการวางแผนการผลิตทางการเกษตร อย่างสม่ำเสมอ พบว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 28.89 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.6.3 ทางด้านความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้สมาชิกวางแผนการผลิต และการตลาด พบว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 31.86 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.6.4 ทางด้านความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ที่สหกรณ์ได้แนะนำส่งเสริมแก่สมาชิก สมาชิกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้นั้น สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 42.61 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.6.5. การจัดทำแปลงสาธิตในการปลูกพืชพันธุ์ใหม่ เพื่อเป็นตัวอย่างในการให้ความรู้ และได้ฝึกปฏิบัติ สมาชิกเห็นว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 43.58 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

3.6.6 การแนะนำส่งเสริมให้ไปทัศนศึกษาในฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ บทบาทนี้สหกรณ์ได้ทำอยู่ในปัจจุบัน แตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($t\text{-value} = 39.8 : p < 0.05$) โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติงานทางด้านนี้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์
ด้านการให้การศึกษารอบรม (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานด้านการให้การศึกษารอบรม	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
1. สหกรณ์ได้ให้การศึกษารอบรมเกี่ยวกับหลักการวิธีการ อุดมการณ์สหกรณ์แก่ท่านก่อนที่จะสมัครเข้ามาเป็น สมาชิกของสหกรณ์	2.58	น้อย	3.63	มาก	12.96	0.00
2. การพบปะเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่และให้คำแนะนำ การวางแผนการผลิตทางการเกษตรสม่ำเสมอ	2.06	น้อย	4.20	มาก	28.89	0.00
3. การร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อส่งเสริม และสนับสนุน ให้ สมาชิกวางแผนการผลิต และการตลาด	1.72	น้อยที่สุด	3.96	มาก	31.86	0.00
4. ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ที่สหกรณ์ได้แนะนำส่งเสริม แก่ท่าน ท่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	1.28	น้อยที่สุด	3.78	มาก	42.61	0.00
5. การจัดทำแปลงสาธิตในการปลูกพืชพันธุ์ใหม่กับสมาชิก เพื่อเป็นตัวอย่างในการให้ความรู้และได้ฝึกปฏิบัติ	1.28	น้อยที่สุด	3.48	มาก	43.58	0.00

ตาราง 15 (ต่อ)

บทบาทการดำเนินงานด้านการให้การศึกษาอบรม	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
6. การแนะนำส่งเสริมให้ไปทัศนศึกษาในฟาร์มเกษตรที่ประสบความสำเร็จ	1.27	น้อยที่สุด	3.49	มาก	39.80	0.00
คะแนนเฉลี่ยรวม	1.48	น้อยที่สุด	4.00	มาก	72.82	0.00

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

ความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด โดยสรุป

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ปรากฏว่า ในทัศนคติของสมาชิกเห็นว่า ในปัจจุบัน สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด มีบทบาทการดำเนินงานเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.98)

ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิกในแต่ละด้านนั้น พบว่า บทบาทที่สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ การให้บริการด้านสินเชื่อ และการบริการสวัสดิการสังคม ส่วนบทบาทที่สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือ การบริการรับฝากเงิน และการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย สำหรับบทบาทในการจัดหาปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก สมาชิกระบุว่า สหกรณ์ให้บริการอยู่ในระดับน้อย ยิ่งไปกว่านั้น บทบาทการให้การศึกษอบรม สมาชิกให้ความเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในด้านความคาดหวังของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์นั้น พบว่า โดยสรุปแล้วสมาชิกมีความคาดหวังว่า สหกรณ์ควรให้บริการแก่สมาชิกอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 4.00)

ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับความคาดหวังของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิกในแต่ละด้านนั้น พบว่า บทบาทที่สมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ บทบาทการรับฝากเงิน การจัดหาปัจจัยการผลิตและสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย และการบริการสวัสดิการสังคม ส่วนอีก 2 บทบาทคือ บทบาทการให้สินเชื่อ และการให้การศึกษอบรมนั้น สมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ซึ่งเมื่อนำค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบันและบทบาทที่สมาชิกคาดหวังว่าจะให้เป็นมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างในทุกด้านโดยสรุปแล้วพบว่า มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจเพื่อให้บริการแก่สมาชิก มากกว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ทั้ง 6 ด้าน (n = 342)

บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์	บทบาทที่ได้กระทำจริง		บทบาทที่คาดหวัง		t-value	p
	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น		
1. ด้านการให้บริการสินเชื่อ	3.75	มาก	4.01	มาก	8.33	0.00
2. ด้านการบริการสวัสดิการสังคม	3.43	มาก	4.44	มากที่สุด	21.68	0.00
3. การบริการรับฝากเงิน	3.40	ปานกลาง	4.26	มากที่สุด	21.93	0.00
4. ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย	2.79	ปานกลาง	4.23	มากที่สุด	28.84	0.00
5. ด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	2.54	น้อย	4.70	มากที่สุด	38.39	0.00
6. ด้านการให้การศึกษาอบรม	1.48	น้อยที่สุด	4.00	มาก	72.82	0.00
คะแนนเฉลี่ยรวม	1.48	น้อยที่สุด	4.00	มาก	72.82	0.00

หมายเหตุ	ช่วงคะแนน	ระดับความเห็น	ความหมาย
	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมากที่สุด
	3.41 - 4.20	เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติมาก
	2.61 - 3.40	ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจ	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติปานกลาง
	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อย
	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	สหกรณ์ได้/ควรปฏิบัติน้อยที่สุด

บทที่ 5
สรุป และข้อเสนอแนะ
(SUMMARY AND RECOMMENDATIONS)

สรุปผลการวิจัย
(Summary)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในแผนดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงลักษณะทั่วไป และความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานสหกรณ์ของสมาชิก บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ ทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และบทบาทที่สมาชิกคาดหวังรวมทั้งความแตกต่างในทรรคนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ตามที่สมาชิกคาดหวังและ บทบาทที่ได้กระทำจริง โดยมีสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด จำนวน 342 คน เป็นตัวอย่างในการศึกษา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไป และความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานของสมาชิก

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด เป็นสมาชิกมานานโดยเฉลี่ย 15.98 ปี ส่วนใหญ่เข้ามาเป็นสมาชิกโดยได้รับการแนะนำ หรือชักชวนจากเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกอยู่ก่อนแล้ว และเข้ามาเป็นสมาชิกเพราะต้องการกู้เงินเป็นหลักสำคัญ ส่วนการเดินทางมาติดต่อใช้บริการกับสหกรณ์ นั้น สมาชิกส่วนใหญ่มีความสะดวกในการเดินทาง

สำหรับความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ ในด้านผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ยังเข้าใจผิด โดยคิดว่า รัฐบาล เป็นเจ้าของสหกรณ์ และ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งเป็นตัวแทนของรัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ แต่ในขณะเดียวกัน สมาชิกส่วนใหญ่รู้ว่าวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งสหกรณ์นั้น เพื่อประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก โดยสมาชิกสามารถสอบถามถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ และยังให้ความสำคัญต่อตัวผู้จัดการสหกรณ์ ว่า เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์มากที่สุด

2. บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และบทบาทที่สมาชิกคาดหวัง

ด้านการบริการสินเชื่อ หรือ การบริการเงินทุน สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ให้บริการอยู่ในระดับมากและมีความคาดหวังให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านนี้อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ส่วนบทบาทการรับฝากเงินของสหกรณ์ สมาชิกเห็นว่า สหกรณ์ได้ให้บริการอยู่ระดับปานกลางเท่านั้น และมีความคาดหวังที่จะให้สหกรณ์ให้บริการทางด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับภารกิจในการจัดหาปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายของสหกรณ์นั้น สมาชิกระบุว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเห็นว่าสหกรณ์ควรให้บริการทางด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

เช่นเดียวกับกิจกรรมในการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่ายของสหกรณ์ สมาชิกให้ความเห็นว่า สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และคาดหวังว่าสหกรณ์ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

ทางด้านการบริการสวัสดิการสังคม สมาชิกรายงานว่าสหกรณ์ให้บริการอยู่ในระดับมาก แต่ยังคงคาดหวังให้สหกรณ์ปฏิบัติภารกิจทางด้านนี้ในระดับมากที่สุด

เกี่ยวกับการให้การศึกษาอบรม สมาชิกให้ความคิดเห็นว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติภารกิจทางด้านนี้อยู่ในระดับน้อยมาก และมีความคาดหวังให้สหกรณ์ ปฏิบัติภารกิจนี้อยู่ในระดับมาก

3. ความแตกต่างในทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ที่สมาชิกคาดหวังไว้และบทบาทที่ได้กระทำจริง

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด เห็นว่าการดำเนินงานเพื่อให้บริการแก่สมาชิกของสหกรณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแตกต่างไปจากบทบาทที่สมาชิกคาดหวังไว้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ทุกด้านคือ ด้านการบริการสินเชื่อ ด้านการบริการรับฝากเงิน ด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย ด้านการบริการสวัสดิการสังคม และด้านการให้การศึกษาอบรม โดยสมาชิกคาดหวังให้สหกรณ์ดำเนินงานเพื่อให้บริการตามบทบาทต่างๆ ดังกล่าวมากกว่าที่สหกรณ์ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ (Recommendation)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้รับผิดชอบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกต่อไป ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์เพราะต้องการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เป็นประการสำคัญ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะทำให้สหกรณ์ประสบปัญหาในด้านการขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะใช้ในการดำเนินงาน ประกอบกับสมาชิกมักจะขาดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกับสหกรณ์ด้านอื่นๆ เช่น การซื้อสินค้าต่างๆ ที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย และการขายผลผลิตผ่านสหกรณ์ เป็นต้น จึงเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้สมาชิกขาดโอกาสที่จะเอื้ออำนวยต่อการกินคืออยู่ดีไปมาก ดังนั้น

คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการของสหกรณ์ ควรให้ความสำคัญต่อกิจกรรมอื่น อันเป็นหน้าที่หลักของสหกรณ์ให้เท่าเทียมกัน เช่น กิจกรรมการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย โดย

1) ขยายการบริการไปยังกลุ่มสมาชิกให้ทั่วถึงและจัดหาสินค้าไว้บริการให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก โดยพิจารณาแต่งตั้งสมาชิกในกลุ่มเป็นตัวแทนจำหน่าย

2) พิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิต โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเชื่อมโยงกับการใช้เงินกู้ที่สมาชิกกู้ยืมจากสหกรณ์ให้ได้ประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งขยายการบริการรับซื้อไปยังจุดต่าง ๆ ใกล้บ้านสมาชิก หรืออำนวยความสะดวกในการจัดหารถขนส่งไว้บริการสมาชิก

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ควรให้การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ช่วยเหลือประสานงานในการกู้ยืมเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

เพื่อนำมาปรับข้อผิดพลาดจากสมาชิกให้ทันฤดูกาล พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการกำหนดระเบียบปฏิบัติของสหกรณ์ไว้ถือใช้ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงาน

2. ผลการศึกษาด้านความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงาน

สหกรณ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจไปในทิศทางไม่ถูกต้องเกี่ยวกับด้านผู้จัดตั้งและผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์ โดยคิดว่ารัฐบาลเป็นผู้มีบทบาทในการจัดตั้ง และเป็นเจ้าของสหกรณ์ ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ของรัฐยังเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานภายในสหกรณ์ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมาชิกขาดความสำนึกในการเป็นเจ้าของ และขาดความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์อย่างแท้จริง ดังนั้น

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ทุกระดับ ควรปรับกลยุทธ์ในการแนะนำส่งเสริมเพื่อให้สหกรณ์สามารถยืนอยู่บนขาของตัวเองได้ พร้อมทั้งเร่งทำความเข้าใจในหลักการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ถูกต้องให้เกิดแก่สมาชิก และคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ เพื่อให้เขาสามารถดำเนินงาน และตรวจตราสหกรณ์ได้ด้วยตนเอง โดย

- 1) จัดประชุมกลุ่มสมาชิกเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ ในหลักการ และวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ เป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- 2) จัดนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่งานสหกรณ์ให้สมาชิกได้รู้ และเห็นคุณค่าของสหกรณ์ เป็นประจำในโอกาสวันสำคัญต่างๆ
- 3) เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหมู่บ้านหรือตำบล โดยนำวิธีการสหกรณ์ไปใช้เพื่อทำให้สมาชิก ได้ฝึกดำเนินงานและบริหารงานตามวิธีการสหกรณ์ด้วยตนเอง อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานสหกรณ์อย่างถ่องแท้
- 4) ประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้การศึกษาอบรม เช่น ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมทั้งทางด้านสิทธิหน้าที่ และการบริหารงานของสหกรณ์ เพื่อให้สามารถดำเนินงาน และตรวจตราสหกรณ์ได้ด้วยตนเอง

3. ทางด้านความเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ที่เห็นว่า ผู้จัดการเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์มากที่สุด แสดงให้เห็นว่า สมาชิกให้ความสำคัญต่อตัวผู้จัดการมาก เนื่องจากผู้จัดการเป็นบุคคลที่จะดำเนินการต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของสหกรณ์ และมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ในการดำเนินงานของสหกรณ์ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นที่ยอมรับกันว่าความสำเร็จในเชิงธุรกิจของสหกรณ์ ภายใต้งานนำของผู้จัดการนับเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่จะบรรลุสู่เป้าหมายหลักของสหกรณ์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหกรณ์การเกษตรรสันป่าตอง จำกัด ซึ่งเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ มีปริมาณธุรกิจมาก ฉะนั้น สหกรณ์ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้จัดการมีโอกาสใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม โดย ให้การศึกษาอบรมเกี่ยวกับระบบงานของสหกรณ์ อำนาจหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ ตลอดจนความรู้ในเชิงธุรกิจ เพื่อก่อให้เกิดความคิดที่กว้างไกล สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดฝึกอบรมนี้ สหกรณ์สามารถดำเนินการได้ โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสหกรณ์อำเภอ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในแต่ละจังหวัด ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ หรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นต้น

4. ผลการวิจัยทางด้านบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ด้านการบริการสินเชื่อ พบว่า สหกรณ์ดำเนินธุรกิจเพื่อให้บริการแก่สมาชิกทางด้านนี้โดยรวมแล้วจะอยู่ในระดับมากก็ตาม แต่สหกรณ์ควรพิจารณาปรับปรุงภารกิจ ในด้านที่ปรากฏว่าสมาชิกไม่เห็นด้วย หรือไม่มีความต้องการให้ปฏิบัติเช่นนั้น เช่น การที่สหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกถือหุ้นไว้เมื่อมารับเงินกู้ ซึ่งให้เห็นว่าสมาชิกไม่ให้ความสำคัญต่อการระดมทุนของสหกรณ์ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ และในทางกลับกันสมาชิกอาจจะอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถจะร่วมระดมทุนในช่วงเวลาดังกล่าวได้ เพราะจำนวนเงินกู้ที่ได้รับหากต้องมาหักค่าน้ำตามเงื่อนไขที่กำหนดแล้ว ก็จะไม่เพียงพอต่อความจำเป็นที่จะต้องไปกู้ยืมเงินจากพ่อค่านายทุนอื่นเพิ่ม ซึ่งเป็นการก่อภาระหนี้สินแก่สมาชิกเพิ่มขึ้นด้วย

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นอีกว่า สมาชิกไม่เห็นด้วยกับการที่สหกรณ์กำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงินโดยต้องนำเงินกู้ตามสัญญาเดิมมาชำระให้เสร็จสิ้นก่อน จึงจะสามารถทำสัญญากู้ใหม่ได้ เนื่องจากสมาชิกไม่สามารถนำเงินมาชำระตามสัญญาเดิมได้ จำต้องไปกู้ยืมจากบุคคลภายนอกเช่น พ่อค่านายทุน หรือได้กู้ยืมจากพนักงานของสหกรณ์เอง ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 - 5 ต่อครั้ง (ครั้งละประมาณ 7 วัน) ซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระหนี้สินให้

แก่สมาชิกมากขึ้น และเป็นการเปิดช่องทางให้พนักงานสหกรณ์อาศัยอำนาจหน้าที่จกจยผล ประโยชน์ใส่ตน แสดงให้เห็นถึงการบริหารงานทางด้านนี้ขาดประสิทธิภาพ ขาดการติดตาม ตรวจสอบการใช้เงินกู้ รวมไปถึงการความหละหลวมในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ เหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสหกรณ์ต่อไปได้ ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรมีการแก้ไข ปรับปรุงการบริการทางด้านนี้ โดย

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ควรดำเนินการดังนี้

- 1) พิจารณาแก้ไขระเบียบปฏิบัติของสหกรณ์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อตรวจสอบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังกล่าว เพื่อนำมาประกอบการพิจารณากำหนดระเบียบปฏิบัติของสหกรณ์ได้อย่างถูกต้อง
- 2) มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้อย่างจริงจัง และกำหนดมาตรการลงโทษ สำหรับสมาชิกที่นำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
- 3) คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ควรถือปฏิบัติตามระเบียบการให้เงินกู้อย่างเคร่งครัด โดยพิจารณาอย่างเที่ยงธรรม โดยมีการแถลงผลการพิจารณาต่อที่ประชุมคณะกรรมการเป็นประจำทุกเดือน
- 4) คณะกรรมการดำเนินการควรตรวจสอบพฤติกรรมของพนักงานอย่างใกล้ชิด หากพบว่ามึพฤติกรรมส่อไปในทางที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าพบว่าเข้าไปมีส่วนร่วมในขบวนการนำเงินนอกระบบมาให้สมาชิกผู้ดังกล่าว ควรพิจารณาให้ออกจากงาน

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ควรดำเนินการดังนี้

- 1) เ่งทำความเข้าใจ และชี้แจงถึงเหตุผล ความจำเป็นในการระดมทุนโดยการถือหุ้นไว้กับสหกรณ์ให้สมาชิกเข้าใจอย่างถ่องแท้ โดย จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการกู้เงิน และการใช้เงินกู้แก่สมาชิกผู้มายื่นคำขอู้ ทุกราย
- 2) แนะนำให้สหกรณ์กำหนดมาตรการในการพิจารณาเงินกู้ โดยให้สหกรณ์จัดระดับชั้นของสมาชิกตามพฤติกรรมกรรมการส่งชำระหนี้เงินกู้ ของสมาชิก

5. ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการให้บริการด้านรับฝากเงินของสหกรณ์ พบว่าสมาชิกเห็นว่าสหกรณ์ปฏิบัติงานให้บริการทางด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และไม่เห็นด้วยที่สหกรณ์ส่งเสริมให้นำเงินมาฝากตามโครงการสัจจะออมทรัพย์โดยมิให้มีการถอนจนกว่าจะพ้นสภาพการเป็นสมาชิก

ผลการวิจัยดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีปัญหาทางด้านเงินทุน การที่สหกรณ์จะระดมทุนจากสมาชิก โดยการจำหน่ายหุ้นก็ดี การออมทรัพย์ก็ดี หรือการสะสมรูปแบบอื่นๆ ก็ดี จะทำได้ยาก เพราะสมาชิกไม่มีเงินเหลือที่จะเก็บออม และยังไม่คุ้นเคยกับการออมทรัพย์ในรูปการถือหุ้น และการฝากเงินเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้น สหกรณ์ โดยคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการควรดำเนินการ ดังนี้

1) ชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นในการระดมทุนให้สมาชิกเข้าใจอย่างถ่องแท้ พร้อมทั้งหาวิธีการชักชวนให้สมาชิกหันมาร่วมแรง ร่วมใจนิยมฝากเงินไว้กับสหกรณ์มากขึ้น ทั้งนี้ สหกรณ์อาจจะเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากหรือใช้วิธีการลดการจ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก โดยเก็บไว้เป็นทุนหมุนเวียนชั่วคราวระยะเวลานานหนึ่ง โดยคิดอัตราดอกเบี้ยให้สำหรับช่วงเวลาสั้น

2) สหกรณ์ควรจัดรถเคลื่อนที่ ไปรับเงินฝากถึงบ้านสมาชิก โดย มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนผ่านไปยังประธานกลุ่ม หรือผ่านช่องทางสื่อหลายรูปแบบ เช่น เสียงตามสาย ประจำหมู่บ้าน วิทยุ สิ่งพิมพ์ต่างๆ

3) จัดเทศกาลวันออมทรัพย์ขึ้นในโอกาสสำคัญๆ โดยมีรางวัลตอบแทนสำหรับสมาชิกที่นำเงินมาฝาก เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกหันมาฝากเงินไว้กับสหกรณ์

4) สหกรณ์ควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้งาน เช่น เครื่องตรวจสอบลายมือชื่อผู้ถอนเงิน เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่สมาชิกผู้ฝากเงินมากขึ้น

5) สหกรณ์ควรแก้ไขระเบียบว่าด้วยเงินฝากสัจจะออมทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการถอนเงิน โดยให้สมาชิกมีสิทธิถอนได้ เช่น อาจจะทำหนดระยะเวลาการถอนไว้ปีละ 1-2 ครั้ง เป็นต้น

6. ผลการวิจัยด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและสินค้าอุปโภค บริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก นั้น พบว่าการให้บริการของสหกรณ์ทางด้านนี้อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น สหกรณ์ควรพิจารณาปรับปรุงการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก ไม่ว่าจะเป็น

เรื่องเกี่ยวกับชนิดของสินค้า ปริมาณสินค้า คุณภาพสินค้าที่นำมาจำหน่ายแก่สมาชิก ดังนั้น สหกรณ์ โดยคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ ควรดำเนินการดังนี้

- 1) สำรวจถึงความต้องการของสมาชิกส่วนใหญ่ ก่อนที่จะจัดหาสินค้ามาจำหน่าย
- 2) สหกรณ์ควรจัดระบบการควบคุมดูแล เก็บสต็อกสินค้าให้รัดกุมยิ่งกว่านี้ โดยมีการประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ ให้จัดส่งเจ้าหน้าที่มาให้คำแนะนำ และจัดวางระบบให้ถูกต้อง
- 3) สหกรณ์ควรกระจายการบริการดังกล่าวไปยังหมู่บ้าน หรือชุมชนที่อยู่ใกล้บ้านสมาชิกให้มากขึ้น แต่จะต้องพิจารณาความเหมาะสมเป็นแห่ง ๆ ไป โดย
 - 3.1) จัดตั้งตัวแทนจำหน่าย หรือร้านค้าย่อยของสหกรณ์ในท้องถิ่นให้กระจายครอบคลุมทุกหมู่บ้าน และให้ตัวแทน หรือร้านค้าย่อยดังกล่าว จัดหาสินค้าจากสหกรณ์ ทั้งในด้านวัสดุอุปกรณ์การเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค ที่สมาชิกต้องการมาจำหน่าย โดยให้บริการแก่สมาชิกเสมือนหนึ่งกับการให้บริการจากสหกรณ์
 - 3.2) สหกรณ์อาจพิจารณาจัดตั้งสาขาสหกรณ์ขึ้น ตามจุดที่เหมาะสม เพื่อขยายปริมาณธุรกิจ และกระจายการให้บริการแก่สมาชิกให้กว้างขวางยิ่งขึ้นในอนาคตต่อไป
 - 3.3) สหกรณ์ควรจัดรถเคลื่อนที่จำหน่ายสินค้าราคาถูก และสินค้าที่สมาชิกมีความต้องการมาบริการถึงบ้านสมาชิก โดยอาจจะให้บริการเป็นประจำ ทุกวันศุกร์ หรือวันเสาร์
 - 3.4) สหกรณ์ควรขยายการให้บริการขายสินค้าแก่สมาชิก โดยให้สมาชิกสั่งซื้อสินค้าตามใบสั่งซื้อ โดยสหกรณ์บริการจัดส่งสินค้าถึงบ้านสมาชิก และหักเงินจากบัญชีเงินฝากของสมาชิกแต่ละรายในวันสิ้นเดือน
- 4) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้า ราคาสินค้าไปยังสมาชิกให้ทั่วถึง รวดเร็ว โดย ผ่านประธานกลุ่ม หรือเสียงตามสายประจำหมู่บ้าน
- 5) สหกรณ์ควรจัดเทศกาลสินค้าราคาถูก เพื่อบริการแก่สมาชิก และบุคคลทั่วไป ในโอกาสเทศกาลวันสำคัญๆ

7. ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย พบว่า สหกรณ์ให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขาดความพร้อมทางด้านเงินทุนที่จะนำมารวบรวมผลผลิต

จากสมาชิกได้ทันฤดูกาล และการอำนวยความสะดวกในการรับซื้อผลผลิตถึงบ้านสมาชิก ดังนั้น สหกรณ์โดยคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ ควรดำเนินการดังนี้

1) สำรวจข้อมูลทางการผลิตของสมาชิกให้เป็นปัจจุบันเพื่อนำมาประกอบการวางแผนให้บริการทางด้านนี้ให้รัดกุม ถูกต้อง

2) จัดหาเงินทุนสำรองเพื่อใช้ในการรับซื้อผลผลิตให้ทันฤดูกาล โดยติดต่อขอเงินจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นสำนักงานสหกรณ์อำเภอ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด กรมส่งเสริมสหกรณ์

3) พิจารณาจัดรูปแบบการให้บริการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการรวบรวมผลผลิตให้รวดเร็วทันกับความต้องการของสมาชิก และขยายการให้บริการรวบรวมผลผลิตชนิดอื่นที่สมาชิกผลิตขึ้นมาด้วย ไม่เฉพาะเจาะจงเป็นข้าว หรือถั่วเหลืองเท่านั้น ในขณะที่เดียวกัน ควรมีการ ประชาสัมพันธ์เชิญชวน และดำเนินการด้านนี้ให้กว้างขวาง แพร่หลาย และเกิดประโยชน์แก่สมาชิกมากขึ้นด้วย

4) ควรมีการประสานงาน ขอความร่วมมือกับภาครัฐ และเอกชน ในการจัดทำโครงการเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมให้สมาชิกและครอบครัว มีรายได้เพิ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง และอำเภอใกล้เคียง เป็นพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองเป็นจำนวนมาก ซึ่งสมาชิกสหกรณ์ และเกษตรกรทั่วไปที่ปลูกถั่วเหลืองมักจะประสบกับปัญหาทางการตลาด ฉะนั้น สหกรณ์ควรศึกษาข้อมูลเพื่อพิจารณาจัดตั้งโรงงานสกัดน้ำมันถั่วเหลืองขึ้น ซึ่งอาจกระทำได้โดยประสานงานไปยังสหกรณ์ที่มีความพร้อมในพื้นที่ใกล้เคียง หรือชุมนุมสหกรณ์การเกษตร และภาคเอกชน เพื่อร่วมลงทุนในโครงการดังกล่าว อันจะส่งผล และเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิก และครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นได้

8. การให้การศึกษาอบรม จากผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ดำเนินกิจกรรมทางด้านนี้อยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่สมาชิกขาดโอกาสในการพัฒนา ไม่ว่าจะทางด้านที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ หรือการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องทั่ว ๆ ไป ซึ่งจะทำให้เป็นคนที่มีความรู้มากขั้นอันจะเป็นประโยชน์แก่ทั้งตัวเองและสหกรณ์ ดังนั้น

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ควรปฏิบัติดังนี้

1) เน้นการฝึกอบรมสมาชิกให้เข้าใจในหลัก และวิธีการดำเนินงาน และคุณประโยชน์ของสหกรณ์ เพื่อให้รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน และสามารถปฏิบัติตนได้อย่าง ถูกต้อง โดยขอความร่วมมือไปยังศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ และ จัดตั้งทีมงานฝึกอบรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ อบรมดังกล่าว ถึงกลุ่มสมาชิก อย่างจริงจัง และต่อเนื่องเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ทุกกลุ่ม

2) แนะนำให้สหกรณ์วางมาตรการลงโทษสำหรับสมาชิกที่ขาดการประชุม เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมของสหกรณ์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ อย่างแท้จริง ซึ่งจะ ทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) ควรปรับปรุงประสิทธิภาพในการให้ข่าวสารแก่สมาชิก โดยเน้นให้บริการข่าวสารทางด้าน การเกษตร การตลาด และการสหกรณ์ให้สอดคล้องทั้งด้านเวลา และสภาพที่สมาชิกเป็นอยู่ โดยผ่านช่องทางสื่อหลาย ๆ ช่องทางตามความเหมาะสม ได้แก่ เสียงตามสาย วิทยุ สิ่งพิมพ์ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน

นอกจากนี้ สหกรณ์โดยคณะกรรมการดำเนินการ ควรจัดทำแปลงสาธิต และจัดส่งเจ้าหน้าที่ทางด้านงานฟาร์ม ไปเยี่ยมเยือนพบปะรายบุคคล ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความรู้ และความเข้าใจระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(Recommendations for Further Study)

การศึกษาถึงทรรชนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์ในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น ผลการวิจัยจึงไม่อาจอธิบายถึงภาพรวมของสหกรณ์ทั้งหมดได้ สมควรที่จะได้มีการศึกษาในลักษณะนี้ จากสหกรณ์อื่นๆ ในแต่ละภาค โดยอาจจะศึกษาเปรียบเทียบสหกรณ์ที่มีขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ รวมทั้งศึกษาถึงสาเหตุอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2529. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาภารกิจของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลตามที่ได้รับมอบหมายกับที่ปฏิบัติจริง กรุงเทพมหานคร: กองแผนงานและโครงการพิเศษ กรมส่งเสริมการเกษตร, กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2532. คู่มือการสอนวิชาการสหกรณ์ในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: เอกสารเผยแพร่กองวิชาการ, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

_____. 2535. การสหกรณ์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : เอกสารเผยแพร่กองวิชาการ, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ. 2539. แผนทิศทางการส่งเสริมสหกรณ์ในทศวรรษหน้า. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชบวน พลตรี. 2530. มนุษย์กับสังคม. เอกสารวิชาการฉบับที่ 7 ศึกษานิเทศก์. กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

จุมพล หนีมพานิช. 2526. บรรทัดฐาน ค่านิยม สถานภาพและบทบาท. เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา. หน่วยที่ 1-8. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสารมวลชน จำกัด.

ดำรงชัย สิทธิโชค. 2535. บทบาทการบริการส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

เด่น ไต้ะมีนา. 2536. "สหกรณ์ในทศวรรษหน้า". ปรัชน์สหกรณ์. ปีที่ 6 (กุมภาพันธ์-
พฤษภาคม) : 3 .

เดือนจิต สาริบุตร. 2529. บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมทรัพย์
ของสมาชิก : ศึกษาเฉพาะกรณีออมทรัพย์นครราชสีมา จำกัด.
กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นำชัย ทนุผล. 2531. วิถีเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ประคอง กรวรรณสูตร. 2525. หลักสถิติเพื่อการวิจัยทางพฤกษศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:
ภาควิชาการวิจัยการเกษตร, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์. 2528. เอกสารประกอบการบรรยายวิชา สว.601 (จิตวิทยา-
สังคมพิสสาร). กรุงเทพมหานคร : หลักสูตรปริญญาโท, คณะสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

✓ พัทยา สายหนู. 2524. กลไกของสังคม. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

พีรรัตน์ อังกรรัต. 2539. "การปรับกระบวนการทัศน์พัฒนาสหกรณ์การเกษตร". เอกสาร
จัดสำเนา.

ไพฑูรย์ เครือแก้ว. 2513. ลักษณะสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลียงเชียงจงเจริญ.

- เขาวนุช เพ็ชรบุญศรี. 2520. ผลการศึกษาการพัฒนาชุมชนในรูปสหกรณ์นิคม.
กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยนิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลือชา ธรรมวินัยสถิต. 2528. บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการพัฒนาชุมชนใน
จังหวัดเพชรบุรี. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยนิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์. 2529. ทักษะวิชาชีพตามความต้องการของนักศึกษาระดับปริญญา
ตรีภาคปกติและภาคสมทบ วิชาเอกส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการ
เกษตรแม่โจ้. สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ. 2527. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์การ
เกษตร. ส่วนฝึกอบรมสินเชื่อสหกรณ์การเกษตร, ฝ่ายฝึกอบรม.
- สวัสดิ์ กันจันะ. 2538. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ประจำหน่วย
ป้องกันและรักษาป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยาลัยนิพนธ์ปริญญาโท,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด . 2532. ระเบียบว่าด้วยการรวบรวมผลิตผลและผลิต
ภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดจำหน่าย. เชียงใหม่: เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม.
- _____. 2532. ระเบียบว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์. เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม.
- _____. 2534. ระเบียบว่าด้วยเงินฝากสัจจะออมทรัพย์. เชียงใหม่ : เอกสาร โรเนียว-
เย็บเล่ม.

สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด . 2538. ระเบียบว่าด้วยเงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้.

เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม.

_____ . 2538. ระเบียบว่าด้วยเงินกู้พิเศษเพื่อการเคหะสงเคราะห์. เชียงใหม่ :

เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม.

_____ . 2539. ระเบียบว่าด้วยเงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือครอบครัวสมาชิกที่ถึงแก่กรรม.

เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม.

_____ . 2539. ระเบียบว่าด้วยเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล. เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม.

_____ . 2539. รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด. เชียงใหม่ :

เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม.

สำนักงานสหกรณ์อำเภอสันป่าตอง. 2539. รายงานสรุปข้อเท็จจริงกรณีสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด. เชียงใหม่.

สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2527. วิทยาศาสตร์สังคม. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์คุรุสภา.

สุพัตรา สุภาพ. 2528. สังคม (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุภคินิช ไวศยาภักดิ์. 2538. บทบาทของสหกรณ์ในโลกโลกาภิวัตน์. ปรีทัศน์สหกรณ์.

ปีที่ 8 (มิถุนายน-กันยายน) : 55-65

สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา. 2523. บทบาทของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขตในการสนับสนุนงานพัฒนาชนบทของจังหวัดและอำเภอ : ศึกษาจากทรงระของพัฒนาการจังหวัดและพัฒนาการอำเภอ. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เสาวคนธ์ สุตสวาสดี. 2524. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อัญชลี เจ็ญเจริญ. 2531. บทบาทของสหกรณ์การเกษตรในการสนองต่อความต้องการของเกษตรกรศึกษาเฉพาะกรณี:สหกรณ์การเกษตรแจ้ห่ม-เมืองปาน. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อมรา พงศาพิชญ์. 2521. สังคมและวัฒนธรรมมนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย นีร์ญาโต. 2524. สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง บทบาทของสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ในการสนองตอบต่อ
ความต้องการของสมาชิก

เลขที่.....[II II] 1-3

เลขทะเบียนที่..... กลุ่มที่.....

ตอน 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปและความเข้าใจในหลักการ
ดำเนินงานสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย / ลงในวงเล็บ () หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
ของท่าน

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของสมาชิก
 - 1.1 ท่านเป็นสมาชิกลมาแล้วเป็นเวลา..... ปี [] [14-5
 - 1.2 ใครเป็นผู้ชักชวนให้เข้าเป็นสมาชิก [] 6
 - () 1. สมัครด้วยตนเอง
 - () 2. เจ้าหน้าที่สหกรณ์
 - () 3.ญาติ
 - () 4. เพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิก
 - 1.3 เหตุผลหลักในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ [] 7
 - () 1. ต้องการเงินปันผล
 - () 2. ต้องการฝากเงินเพราะได้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคาร
 - () 3. ต้องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - () 4. ต้องการกู้เงิน
 - () 5. อื่นๆ (ระบุ).....
 - 1.4 การเดินทางมาติดต่อกับสหกรณ์ท่านมีความสะดวกหรือไม่ [] 8
 - () 1. สะดวก
 - () 2. ไม่สะดวก เพราะ.....

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจในหลักการดำเนินงานสหกรณ์

- 2.1 ท่านเข้าใจว่าสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด เป็นของใคร []9
- () 1. คณะกรรมการดำเนินงาน
 () 2. ผู้จัดการ
 () 3. รัฐบาล
 () 4. สมาชิกทุกคน
- 2.2 ท่านเข้าใจว่าวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์เพื่ออะไร []10
- () 1. เพื่อหากำไร
 () 2. เพื่อประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก
 () 3. เพื่อจัดหาเงินทุน
 () 4. ไม่ทราบ
- 2.3 ท่านเข้าใจว่าใครเป็นผู้จัดตั้งสหกรณ์ []11
- () 1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
 () 2. ผู้จัดการและคณะกรรมการดำเนินการ
 () 3. ผู้นำหมู่บ้าน
 () 4. สมาชิก
 () 5. อื่นๆ
 () 6. ไม่ทราบ
- 2.4 ท่านคิดว่าบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์มากที่สุดคือใคร []12
- () 1. สหกรณ์อำเภอ
 () 2. พนักงาน
 () 3. ผู้จัดการ
 () 4. สมาชิก
 () 5. ไม่ทราบ
- 2.5 ท่านมีสิทธิ์สอบถามถึงการทำงานของสหกรณ์ได้หรือไม่ []13
- () 1. มีสิทธิ์ () 2. ไม่มีสิทธิ์ () 3. ไม่ทราบ

ตอน 2 ทรรศนะของสมาชิกที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสหกรณ์
การเกษตรสันป่าตอง จำกัด

คำชี้แจง ข้อความในรายการต่อไปนี้แบบสอบถามทรรศนะของสมาชิกเกี่ยวกับบทบาท
ที่คาดหวังและบทบาทที่ได้กระทำจริงในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร
สันป่าตอง จำกัด ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดบทบาทที่คาดหวังไว้
และบทบาทที่ได้กระทำจริง โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ก. บทบาทที่คาดหวังไว้

- 5 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สหกรณ์ควรดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข. บทบาทที่ได้กระทำจริง

- 5 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สหกรณ์ได้ดำเนินการตามบทบาทนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทบาทที่ได้กระทำจริง (ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน)					สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน	บทบาทที่คาดหวัง (ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต)							
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1			
					<p>2.1 บทบาทการให้บริการสินเชื่อ</p> <p>2.1.1 สหกรณ์ได้ให้บริการเงินกู้ระยะสั้นเพื่อนำไปใช้ในการทำการเกษตรเช่น ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่ายากำจัดศัตรูพืช ฯลฯ เป็นจำนวนเงินที่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก</p> <p>2.1.2 สหกรณ์ได้ให้บริการเงินกู้ระยะปานกลางเพื่อนำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรเช่น ซื้อที่ดินเพื่อทำการเกษตรหรือซื้อเครื่องจักรกล ฯลฯ เป็นจำนวนเงินที่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก</p> <p>2.1.3 สหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขในการกู้ยืมเงินไว้ กล่าวคือสมาชิกจะต้องนำเงินกู้ตามสัญญาเดิมมาชำระคืนให้เสร็จสิ้นก่อน จึงจะสามารถทำสัญญากู้ยืมใหม่ได้</p> <p>2.1.4 สหกรณ์ฯ ได้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับเงินกู้ กล่าวคือในกรณีที่สมาชิกขอรับเป็นเงินสดจะต้องนำเงินมาถือหุ้นไว้กับสหกรณ์เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของจำนวนเงินกู้ที่ได้รับ</p>	[II]	14-15	[II]	16-17	[II]	18-19	[II]	20-21

บทบาทที่ได้กระทำจริง (ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน)					สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน	บทบาทที่คาดหวัง (ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต)				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					<p>2.1.5 เมื่อท่านมาติดต่อใช้บริการเงินกู้จากสหกรณ์มักจะพบกับเหตุการณ์เช่นนี้อยู่เสมอ</p> <p>(1) เจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างอบอุ่น ยิ้มแย้มแจ่มใส [II] 22-23</p> <p>(2) เจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างรวดเร็ว มีความกระตือรือร้นในการทำงาน [II] 24-25</p> <p>(3) ได้รับการบริการอย่างเที่ยงธรรมถูกต้องตามขั้นตอน [II] 26-27</p> <p>(4) เจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในที่ทำงานเพื่อให้บริการตลอดเวลาในช่วงเวลาทำงาน [II] 28-29</p> <p>(5) เจ้าหน้าที่ทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบจึงไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น [II] 30-31</p> <p>(6) เจ้าหน้าที่ไม่เคยเรียกร้องรับสินบนและ/หรือจกจวดยผลประโยชน์ใดๆ [II] 32-33</p> <p>ใส่ตน</p> <p>2.1.6 อื่นๆ (ระบุ).....</p>					

บทบาทที่ได้กระทำจริง (ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน)					สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน	บทบาทที่คาดหวัง (ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต)					
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	
					<p>2.2 บทบาทการบริการรับฝากเงิน</p> <p>2.2.1 สหกรณ์เปิดบริการรับฝากเงินทั้งประเภทฝากออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษและสัจจะออมทรัพย์โดยให้อัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์อื่นๆ</p> <p>2.2.2 การใช้บริการฝาก-ถอนเงินกับสหกรณ์ มีความสะดวก รวดเร็วและไม่ยุ่งยาก</p> <p>2.2.3 ท่านได้รับการต้อนรับจากพนักงานรับฝากเงินอย่างอบอุ่นเมื่อมาใช้บริการฝาก-ถอนเงินจากสหกรณ์</p> <p>2.2.4 การบริการรับฝาก-ถอนเงินของสหกรณ์มีความละเอียดรอบคอบถูกต้องตามขั้นตอนและไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้นเลย</p> <p>2.2.5 สหกรณ์ให้บริการข่าวสารเกี่ยวกับการฝากเงินได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง</p> <p>2.2.6 สหกรณ์ได้ให้ท่านนำเงินมาฝากตามโครงการสัจจะออมทรัพย์โดยมีเงื่อนไขห้ามถอนเงินจนกว่าจะออกจากการเป็นสมาชิก เป็นการส่งเสริมให้ท่านรู้จักการอดออม</p>						[II] 34-35
										[II] 36-37	
										[II] 38-39	
										[II] 40-41	
										[II] 42-43	
										[II] 44-45	

บทบาทที่ได้กระทำจริง (ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน)					สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน	บทบาทที่คาดหวัง (ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต)				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					2.2.7 อื่นๆ (ระบุ).....					
					2.3 บทบาทการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การเกษตรและสินค้าอุปโภค-บริโภคมาจำหน่าย					
					2.3.1 สหกรณ์สำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนที่จะซื้อสินค้าเช่น ปุ๋ย ยารฆ่าแมลง เครื่องมือการเกษตรมีรถไถนา เครื่องสูบน้ำ ฯลฯ มาจำหน่าย					[II] 46-47
					2.3.2 สินค้ามีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของสมาชิก					[II] 48-49
					2.3.3 สินค้าวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งของอื่นๆ ที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายสมาชิก มีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐาน					[II] 50-51
					2.3.4 สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายแก่สมาชิกมีราคาถูกกว่าท้องตลาด					[II] 52-53
					2.3.5 การควบคุมดูแล จัดเก็บสต็อกสินค้าของสหกรณ์มีความถูกต้องรัดกุม					[II] 54-55
					2.3.6 สหกรณ์ฯ เผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ การจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิกทราบตลอดเวลา					[II] 56-57

บทบาทที่ได้กระทำจริง (ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน)					สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน	บทบาทที่คาดหวัง (ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต)				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					2.3.7 การจัดวางสินค้าในร้านของสหกรณ์มีรูปแบบน่าสนใจและง่ายต่อการเลือกซื้อ					[II] 58-59
					2.3.8 สหกรณ์ให้การต้อนรับและให้บริการแก่สมาชิกที่มาซื้อสินค้าอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว					[II] 60-61
					2.3.9 อื่นๆ.....					
					2.4 บทบาทการรวบรวมผลผลิตเพื่อจัดจำหน่าย					
					2.4.1 สหกรณ์มีความพร้อมทั้งทางด้านเงินทุนและอื่นๆ ที่สามารถรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกได้ทันฤดูกาล					[II] 62-63
					2.4.2 สหกรณ์ กำหนดราคารับซื้อผลผลิตจากสมาชิกสูงกว่าหรือเท่ากับพ่อค้าคนกลาง					[II] 64-65
					2.4.3 กรรมการที่ทำหน้าที่รับซื้อผลผลิตการเกษตรและพนักงานการตลาดของสหกรณ์ มีความยุติธรรมในการซื้อผลผลิตจากสมาชิก					[II] 66-67
					2.4.4 สหกรณ์จัดรถยนต์มารับซื้อผลผลิตการเกษตรถึงบ้านของสมาชิก					[II] 68-69

บทบาทที่ได้กระทำจริง (ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน)					สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน	บทบาทที่คาดหวัง (ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต)						
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		
					<p>2.4.5 เครื่องจักรของสหกรณ์ฯ ที่ใช้ในการรับซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรของสมาชิกได้มาตรฐาน</p> <p>2.4.6 อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>.....</p>						[II] 70-71	
					<p>2.5 บทบาทการบริการด้านสวัสดิการสังคม</p> <p>2.5.1 สหกรณ์ฯ ให้การช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลแก่สมาชิกในอัตราไม่เกิน 1,000 บาทต่อคนต่อปี โดยจะจ่ายให้เฉพาะสมาชิกที่นอนพักรักษา ณ โรงพยาบาลเท่านั้น</p>							[II] 72-73
					<p>2.5.2 สหกรณ์ได้ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านเงินทุนและทรัพย์สินอื่นๆ เมื่อสมาชิกประสบภัยพิบัติ</p>						[II] 74-75	
					<p>2.5.3 สมาชิกจะสามารถรับเงินช่วยเหลือกรณี เมื่อถึงแก่กรรมได้ต้องเป็นสมาชิกครบ 60 วันขึ้นไป</p>						[II] 76-77	
					<p>2.5.4 ขั้นตอนการขอรับเงินช่วยเหลือเมื่อถึงแก่กรรม มีความสะดวก รวดเร็ว</p>						[II] 78-79	
					<p>2.5.5 พนักงานของแผนสวัสดิการสังคมให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีเมื่อท่านติดต่อกับสหกรณ์ฯ</p>						[II] 80-81	

บทบาทที่ได้กระทำจริง (ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน)					สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน	บทบาทที่คาดหวัง (ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต)					
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	
					<p>2.5.6 สหกรณ์เรียกเก็บเงินจากสมาชิกเมื่อมีเพื่อนสมาชิกถึงแก่กรรม โดยเรียกเก็บเป็นงวดและมอบหมายให้ประธานกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการเก็บเงินดังกล่าว</p> <p>2.5.7 สหกรณ์เปิดโอกาสให้สมาชิกและคู่สมรส รวมทั้งผู้ที่เคยเป็นสมาชิกของสหกรณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งขณะนี้ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกแล้วสมัครเข้าเป็นสมาชิกของแผนกสวัสดิการสังคมได้</p> <p>2.5.8 อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>.....</p>						[II] 82-83
					<p>2.6 บทบาทด้านการศึกษาอบรม</p> <p>2.6.1 สหกรณ์ให้การศึกษอบรมเกี่ยวกับหลักการวิธีการ อุดมการณ์ สหกรณ์แก่ท่าน ก่อนที่จะสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์ฯ</p> <p>2.6.2 เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ได้มาเยี่ยมเยียนและให้คำแนะนำการวางแผนการผลิตทางการเกษตรแก่ท่านสม่ำเสมอ</p>						[II] 86-87
											[II] 88-89

บทบาทที่ได้กระทำจริง (ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน)					สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน	บทบาทที่คาดหวัง (ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต)					
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	
					2.6.3 สหกรณ์ร่วมกับบริษัทเอกชนได้แนะนำส่งเสริมให้ท่านนำพันธุ์พืชและวิธีการแผนใหม่มาทำการผลิตและรับซื้อผลิตผลในราคาประกัน						[II] 90-91
					2.6.4 ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ที่สหกรณ์ได้แนะนำส่งเสริมแก่ท่าน ท่านสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้						[II] 92-93
					2.6.5 ท่านได้ไปทัศนศึกษาในฟาร์มเกษตรที่ประสบผลสำเร็จโดยสหกรณ์เป็นผู้ติดต่อให้						[II] 94-95
					2.6.6 สหกรณ์ได้จัดทำแปลงสาธิตในการปลูกพืชพันธุ์ใหม่ให้กับสมาชิก เพื่อเป็นตัวอย่างในการให้ความรู้และได้ฝึกปฏิบัติ						[II] 96-97
					2.6.7 อื่นๆ (ระบุ).....						